

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

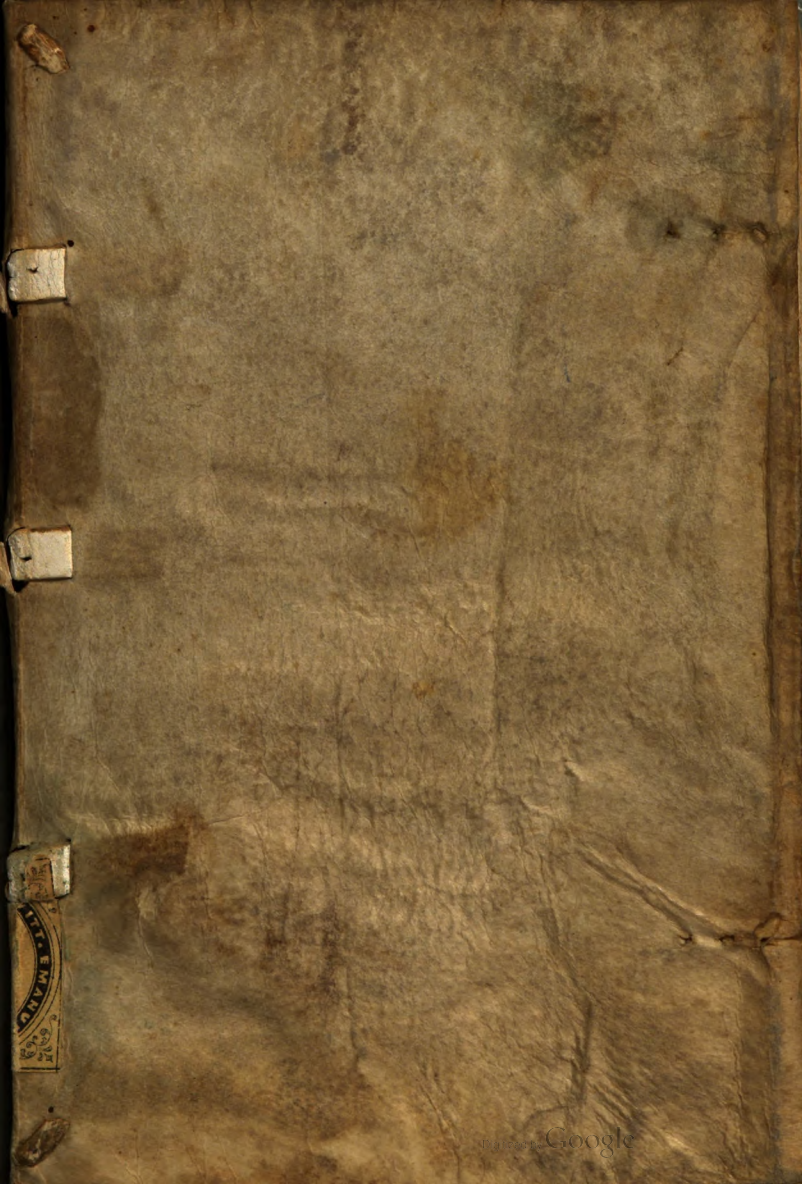
Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

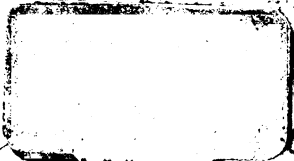
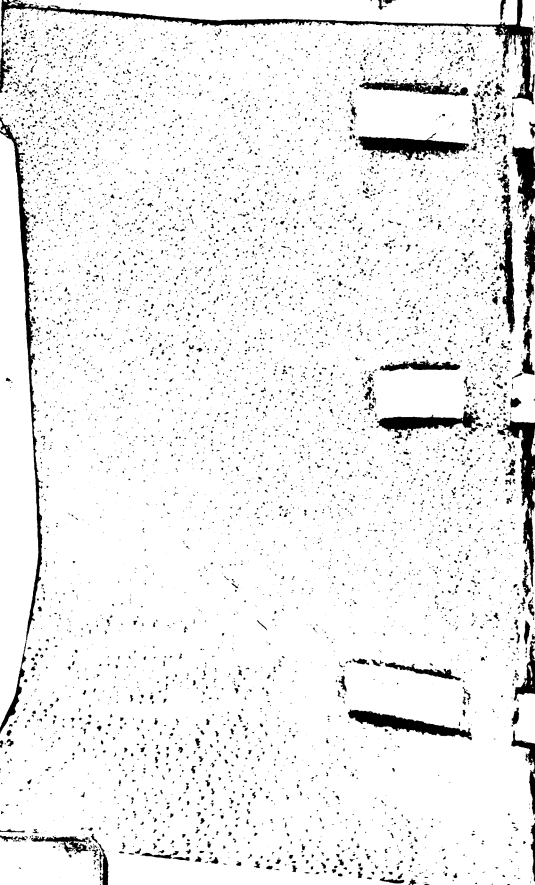
Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

B. 12

R. II ed To. I p. 122 n. 1

S. 4.

~~XIII. 1. 15~~ 2. 2. 10. XVI. 19. 22.

HECVBA, & Iphigenia in Aulide Euripidis
tragoediae in latinum translatae Erasmo
Roterdamo interprete.

EIVSDEM Ode de laudibus Britanniae, Regisq;
Henrici septimi, ac regiorum liberorum eius.

EIVSDEM Ode de senectutis incommodis.

Erasmus Roterodanus, homo et græce, et latine doctiss.
 Hecubam, & Iphigeniam in Aulide Euripidis tra-
 gœdias carminib. nuper quidem latinas fecit. sed ad-
 modum q̄ fideliter, & erudite. Quamobrem curavi
 eas excudendas characterib. nostris tum doctiss. uiri
 rogatu, & amica mei summi, tum quia uobis utilissi-
 mu fore existimabam et intelligendis græcis, et inter-
 pretandis. Quo fit, ut uobis plurimum gratuler. De-
 erant olim boni libri. Deerant docti præceptores. eo-
 rum enim qui callerent utraq; linguam mira pauci-
 tas. Nunc est, Deo gratia, & bonorum librorum co-
 pia, & doctorum hominum tam in Italia, q̄ extra-
 ita, ut de conducendo tractet iam rhetore Thule. Non
 poenitet igitur me magnorum laborum, quos iã nul-
 tos annos edendis bonis autorib. uestra & bonarum
 literarum causa perfero. immo plenus gaudii, cur
 enim dissimulem? sic mecum sæpe. Eia Alde, βάλλ' οὐ
 τως. q̄ si maius quiddam, ut spero, præstare potuero,
 felices quidem uos eritis, sed feliciores posteri. Ipse
 autem sublimi feriam sidera uertice. Valete.

GVILIELMO ARCHIEPISCOPO
CANTVARIEN. PRIMATI BRI
TANNIAE ERASMVRO
TERODAMVS .S.

Cum in animo statuissem Praesul amplissime, uertendis
græcis auctoribus rem theologiam, deum immorta-
lem quam idigne sophisticis nugis deprauatam, pro
uirili mea uel resituere, uel adiunare, ne statim iuxta
Græcorum adagionem, ἐν τῷ πικρῷ τῆν κάρῃ μὲναι pe-
riclitari uiderer, et ad tantum munus illotis (ut aiūt)
pedibus irrumperere, uisum est mihi prius periculum
facere, quam non luissem operam in utriusq; linguae
studium in sumptam, idq; in re difficillima quidem il-
la, sed tamen profana, quo pariter & negotii diffi-
cultas ad meditationem conduceret, & siquid esset
peccatum citra sacrarum scripturarum iniuriam sa-
lius ingenii periculo peccaretur. Itaq; duas Euripidis
tragœdias, Hecubam & Iphigeniam in Aulide, la-
tinas facere sum aggressus, si quis forte deus cœptis tā
audacibus dexter aspiraret. Deinde cum uiderem
operis instituti specimen non displicere uiris utriusq;
linguae callentissimis (quos profecto iam aliquot ha-
bet Britannia, liceat modo uerum citra inuidiam fa-
teri, quouis in genere doctrinae uel Italiae totius admō-
ratione dignos) intra pauculos menses, musis bene iu-
uantibus ad umbilicum perduxi, quanto cum sudore
id ii demum experientur, quicunq; in eandem pa-
lestram descenderint. Etenim cum illud ipsum ex bo-
nis græcis bona latina facere, sit eiusmodi, ut singula

rem aliquem requirat artificem, neq; solū sermonis
ueriusq; copiosa, parataq; suppellectile ditissimum,
uerum etiam oculatissimum, uigilantissimumq; ad
eo, ut seculis iam aliquot nullus extiterit, qui in hoc
munere omnibus eruditorum calculis probaretur, fa-
cilis nimirum est coniectura, quantum fuerit negocii,
carmen carmini reddere. præsertim tam uarium &
inuisitatū, idq; ex uitore non modo tam antiquo, eoq;
tragico, uerum etiam mirum in modum presso, sub-
tili, excusso, in quo nihil ociosum, nihil quod uel adi-
mere, uel mutare atra flagitiū queas. Præterea qui i
tractandis locis rhetoricis tam creber sit, tam acutus,
ut passim declamare uideatur. Adde nūc choros ne-
scio quam affectiōe, adeo obscuros, ut Oedipo quo-
piam, aut Delio sit opus magis, quā interprete. Ac-
cedit ad hæc codicum deprauatio, exemplarium in-
opia, nulli interpretes, ad quos confugiamus. Quo mi-
nus admiror, si ne hoc quidem felicissimo seculo quis-
quam Italorum ausus fuit hoc muneris aggredi, ut
tragœdiam aliquam, aut comœdiam uerteret, cum
plures Homero manus sint admoliti, iter quos etiam
Politianus ipse sibi nō satisfecit. Quidam Hesiodum
tentarit, neq; id satis feliciter. alius Theocritum sit ag-
gressus, sed multo etiam infelicis. Deniq; cum Fran-
Philadelphus (id quod post institutam interpretationem
cognouimus) primam Hecubæ scenam i oratione qua-
dam funebri traduxerit, sed ita ut nobis alioqui pu-
tidulis, uir tantus animi non parum addiderit, Ego
porro neq; tantis exemplis, neq; tam multis operis dif-
ficultatibus deterritus, magis quam poetæ huius sua-

uiloquentia plusquam mellita, quam illi tribuunt eam inimici, allectus, rem hactenus intentatam non sum ueritus aggredi, futurum sperans, ut etiam si parum praestitissimam, tamen candidi lectores uel hunc meum conatum laude aliqua dignum ducerent. Porro maligniores saltem ueniam darent operis tam ardui nouo interpreti. Maxime quod ad ceteras difficultates ipse prudens non mediocri pondus adiecerim, mea in uertendo religione, dum conor, quoad licet, graecanica poematis figuras, quasi quod filum representare, dum uersum uersui, dum uerbum pene uerbo reddere nitur, dum ubique sententiae uim, ac pondus summa cum fide latinis auribus appendere studeo. Sive quod mihi non perinde probatur illa in uertendis auctoribus libertas, quam Marcus Tullius ut aliis permittit, ita ipse (pene dixerim immodice) usurpauit, sive quod nouus interpretes in hanc malui peccare partem, ut superstitiosior uiderer alicubi potius, quam licetior, id est ut litoralibus in harenis nonnunquam haerere uiderer potius, quam fracta naue mediis natante fluctibus, maluique committere, ut eruditi candorem, et concinnitatem carminis in me forsitan desiderarent, quam fidem. Denique nolui Paraphrasten professus eam mihi latebram parare, qua multi suam palliant inscitiam, ac loliginis in morem, ne deprehendantur, suis se tenebris inuoluunt. Iam uero quod Latinae Tragediae grandiloquentiam, ampullas, et sesquipedalia (ut Flaccus ait) uerba hic nusquam audient, mihi non debent imputare, si interpretis officio fungens, eius quem uerti, pressam sanitatem, elegantiamque referre malui,

quam alienum tumorem, qui me nec alias magnope
re delectat. Porro certissimam in spem uocor fore, ut
hic labor meus cum aduersus iniquorum calumni-
as sit egregie tutus, tum candidis, et æquis gratissimus
exeat excellentissime pater, si tuo quoq; calculo fue-
rit comprobatus, quem equidem in tanto ornatissimo
rū principū numero facile mihi delegi, cui meas has ui-
gilias consecrarem, ut quem unum perspexerim præ-
ter summum fortunæ splendorem, literis. eloquentia.
prudencia. pietate. modestia integritate. postremo sin-
gulari quadam erga bonarum literarum cultores be-
nignitate. sic præditum. ornatum. cumulatum, ut istud
Primatis uocabulū in neminem magis competat, quā
in te, quam nō solum officii dignitate, uerū multo ma-
gis omnium uirtutum genere primas teneas, idem &
regie aulæ præcipuum ornamentum, & ecclesiasti-
cæ dignitatis unicum fastigium. Quod si mihi contige-
rit, ut hoc meum studium probetur a uiro tam proba-
to, profecto nec hactenus exhausti laboris me poenite-
bit, neq; grauabor in posterū maiore conatu rem theo-
logicam adiunare. Vale & Erasmus in eorum
numerum adscribito, qui tuæ paternitati toto pectore
sunt addicti. Londini IX. Calendas Februarii.

AD EUNDEM.

CARMEN IAMBICVM
TRIMETRV M.

Cite poetas doctus appellat Maro
Cycnos Guielme præsulū eximium decus.
Res mira dictu, ut cuncta consensu nouo

Vati, atq; holori congruant diuinitus.
Niueus utriq; candor. alter lacteis
Plumis, amice candet alter pectore.
Musis uterq; gratus, ac Phœbo sacer.
Et limpidis uterq; gaudet amnibus,
Ripis adæque uterq; gaudet herbidis,
Pariter canorus uterq; tum potissimum,
Vicina seram mors senectam cum premit.
Sed, qui tenent arcana naturæ, negant
Audi olorem, ni sonent fauonii.
Nil ergo mirum, barbaro hoc si seculo
Canorus olim obmutuit uatum chorus,
Cum tot procaces undiq; obstrepant noti,
Boreæq; tristes, inuidorum & pinguium,
Nulli fauentum prouocent fauonii.
Quod si bonis clementer ingeniis tuæ
Benignitatis blandus aspires fauor,
Ita ut facit, tota statim Britannia
Vates uidebis exoriri candidos,
A deo canoros, atq; uocales, uti
In alta fundant astra Cycnorum melos,
Quod ipsa & ætas posteriorum exaudiat.

FINIS.

ARGUMENTVM HECUBAE.

Post euersam troiam Graeci soluētes in Cherrhonesum,
 quæ est e regione Thraciæ, adpulerūt, ubi monimen-
 tum extabat Achillis in Troia sepulti. Illic cum re-
 rum ordinandarū gratia dies aliquot egressent, iāq;
 iterare navigationem appararent, Achilles umbræ
 super tumultum uisa. græcos ne soluerent prohibuit,
 postulās, ut ante sibi Polyxena Priami filia mactare-
 tur, quam pater aliquando uiuo despondisset, cuiusq;
 gratia a Paride, ac Deiphobo iaculo confossus interis-
 set, id temporis, cum Priamus puellam desponsam tra-
 diturus uideretur. Itaq; Græci memores quam ille rē
 bellicam adiunisset, statuentesq; uiri uirtutem decora-
 re, suffragis decreuerunt, uti Polyxena in eius tumu-
 lo mactaretur. Datum est autem negocium Vlyssi, ut
 uirginem deduceret, simulq; uasfricæ faciendæ suæ,
 qua præditus erat, Hecubæ matri persuaderet, ne id
 factū ferret impotentius. Quo cū peruenisset Vlysses,
 repperit puellam ad necem paratam, spontaneamq;
 atq; ultro matri suadentem sibi optabilius esse
 decore emori liberam, quam foede uiuere i seruitute.
 Deinde dum occiditur filia, Hecuba famulam quam-
 piam ad litus mittit, ut lauando Polyxenæ cadauere
 ri aquam adportaret. Ea dum haurire parat Poly-
 dori corpus offendit in litore iacens. Nam Polyme-
 stor Thracum tyrannus simulatq; Troiæ cognouit
 excidium, trucidatum puerū in mare abiecerat, quo
 nimirū auro potiretur, quod unā cum filio Priamus
 ad illum miserat clanculum, cum iam periculum im-

minere uideret, ne caperetur Ilium. Erat autem ingēs
 auri uis, satisq; idonea, qua Priam genus restitueret
 tur. Hunc igitur Polydorum nacta famula uestibus
 inuolutum defert ad Hecubam. Hæc polyxenam esse
 suspicata, donec corpus reiectum inspiceret ubi Poly-
 dorum esse cognouit, misere discruciat, secumq; uē
 am querit, qua possit Polymestorē ulcisci. Ac re pri-
 us cum Agamemnone communicata, ancillam suam
 mittit ad Polymestorem, quæ eum unā cum liberis suis
 ad se iubeat accedere, Esse enim quiddam maximū
 momenti, de quo uelit cum illo colloqui. At ille igno-
 rus Polydori cadauer in litore fuisse repertum, unā
 cum liberis suis ad Hecubam accedit. Ea simulat sese
 ob eam causam accersuisse hominem, ut illi thesau-
 ros quosdam antiquos in Ilio defossos indicaret. Dein
 de iusso secedere satellitio, solum cum filiis in tentori-
 um deducit, tanquam illi traditura, quicquid pecuni-
 arum e Troia secum extulisset. Erat autem illic ab-
 dita maxima mulierum turba. Quibus adiuta, Poly-
 mestorem introgressum exoculat, ac liberos occidit.
 Agamemnon audita utriusq; causa, contra Polyme-
 storem pronuntiat, qui uideretur non iuandi græ-
 os studio, sed auri cupiditate puerum interemisse.

FINIS.

Actio fabulæ constituitur in Cherrhoneso, e regio-
 ne Thraciæ. Chorus constat ex mulieri-
 bus Troianis captiuis Hecubæ auxiliaturis.

A D L E C T O R E M .

De carminum generibus, ut paucis obiter admonitus sis lector optime, Prima Hecubæ scena cōstat iā bico trimetro, Secunda anapaestico dimetro, nonnunquam intermissis eiusdem formæ monometris. Quamquam hoc metrum & dactylum recipit, aliquoties & proceleusmaticum, nonnūquam et nūris conficitur sicut non des. Chorus, cui initium, Aura, pontica aura, rursum qui incipit. Mihi ærumnam atropos. iterum alius, cui initium, Patria heu dolor, præterea polymestoris oratio, quæ sic incipit, Heu quo ferar, ex variis metrorum constat generibus, ac ferme iisdem quibus usus est Euripides. Polymestoris oratio, cui principium est, Heu ohe ferocis, duobus duntaxat generibus alternat, dimetro iambico catalecto, & eodem acatalecto, cætera constant aut iambicis trimetris, aut anapaesticis, de quibus modo meminimus.

Iphigeniæ prima scena constat iisdem anapaesticis usque ad chorum, modo profecta, qui mixtus est ex alcaico composito ex iambica penthemimeri, ac duobus dactylis iambico dimetro hypercatalectico dactylico e dactylis duobus, ac totidem trochæis. choriambico dimetro, & eodem hypercatalectico dactylico trimetro, Glyconio dactylico dimetro asclepiadeo-iambico monometro hypercatalecto. dactylico dimetro hypercatalectico iā bico dimetro catalecto. pherecratio iambico dimetro acatalecto. iā bico dimetro acephalo. iā bico trimetro catalectico. anapaestico trimetro hypercatalecto. adonio dimetro Trochaico monometro hyper

6
catalectico. deinde sequuntur iambica trimetra, paulo post a uersu Caterum Menelae. incipiunt Trochaica tetrametra hypercatalecta. chorus Felices quibus, constat glyconio, deinde iambico dimetro catalectico. Alter proximus Anapaestico quo et prima scena. chorus. Ilicet sacrum Simoentis Carmine Sapphico, inter misto A donio dimetro chorus, Festus ut ille, constat dactylicis trimetris hypercatalecticis et anapaesticis.
Vale.

PERSONAE FABVLAE.

P olydori occisi umbra.

H ecuba regina troianorum.

C horus mulierum troianarum.

P olyxena filia Hecubæ.

V lysses.

T althybius præco.

F amula Hecubæ.

A gamemnon rex.

P olymestor Thracum tyrannus.

9

HECVBA.
EVRIPIIDIS TRAGICI POETAE
HECVBA: LATINA FACTA
ERASMO ROTERODA
MO INTERPRETE.

POLYDORI VMBRA.

*Dsum profectus e profundis
manibus,
Noctisq; portis, cæca qua si=
lentium*

*Ab arce porro cœlitum sita est domus,
Polydorus Hecuba natus e Cisseide,
Priamôq; patre. Quem simul cepit timor,
Ne Marte Graio Phrygia caderent mœnia,
Me furtim alendum Troico emisit solo,
Ad hospitam Polymestoris Thracis donum.
Qui Cherronesi fertilem glebam colens,
Armis ferocem Martis gentem regit.
Multumq; mecum clanculum misit pater
Aurum, urbis ut si conadissent mœnia,
Ne uictu egerent liberi superstites.
Eramq; natu Priamidum nouissimus,
Atq; hac foras potissimum me gratia
Submisit, ut cui nec ferundæ lanceæ,
Et ad arma non dum tenera sufficeret manus,
Sed usq; donec recta stabant pergama, &
Non dum iacebant Ilii turres soli,
Hectorq; frater Marte florebat meus,
Bene apud Tyrannum Thracæ, patrium hospite*

EVRIPIDIS

Crescens alebar, plantula in modum miser.
At ubi interiuit Troia, simul & Hectoris
Vita, ac penates concidere patrii,
Deumq; ad aras ipse procubuit sacras,
Mactante Achillis prole sanguinaria,
Mox me paternus amicus, auri gratia
Miserum trucidat, ac trucidatum salo
Exponit, aurum ut ipse possideat sibi.
Nunc super harena littoris iaceo, hactenus
Aestu per æquor huc, & huc uectus uago,
Inhumatus. indefletus. at iam promico
Charam ob parentem, corpore relicto meo.
Mihi supernis deuaganti sedibus,
Superaq; in aura, Sol agitur hic tertius.
Itidemq; misera tertium mater diem,
Extorris amplis Ilii pomæriis,
In hac adest tellure Cherronesia.
Cunctiq; Danaï littore hoc in Thracio
Classem tenentes ociosi desident.
Nanq; e sepulchro uisus Aecides suo,
Arguam Achilles tenuit omnem exercitum,
Remum ad penates dirigentem ponticum.
Meam is sororem postulat Polyxenam,
Tumulo cupitum honorem, & inferias suo
Dari, ac feret: neq; enim hoc sinent frustrarier
Honore amici. Deinde decretum iubet
Fatale, cædi hac luce germanam meam.
Geminaq; probis gemina mater funera
Cernet, meumq; et lachrumandæ uirginis.
Nam quo sepulchri munus assequar mihi,

Analla

A nulla in undis memet offeram ad pedes,
 Venia impetrata diis ab inferis, uti
 Tumulo potiar, in matris incidens manus,
 Ita q; (quod ad me,) quicquid optavi, assequar.
 At anus a parente paululū abscedam. hæc quidē
 Iam regis e tentorio profert pedem
 Agamemnonis, pauefacta de spectro mei
 O mater, huc proh uina peruenisti, uti
 Prognata cum sis regis e stemmatis,
 Indigna ferres seruitutis pondera?
 Tam afflictā nunc et miserā, q̄ florens eras
 Quondam, ac beatā. Te aliquis euertit deus,
 Felicitatis pristina inuertens uices,
 Bonāq; ante acta paribus ex æquans malis.
 He Ducite anum hancæ foras o famulæ,
 Ducite sustentantes, uobis
 Nunc conseruam Iliades, uerum
 Dudum dominam prendite, ferte,
 Portate mei corporis artus,
 Tollite, anilem corripite manum.
 Ipsa ego torto nixa bacillo,
 Annis tardum celerabo pedem, et
 Alternos promouero passus.
 O fulgur Iouis, o nox picea,
 Ut quid ita sub nocte silenti
 Terriculis, uisisq; exagitor?
 O sacra tellus,
 Gignens atris somnia pennis,
 Sit precor irrita noctis imago,
 Quam de prole mea,

EV RIPIDIS

Quæ seruat^r Thraces oris
 Dulciq; Polyxena sobole,
 Alto uidi mersa sopore,
 Nam terrificum uidi uisum,
 Didici, sensi,
 O terrestria numina, gnatum
 Seruate meum, qui iam solus
 Generis superest ancora nostri,
 Thraces habitans arua nivalis,
 Patrio commendatus amico.
 Ad erit iam iam quodcumq; malum,
 Luctu: m'q; nouum luctibus addet.
 Haud sic unq; mens mea certo
 Tinuit, tremuit, tacta pauore.
 V binam diuina Helenum mente,
 V bi Cassandram Iliades uideam,
 Vt mihi cæca in somnia pandant,
 Vidi siquidem cernuam uariam
 (V isu miserum)
 Nostro e gremio ui direptam,
 Quam laniat lupus ungue cruento.
 Terrebar et hinc, summum in tumultum
 Umbra ferocis uenit Achilles,
 Aliquam e miseris sibi Troadibus,
 Præmia postens.
 Procul a nostra, procul hæc quaeso,
 Dii depellite somnia, gnata.
 ch Ad te celeri præcurri Hecuba
 Pede, tentoria herilia linquens,
 In quæ serua ego tradita sorte,

vb!

Vitroiana mœnibus urbis,
Graius abigor bellica præda.
Haud equidem ullum porto leuamen
Aerumnæ præsentis, at ingens
Insuper & graue defero pondus
Tibi priuatim o mulier. sæui, ac
Diri ueniens nuntia luctus.
Nanq; ferunt decernere Graios,
Celebri coetu tua uti gnata
Manibus occidatur Achillis.
Qui subliuim scandens tumulum,
Sas fuluis cum apparuit armis,
Nauers detinuit pontigradas,
Nixâq; torto uela rudente,
Hæc uociferans. Quo iam Danaï
Fugitis, nostros
Cineres deserturi inhonoros?
Aetlis multo est orta tumultu,
Ac uariat sententia duplex,
Bellaces graiu genuim turmas,
Dum pars dandam tumulo inferias,
Pars mactari censet iniquum.
Atq; inde tuæ studuit parti
Rex Agamemnon, id fatidicæ
Thalamus elargitus honoris.
Atq; uicissim dixere duo
Thesidæ, hos genuistis Athenæ
Vna erat hæc sententia utriq;
Vti Pelidæ decorent tenero
Busta cruore.

EVRIPIDIS

Nec placet, uti *Cassandrae thalamos*
Arms habeant pluris Achilli.
 At studiis ferme haecenus aequis
 Decertatum est, donec uarius
 Et suauiloquens suator, *Achiumm*
Populo non ingratus Vlysses.
 Omnem dictis flexit coetum,
 Ne, pro captae caede puellae,
 Neglectum pateretur *Achillem,*
Vnum e Danais longe primum,
 Ne u quis apud *Persephonen,* ex iis
 Qui bello cecidere, referret,
 Quam male gratus miles *Achiuus*
Danais Danaum causa caesis,
 Ex *Iliacis* cesserit aruis.
 Sed iam nunc hic aderit *Vlysses,*
 Isto uti uellat ab ubere gnatum,
 E'q; manus, ui tollat, anili.
 Proin templa adeas, adeas aras.
 Accide *Atridae* genibus supplex,
 Prece sollicita, quicquid *olympus,*
 Quicquid claudit terra *deorum.*
 Siquidem aut places numina uotis,
 Ne miseranda orbere puella,
 Aut spectent tua lumina oportet
 Ad tumulum procumbere, sparsam
 Sanguine gnatum, de'q; aurifera
 Ceruice atrum undare cruorem.
 Heu me miseram, quid uociferer?
 Quonam ululatu, quonam fletus

Plorem

*P*lorem miserae misera senectae

*H*aud portandum,

*S*eruiti, haud tolerabile pondus?

*H*eu me me, quis opem mihi vindex

*T*ulerit? *Q*uænam urbs? *Q*uænam soboles?

*P*erit senior. gnati extincti.

*H*uic an illuc flectam gressum?

*Q*uo me uertam?

*V*bi quis deus, aut dæmon præsens

*F*erat auxilium?

*P*roh Iliades sæua ferentes,

*E*heu sæua ferentes fata,

*E*xinxistis me, extinxistis,

*N*ec mihi posthac

*G*rata est supero in lumine uita.

*D*eser animum hanc, o pes infelix,

*H*anc me infelix ducto ad aulam

*E*heugnata, heu supra cunctas

*M*iserae matris filia, prodi-

*P*rodi tectis, percipe matris

*F*ilia uocem.

*V*t cognoscas, qualis qualis,

*F*ama tua de uita fertur.

Pol *E*hem mater, mater,

*Q*uid clamas? *Q*uid subitum apportans,

*S*ic me ueluti uolucrum tectis

*C*ogis trepidam prouolitare?

Hc *H*eu me gnata.

Po *C*ur sermonum exordia mecum

*D*iro sumis ab omni mater?

EVRIPIDIS

- He. *Ah gnata tua metuo uita.*
 Po. *Eloquitor, neq; celato diu.*
Formido, formido mater,
Quæso quid ingemis?
 He. *Gnata, ah misera gnata parentis.*
 Po. *Cur istud ais?*
 He. *Hoc gnatus contendit Achillis,*
Communi decreto arguunt,
Vti Pelidæ gnata sepulchro
Mactata cadat.
 Po. *Eheu genitrix, ut mala nobis*
Immensa refers.
Aperi sodes, aperi mater.
 He. *Rumorem adfero filia dirum.*
De cæde tui,
Satum populus sanxit achiuus.
 Po. *O te afflictam, propter miseram,*
O male faustæ genitrix sortis.
Quam tibi tristem rursus luctum,
Infandumq; et acerbum mouit
Dæmon aliquis.
Non iam gnata hæc, non tibi posthac,
Infelice senecta infelix
Conseruiero. nanq; perinde, ac
Hinuleum, seu montibus hirtis
Alitam uitulam, miseram misera
Mox de manibus uelli aspicias,
Ac sub humum, ceruice rearsa,
Obscuro demittier orco.
Ilic inter lumine caesso

Deqam

D egam infelix.

S ed te miseram luctu omnigeno

D esseo mater. nam mea fata ,

Sortemq; grauem non lamentor ,

C um mihi casus sit & optandus

C edere uita.

Ch Sed ecce V lysses huc citus mouet gradum ,

H ecube, tibi aliquem nuntium ferens nouum.

Vl T e scire mulier credo placita plebis, &

S ententiam quæ uicit, exponam tamen.

V isum est Pelasgis, tua uti gnata Polyxena

C adat ad sepulchri A chillis excelsum aggerem.

A t uirginis nos esse solennis duces

S tatuere, Pyrrhus Aeacidæ proles, huic

P ræfectus auctor, ac sacrificus hostiæ.

S cin ergo quid agas? ne' ue ui retraxeris,

M ecum' ue manibus ne uelis contendere.

” S citum est profecto quiddam, et in mediis malis

” E a quenq; secum sapere, quæ sapere est opus.

He V æ uæ adest. discrimen (ut uideo) graue,

G emituq; plenum & non inane lachrumis.

N eq; enim ipsa dudum uitam acerbam et asperâ

I llic reliqui, quo mori decuit loco.

N eq; me interemit Iuppiter, sed in hoc alit ,

T ristiſſimis uti tristiora conspicer .

P roh misera. Sed iam si licet captis, neq;

M olestæ, nec quæ mordeant animum, loqui

H eris, rogeris oportet & paucis mihi

A tq; ut uicissim nos rogantes audias.

Vl L icet, roga, neq; enim hoc tibi inuideo moræ.

- He** Scin Ilium explorator. ut subiueris
 P annosus, atq; squalidus? genas tuas
 S tillæ obsidebant mortis, oculis exiitæ.
- Vl** Memini. haud. n. hæc res summa strixit pectoris.
- He** Ten' agnitum uni prodidit Helene mihi?
- Vl** Meminimus in discrimen adducti graue.
- He** Supplexq; factus genua tangebās mea?
- Vl** Sic, manus ut istis insitupesceret peplis.
- He** Dedin' ergo uitam, & ilio emisi solo?
- Vl** Ita, ut hoc profecto Solis aspiciam iubar.
- He** Quid tum locutus, cum mihi in manu fores?
- Vl** Quo me necis subducerem periculo,
 Omnes uasfer tum comminiscēbar dolos,
 Cunctasq; pariter persuadendi uias.
- He** Lege igitur istac gratiam refers malam,
 Cum tuleris a me, quæ tulisse non negas,
 At nil iures nos, sed magis pro uiribus
 Incommodes, benefacta compensans malis.
 Vestrum genus mortaliū ingratissimū,
 Quicumq; plebis concionibus leues
 Captatis iuras, cognitum heu mihi plus satis.
 Qui damnum amicis ferre non facitis pili,
 Modo differatis grata multitudini.
 At iure quonam, aut quid secuti, uirginem
 In hanc cedo decreta sanxerunt necis,
 Ipsū ne decus hoc suasit homines cedere
 Tumulis, ubi bos uictima addeceat magis?
 An porro Achilles mortis autores suæ
 Punire quærens, iure in hanc refert necem?
 At qui hæc in illum sceleris admisit nihil.

Nelenam se pulchris hostiam par est peti.
Illa hunc peremit, illa traxit ad Ilium.
Quod si qua vultu legitur ex captis neci,
Formaq; præstans cæteris, non nostrum id est
Quipe ore multo Tyndaris decentior.
Eademq; q̄ nos, non minus dedit mali.
Atq; hæc pro æquo dixerim quidem, ac bono.
At nunc, mihi quæ te repositenti inuicem
Reponere æquum est, accipe æquis auribus,
Meam (quod ipse non negas) humilis manuum, ac
Supplex anilem hanc contigisti tum genam,
Nunc hæc uicissim prona contingo tui,
Beneficiūq; tunc datum, reflagito,
Itemq; supplex obsecro, ne filiam
Mihi puellam manibus abripias meis,
Ne ue perimatis, quippe funerum satis.
Oblecto in hac me, sortis oblita grauis.
Solamen hæc est, una pro multis mihi,
Vrbs, atq; nutrix, sci pio rector gradus.
 • **I**niqua uictis imperare non decet,
 • **Q**uis fors dedit rerum potiri, ac uiuere.
 • **N**eq; quis secundæ res, oportet fidere
 • **I**tidem futuras semper ex sententia.
Et enim ipsa quondã quæ fui, non sum amplius.
Opes sed omnes unicus rapuit dies.
Age grata barba paululum me respice,
Misere sce, et adiens rursum achium exercitum,
Doceto, q̄ sit sænum, atroxq; foeminas
Mactare, quas non interemisisti prius
Raptas ab aris (sed pepercisti) sacris.

EV RIPIDIS

- L** ex æqua porro uos apud, de sanguine,
S eruisq; liberisq; capitibus statæ est.
S i uel male hæc autoritas dicat tua,
 „ **F**lectet, quod a leuibus profecta oratio,
 „ **E**t a probatis, non idem ualet eadem.
Ch **T** am rigida nusq; est ulla mens mortalium,
A uditæ quam non ista comploratio,
I ngensq; luctus, cogat ædere lachrymas.
vl **A** udi Hecuba, ne' ue mente percita, uirum.
Q ui recti dicat, maleuolum fingas tibi.
E go quidem uitam tuerier tuam,
P er quam ipse uiuo, cupio nec dicam dolo,
A t quæ palàm suasi, ea haud negauerim.
N empe urbe capta, exercitus primario
G natam immolandam (quando postulat) tuam.
 „ **H**inc nanq; plures desunt res publicæ,
 „ **D**um strenuum qui præbet, ac fortem uirum,
 „ **N**on plus honoris quam uir ignauus, capit.
Nos contra, Achillem dignum honore ducimus,
Vt qui pro Achillis ceciderit promptissime.
 „ **Q**uam turpe, si quem uiuum amicum sensimus,
 „ **H**uic desinamus esse amici mortuo?
Age quid futurum, si quarursum appareat
Acies coactæ, et hostium certamina,
Vtrum manus iam conferemus, an magis
Vitæ, ac saluti consulemus? quippe qui
Fraudari honore cernimus, quisquis cadit.
Ac mihi profecto luce donec hac fruatur,
Quantumlibet pusilla, sufficiant tamen.
Porro se pulchrum conspici exoptem meum.

HECVBA.

Insigne, quando durat in longum hic honos.
 At misera patior inquis, audi contra ad hæc.
 Sunt & Pelasgis neutiq; miserae minus,
 Annusq; et annis te priores fœmina,
 Sponsæq; sponfis orphanæ præstantibus,
 Hic ossa quorum puluis idæus tegit
 Ferista. Nos si perperam decernimus
 Decorare fortem præmio merito uirum,
 Inscitiæ ipsi obnoxii tenebimur.
 At barbari, neq; hos amicos ducitis
 Qui sunt amici, neq; decore qui oppetunt,
 Suspiciatis, hinc & nostra floret Græcia.
 Vos contra habetis instituto congrua.

Ch » Heu seruitus ut semper est miserrima,
 » Subacta ui fert præter æquum plurima.

He Ah gnata in auras irrita hæc oratio
 Frustra mihi iactata, de tui necesse.
 Tu, si amplius quid, q̄ ualet mater, uales,
 Annitere, omnes ad modum lusciniæ
 Experta uoces, uita ne pereat tibi.
 Miseranda Vlyssis accide huius ad genu,
 Et commoue, argumentum habes, ipsi quoq;
 Sunt liberi, quo facta miseretur tua.

Po V ideo te Vlysses dexteram sub pallio
 Manum occultentem, et ora uertentem retro,
 Tetigisse malam ne mihi sit fas tuam.
 A nimo bono sis iubeo, meq; nuntia
 + S cito, quod ad me pertinebit, te fore
 In tuto, et effugisse. si quis supplices
 Curat fauens, æquusq; respicit, Ionem.

EV RIPIDIS

Nam te sequar, uel quia trahat necessitas,
Vel q̄ mori expetam ipsa, sin uelim minus,
Vitæ auida mulier uidear, ac timida omnibus.
Quæ nanq; uitæ causa iam superest mihi?
Vt cui pater rex omnium fuerit phrygum,
 (Etenim rudis mi lucis hoc initium,)
Dein spes ad amplas educabar, regibus
Nuptura, nullis amulantibus proci,
Quis me ad penates duceret uictor suos.
Regna ego proh misera, fœminis eram
Troadibus inter uirgines insignis, ac
Diis æqua, solum hoc si quis excipiat, mori.
At serua nunc sum, protinus uocabulum
Minime assuetum, fixat ut expetam mori.
Dein forsitan continget immutis mihi
Herus, ære me quicumq; commercabitur,
Et Hecterus quondam sororem, & plurimum.
Adigensq; ui me pinserè in tectis, solum
Verrisse coget, stamniq; insistere,
Vitam exigentem duram & illætabilem.
Thalamosq; nostros seruus emptus undeuīs
Fœdabit, ante destinatos regibus?
Absit. relinquam lucem ego istam libera,
Oro, inferisq; hoc corpus exponens meum.
Iam ducto me Vlysses, ac ductam immola.
Neq; enim penes nos uel spei fiduciam,
Vel opinionis uideo, cur mi debeam
Posthac benigna fata pollicerier.
At tu genitrix, nequid obsistas mihi
Verbo'ue, factò'ue. inata magis mori

Quo libeat ante, q̄ quid indignum accidat.

- „ Nam qui malis haud assuerit, fert quidem,
- „ D olet tamen, cum colla supponit iugo.
- „ A t mortuus, quam uiuus hic felicior
- „ Foret, haud decore uiuere est ingens labor.

Ch „ I nest in homine mira, & euident nota,
 „ P robis s̄arum esse generis illustrat decus,
 „ Q uisquis celebribus dignus est natalibus.

He D ixisti honeste gnata, uerum isti dolor
 A dest honesto. ceterum si Pelei
 E t facere gratum filio, simul et probrum
 E ffugere uultis, hanc V lysses omittite,
 M e ductam Achillis immoletis ad pyram.

N e parcite inquam. nam Parin produxi ego,
 Q ui Thetide natum petit arca, ac perdidit.

Vl N on te umbra Achillis poscit arguos, anus
 V t immolare, sed hanc poposcit uirginem.

He V os attamen cum filia me occidite,
 D uplumq; tellus sparsa sanguinis bibet,
 E iusq; manes, ista qui poscit sibi.

Vl S at filiae mors, caede caedem non decet
 C umulare, & osi ne haec quidem pendenda sit.

He G natæ at necesse utcunq; commori meæ.

Vl Q ui? quando dominos esse non noui mihi.

He V t hederæ quercu, sic ego huic inhæsero.

Vl. Haud feceris, si obtemperabis iis, quibus
 E t mentis, & prudentiæ plus, q̄ tibi est.

He. N on hanc ego uolens omittam uirginem.

Vl. A t ego hinc relictæ non abibo uirginem.

Po. M ihi mater audi, tuq; Laertæ genos

EVRIPIDIS

Parentibus concede merito concitis.

Tu misera cum uictore ne pugnaveris.

Sterni solo uis, ac trahi corpus tuum

Anile per uim pulsa? uin iuuenis manus

Fœdis modis reuulsa dedecorariet?

Istæc ut accidant tibi absit. haud enim decet.

Quin age manum da iam mihi dulcissimam

Dilecta genitrix, ac genam applicem genæ.

Posthac enim haud unq̄, sed extremum inbar,

Orbemq; phœbi hodie quidem conspexero.

Finem ergo nostri fac age alloquii cape,

Ac dicta mecum conferito nouissima.

O mater, o parens abeo iam ad inferos,

He. Heu gnata nos in lumine hoc seruibimus.

Po. Frustrata sponso, ac debitis mihi nuptiis.

He. Miseranda gnata es, mulier infelix ego.

Po. Illic iacebo in tartaro tete procul.

He. Hei misera qd agã? uitã ego hæc quoad trahã?

Po. Ancilla moriar patre nata libero.

He. At ego orba quinquies decem iam liberis.

Po. Quid Hectori ex te nuntio, aut seni uiro?

He. Dic foeminarum me omnium miserrimam.

Po. O pectus, & quis alita blande sum ubera.

He. Proh ante tempus fati acerbi filia.

Po. Vale o parens. Cassandra iam mihi uale.

He. Alii ualebunt, istud haud matri est datum.

Po. Quiq; in fera es Polydore frater Thracia.

He. Ita siquidem ille uiuit, at qui non puto

A deo unde quaq; prorsus infelix ago.

Po. Viuit, premetq; mortuæ tibi lumina.

Ego

- He** Ego & ante mortem præ malis sum mortua.
Pe Me duc Vlysses flammeo obuoluens caput,
 Etenim prius, quam mactet, examinator meæ
 Luctu parentis, & hanc neco ploratus.
 O lux, licet nam nomen affari tuum,
 Neq; ulla posthac copia dabitur tui
 Nobis fruendi, nisi quod interest moræ
 Adensem eunti hinc, atq; Achillis ad pyram.
He Soluuntur artus hei mihi. ac mens deficit,
 Ognata matrem prende. porge dexteram.
 Da. ne relinquas orbam. Amicæ, concidi.
 Vinam Lacænam sic sororem Castoris
 Helenam uiderem, quæ decentibus oculis
 Florens peremit indecenter Ilium.
Ch Aura, pontica aura,
 Quæq; pontigradas per undam
 Rates celeres agis marinam,
 Quo loci miseram uehes me è
 Ad dicta cui sub ædæ
 Analla deferar?
 Ad littora dorica, an ne
 Ad Pthiada, quo loco aiunt pa-
 trem eximii laticis
 Currere Apidanum, satiq; rigere, an
 Salso misera remo
 Illam appellar in insulam, pro-
 ductura domi dies acerbos,
 Primitiua ubi palma frondet,
 Laurusq; sacros in altum
 Latona tibi edit,

EV RIPIDIS

Gratissima ramos,
 Partus monumenta dii,
 Ac cum deliacis puellis,
 Artemidisq; deae
 Spicula, arcusq; canam, aureamq; vittam?
 An palladis urbe, quam
 Cuirns nitidi uehune,
 Peplus in croceis equos
 Sub iuga splendida mittam?
 Pingens uaria, crocoq;
 Sindone florulenta?
 An titanum ad sobolem,
 Quam saturnius ignis homo rex
 Struxit iaculo?

Væ progenitoribus,

Væ patribus, ac solo,

Quod fumo mihi concidit.

Marteq; captum, & exustum

Ab Arguis. at ipsa in

Tellure uocabor externa

Serna, Asiam fugiens

Europæ famulantem,

Mutans morte faces thalami.

Ta Vbi phrygum regna quæ dudum fuit,

Ch Hecubam, puellæ Troæ des conuenero?

Eam haud procul te, tergo humi strato cubat

Talhybie præco, circumo perta linteis.

Ta O Iuppiter quid dicam? uerum mortalia

Respicere te? an ne opinione fallier

Falso putantes esse diuorum genus?

- C** a s u s e d o m n e s r e s a g i m o r t a l i u m ?
N o n h a e c m o d o r e g n a d i t i u m P h r y g u m ?
P r i a m i u x o r i s t a n o n n e l o c u p l e t i s s i m i ?
N u n c u r b s q u i d e m e i u s f u n d i t u s b e l l o i a e t ,
A t i p s a , a n u s q ; e t o r b a l i b e r i s , h u m
C u b a t , i n q u i n a t a p u l u e r e i n f a u s t u m c a p u t .
F h e u s e n e x s u m . s e d t a m e n m o r i p r i u s ,
Q u a m f o e d u s u l l u s a c c i d a t c a s u s u e l i m .
T e s u r g e m i s e r a , t o l l e s u b d u c t u m l a t u s ,
Q u o d q ; o m n e c a n i s a l b i c a t p i l i s c a p u t .
H e E h e m , q u i s h i c q u i c o r p u s h a u d s i n i t m e u m
I a c e r e ? q u i d m e , q u i s q u i s , a f f l i c t a m m o u e s ?
T a T a l t h y b i u s a d s u m A c h i u i m u l i e r a g m i n i s
M i n i s t e r , a c e r s e n t e t e h i n c A g a m e m n o n e .
H e O u i r m i h i c a r i s s i m e , a n q m e q u o q ;
V i s u m e s t P e l a s g i s , a d s e p u l c h r u m o c c i d i e r ,
O b i d u e n i s ? u t g r a t a n u n t i a s m i h i .
P r o p e r e m u s . a c c e l e r e m u s . a g e d u c m e s e n e x .
T a G n a t a e u t c a d a u e r s e p e l i a s , t e m u l i e r h i n c
D u c t u r u s a d s u m , m e q u i d e m l e g a n t a d i d
G e m i n i q ; A t r i d a e , e x e r c i t u s q ; A c h a i c u s .
H e M i s e r a e h e i m i h i , q u i d a i s ? e r g o n o n a d i s t i , u t i
M o r i a m u r e t n o s ? u e r u m a c e r b a n u n t i a n s ?
G n a t a i n t e r i s t i m a t r i s a n u l s a e s i m u .
E g o o r b a p o s t h a c l i b e r i s , m i s e r a e h e i m i h i .
S e d i l l a m u t o c c i d i s t i s ? a n r e u e r e n t i u s ?
A n s i c , u t h o s t i s d i r i t e r l e t o e s t d a t a ?
D i c h a e c s e n e x , h a u d l a e t a d i c t u r u s l i c e t .
T a D u p l i c e s m i h i u i s m e p a r a r e l a c h r u m a s ,
M i s e r a t i o n e f i l i a e m u l i e r t u a e .

EVRIPIDIDIS

Et hic enim tam sacra commemorans, genam hæc
 Fletu rigaro, maduit & lachrumis mihi
 Modo ad sepulchrum, cæsa dum ferro occidit.
 Turba aderat uniuersa Achii exercitus
 Frequens sepulchro, filie ad cædem tuæ.
 Polyxenam autem Pyrrhus attollens manus,
 Summo sepulchro statuit, at qui pone ego.
 Lectiq; iuuenes ex Achiiis inclyti,
 Saltum iuuentæ ut manibus exciperent tuæ,
 Sequuntur, ac plenam tenens pateram, undiq;
 Auro nitentem gnatus Aecide manus,
 Fudit parenti mortuo libamina.
 Mihi inuuit, præconio silentium
 Indicarem omni Achiuum multitudini,
 Egoq; inter omnes medius adstans, hæc loquor.
 Silete Achii, Pax sit omni cœtui,
 Pax, & quies. statui quietum exercitum.
 Hic inquit. Omni nate Peleo pater,
 Libationes propicius cape has meas,
 Placida abditorum manuum euocamina.
 Atq; huc ades, quo purpurantem combibas
 Puræ puellæ sanguinem, quem tibi damus
 Egoq; plebsq; iamq; nobis sis fauens.
 Soluens rudentem, & nauium retinacula,
 Concede nobis, sospites ab Ilio
 Omnes reuersos, patriam reuisere.
 Hæc ille. At omnis populus apprecatus est
 Loculis sub hæc mox aureis pictum notis
 Educit enses, iuuenibus Graio agmine
 Lectis, puellam ut prenderent manu, inuuit.

vbi

Vbi sensit illa, hos ore prodidit sonos.
O qui exscidistis oppidum Argivi meum,
Cupide oboeo, nequis corpus attingat meum.
Intrepida si quidem colla porrigam, ac uolens
Quo ingenua moriar, liberam me per deos
Sinite immolantes, quippe apud manens quoq;
Regina cum sim, dici seruum pudet.
Turba adfremebat. rex & ipse iuuenibus
Mox imperat, quo uirginem remitterent.
Hi simul ut audiere uocem regiam,
Summãq; omittunt, nã huc penes ius primũ erat.
Vbi illa sensit iussa principum, illico
Summo prehensos pectore, scidit manu
Ad umbilicum, uentris ac medium, pectos,
Sinumq; monstrat, & uelut statuæ admodum
Mammas decentes, dehinc humi figens genus,
Verba ore sudit omnium miserrima.
En iuuenis, hoc si pectus ense mauoles
Promptum ferire, ferito, sin ceruicem, adest
Exprompta ceruix. Tum misertus uirginis
Pyrhus, uolensq; et non uolens, atq; hæsitans
Animæ meatus ense librato fecit.
Fluxere uenæ, at illa iam moriens, tamen
Sollicita mire est, condecenter ut cadat,
Cæletq; quæ cælerare decet oculos uirum.
Letalis est ubi uitam ademerat mucro,
Labor ex Achivis idem habebat remnens.
Alii iacentem frondibus consternere,
Alii supremum sedulo apparant rogam,
Tædas ferentes pineas qui nil tulit,

EVRIPIDIS

M'ale audiebat a ferente, hunc in modum.

Ignave cessas, nec puellæ amiculum,

Nec aliud ullum munus adferens manus?

Nihil es daturus, virgini promptissimæ,

A nimoq; summo? de perempta filia

Hæc tum ferebant liberorum at te quidem

Matrem optimorum, verum eandem ex omnium

Grege foeminarum conspicior miserrimam.

Ch. Acerba quædam Priamidas clades premit,

Urbeiq; nostram, fata sunt istæ deum.

He. In quod malorum gnata, cum adsint plurima

Intuear, hæreo. si quod attingam, illico

Aliud vetat. rursum aliam me molestam

Aliud vocat, malisq; succedunt mala.

Et nunc acerba fata ne plorem tua,

Nequeam profecto temperare pectori.

Hoc rursum ipsum, nempe ne gemam admodum,

Nimisq; acerbe, sustulisti, strenua

- Mihi nuntiata. Non novum ergo, si mala
- Faudente cælo terra fert segetem bonam.
- Bona destituta, quibus opus fuerat, malum
- Fructum edit. At mortalium quisquis malus
- Nil possit aliud esse, quam semper malus,
- Frugi, usq; frugi. Sors nec ingenium viri
- Aduersa uitiat. Sed probus semper manet.
- Vtrum id parentum, an educantium magis?
- Recte educari scilicet nonnullam habet
- Doctrinam honesti, quod quidem quisquis probe
- Tenet, idem honesti ad regulam nouit scelus.
- Sed inaniter iam mens mihi hæc effutit.

- T**u porro Achiuis uade, & ista nuntia,
Ne filiae quis applicet manum meae,
 • **V**etentq; populum. nam frequenti in agmine
 • **I**ndomita turba est, ac tumultus nauticus
 • **V**incit furens incendium. quisquis mali
 • **N**ihil hic patrarit, ille denum erit malus.
At tu uetus ministra sumito situlam,
Atq; huc reporta pontico impletam salo,
Vt si supremis te lanachris filia,
In nupta uupta. uirgo non uirgo, lauem.
Et ut tibi exhibeam quibus digna es, sed id
Qui? aut unde? nequaquam potero, ueruntamen
Sic ut licebit. nanq; quid aliud agam?
Mundumq; captis colligens a foeminis,
Quae mecum in iisdem desident tentoriis,
Si qua ex penatibus aliquod suis habet
Furtum, insciis, quos nocturna nuper est, heris.
Tecta o decora, pro beatæ olim domus,
O liberis, opibusq; florentissime
Priame, uetusq; ego illa liberum parens,
Vt pristina exuti superbia, ad nihil
Recidimus. et post ista adhuc tumescimus,
Locupletibus nostrum hic quidem penatibus,
 • **P**raefulsit hic q; dignitate ciuibus.
Curatum inania mentis haec sunt somnia,
 • **L**inguaeq; fastus. ille felicissimus
 • **C**ui nihil contigerit in uita mali.
Ch **M**ihi erumnam Atropos,
Mihi cladem dei parabane,
Syluam ut primum abiignam in Ida

EV RIPIDIS

Alexander incidit,

Liquida nada rate transiturus, audax

Helenæ ad thalamos, iubar quam

Pulcherrimam auricomi in

Orbe videt Phœbi.

Nam mala, en nos, malisq; nullane

Tristiora fata.

Prina amentia civitati

Malum publicum iliacæ

Peperit, et ab aliis profecta clades.

Iudicataq; lis in ida est,

Qua tres coelicolum puellas

Pastor iudicavit ad

Bellâq; stragemq; et

Mææ exitum domus.

Gemitq; forte quæ piam, ad

Vndosum Eurotam

Lacæna lachrumosa puella in ædibus

Capiti quoq; mater albo

Orbata gnatis, iniicit

Manum, et unguem in ora cruentum

Infigit avida, dilaniatq; malas.

Fa Ybi Hecuba multo Fœminæ, miserrimæ?

Quæ superat omne virû, ac simul nostrû genus

Malis? nec ullus palmam es præceperit?

Ch Vt misera nunquam dormiunt vocis tuæ

Male ominosæ tristia præconia.

Fa Hecubæ dolorem hunc adfero. porro in malis

Haud est facile, bene ominata dicere.

Ch Ac forte tectis prodiens uidelicet

Verba

Verba inter ipsa commode apparet tua.

Fa *O misera proxus, & magis quam proloquor
Hera, occidisti, uiva non es amplius,
Orba urbe, gnatis, ac marito, perdita.*

He *Ais nouum nil, ac scientibus opprobras.
Sed quid cadauer hoc Polyxenæ uenis
Portans, sepulchrum cuius Arguūm manu
Modo nuntiatum est omnium properarier?*

Fa *Nihil ista nouit sed Polyxenam mihi
Deslet, nouarum cladium attingit nihil.*

He *Heu misera, uatis nunquid huc adfers mihi
Sacra citum furore Cassandræ caput?*

Fa *Viuam elocuta es, mortuum hunc nihil gemis.
At qui reiectum iam cadauer inspicere,
Nona res, & insperata se offeret tibi.*

He *Extinctus eheu cernitur gnatus mihi
Polydorus, a me Thraci creditus uiro.
Infaustra perii, nulla sum posthac. ohe
Opignus. ohe, cantionem menadium
Ingredior, hæc nona ab hoste resciscens mala.*

Fa *Infaustra gnati fatæ cognoscis tui?*

He *Inopina. mira. nona. noua aspicio, malis
Prognata ab aliis, alia contingunt mala,
Nec ullus absq; lachrumis unquam dies,
Suspiriisq; me relinquet tristibus.*

Ch *O infaustra. dira. dira perpetimur mala.*

He *Heu gnate. gnate matris infaustrissimæ.
Quo genere mortis occidisti? quo iaces
Fato? peremit te quis e mortalibus?*

Fa *Me latet. at hunc imitatore offendi maris.*

- He** Eiectum ab undis, an trucidatum manu?
- Fa** In littus harenosum
Marinus illum fluctus æstu eiecerat.
- He** Hæc mihi. Væ. uæ.
Didici mihi nocturna uisa in somnia.
Non me sefellit furua imago, quæ mihi est
Conspicua de te Gnate, quæ non amplius
Superstes aura uescere cœliat.
- Ch** Scis qui peremit somnii prudens, ædo?
- He** Bellator hospes ille Threicius meus.
- Ch** Vbi senior illum collocauerat pater.
Hæc quid ais? auro quo potiretur, tuum
Ita ut uidetur, interemit filium.
- He** Infanda. abominanda. plus, quam mira. nec
Pia, nec ferenda. Vbi hospitum ius, ac fides?
O hæc uir execrate, ut ense ferreo
Puerile corpus conscidisti. nec ferum
Commonis ætas pectus, ubi discerperes.
- Ch** Vt misera te mortalium infauitissimam
Statuit, deorum quisquis infensus tibi est.
Ipsum sed eæ conspicor Agamemnonem
Regem. loqui iam desinamus obsecro.
- Ag** Gnatae sepulcrum quin uenis Hecube tuam?
Nam sic, uti Thalybius attulerat mihi,
Ne quisquam Achiuum filiam attingat tuam,
Sinimus quidem illam nos, manu nec tangimus.
At ipsa cessas. Proinde miror ego. Sed huc
Vt te illò mittam, uenio. quippe illinc bene
Peracta res est, siquid est in his bene.
Hæc quem uirum hic intueor in tentoriis.

- Phryga interemptum? nanq; corpus ambient
 Non esse Danaum nuntiat amictus mihi.
- He Infausta (memet enim loquor, cum te loquor)
 Hecube. qd ago? numnam huius acido ad genus
 Agamemnonis? an hoc tacita perfero malum?
- Ag In ora tergum quid mihi obuertens tuum
 Lachrymas? quid acciderit, taces? istuc quis est?
- He At forte reputans hostem, & ancillam esse me,
 Genibus repellet, et auxero molestiam.
- Ag Diuinus haud sum, nec nisi audiero, queam
 Viam tuorum nosse cogitatum.
- He At huius animum cur ut hosticum, magis
 Interpretamur, cum sit hostis haud tamen?
- Ag Huiusce si nil scire me uoles rei,
 Mecum facis, neq; enim cupio cognoscere.
- He Hoc absq; ferre liberis opem meis
 Minime potis sim. Sed quid hæc uerso? necessè
 Audere, seu impetro, siue et impetro nihil.
 Agamemnon, en per genita supplicio tibi,
 Tuamq; malam, & auspicatam dexteram.
- Ag Rei quid optans? nunquid hoc, ut libera
 A eum exigas? id facile continget tibi.
- He Minime, sed ulta maleficos, ac perfidos,
 Seruire reliqui quicquid est æui, uelim.
- Ag N ostram ergo mulier ad quid imploras opem?
- He Nil tale prorsus, quale tu rex autumas.
 Vides cadauer horre, quod ego lachrymo?
- Ag V ideo. futurum quid sit, haud etiam scio.
- He Peperi hunc ego olim, ac uenire gestavi meo.
- Ag Est hic tuorum misera quisquam liberam?

EVRIPIDIS

- He At non eorum, qui iacent sub Ilio:
 Ag Num præter illos edidisti quempiam?
 He Inutiliter, ut re liquet. nam hunc quem uides.
 Ag Vrbis cum periret, hic ubi tum forte erat?
 He Emiserat, quo sospes esset, hunc, pater.
 Ag Quo semouens a cæteris unum omnibus?
 He Tellurem in hanc, in qua repertus mortuus.
 Ag Ad hunc, tenet qui sceptræ Polymestor loci?
 He Seruator auri missus huc tristissimi.
 Ag Quis interemit? quouæ fato extinctus est?
 He Quis alius? hospes hunc peremit Thracius,
 Ag Miser heu, potri cupidus auri scilicet.
 He Sic habet, ubi iam fata cognouit Phrygum.
 Ag Hunc nacta alicubi es mortuū, aut quis attulit?
 He Hæc, in marino forte nacta littore.
 Ag Vtrū ne quærens hunc? an aliud quiddā agēs?
 He I erat lauachra ferret ut Polyxenæ.
 Ag Eiecit, ut uideatur, hospes hunc necans.
 He Ponto uehendum, membra sic sic dissectans.
 Ag Miseranda mulier, obruta immensis malis.
 He Perii, nec ullum restat Agamemnon malum.
 Ag Heu quæ perinde infauista mulier exitit?
 He Nulla est, nisi ipsum dicas infortunium.
 Quapropter autem genibus aduoluoꝝ tuis,
 Audito, & æqua si tibi uidear pati,
 Mittam querelas, sin minus, te uindicem
 Præbe mihi hospitis omnium impiissimi.
 Qui nec supera, nec infera uerens numina,
 Manus peregit facinus immanissimum,
 Mensa receptus sæpe communi mihi,

Primumq; amicos inter, obtinens locum,
 Demum affectus, quicquid æquum erat, dolis
 Præcogitatis, filium occidit meum.

At tunc sepulchro, quando decrevit necem,
 Dignatus est, sed æquori abiicit fero.

Nos imbecilles forsitan & captæ sumus,

• At dii ualentes, lexq; diuis imperans.

• Etenim uel ipsos lege censemus deos.

• Aequa, atq; iniqua hac finientes uiuimus.

Ea siquidem ad te pertinens, pereat, neq;

Pœnas luant ii, qui trucidant hospites,

Vel audeant qui sacra diuis tollere,

Iam pensi erit mortalibus prorsum nihil.

Hoc itaq; fœdum si putas, me respice,

Miserere nostri, pictor & ueluti procul

Stans, me intuere, quanta perpetiar mala.

Regina dudum, analla nunc quidem tua.

Modo cincta gnatis, orba nunc, anus simul

Deserta, et exul, infima in mortalibus.

Hei misera, quonam clam mihi abducis pedem?

Sum actura, quantum apparet, infelix nihil.

• Quid disciplinis (dignum ut est) in cæteris

• Sudamus, atq; singulas inquirimus?

• Ac non magis suadela, quæ mortalibus

• Regna sola est, exanissim exquiritur?

• Datoq; pretio discantur? Quo quæ uelit,

• Ea quisq; persuadere possit, et assequi?

Quis itaq; posthac læta promittat sibi?

Gnati tot illi, non mihi ad sunt amplius.

• Abducor ipsa capta, & indigna patens.

EVRIPIDIS

Vrbisq; fumum subuolantem conspicio.

Ast illud, etsi fors an importunus,

Hunc admonere ueneris, eloquar tamen.

Mea gnata phoebas ad latus cubat tuum.

Quam multitudo phrygia Cassandram uocat.

Vbi quaeso nocternus rex suauis iam refert?

Dulcissimorum aut in thoro complexum.

Quam gnata gratiam feret, et ex illa ego?

Si quidem tenebrae, et noctis oscula scilicet

Summam inter homines beneuolentiam ferunt.

Nunc igitur audi hunc mortuum coram uides.

Hunc si iuuabis, cum sit affinis tibi,

Facies probe, unius parum est oratio

Membri, nec una lingua nobis est satis.

Vtinam quidem fiant mihi uocalia

Brachia, manusq;, comaeq;, et extremi pedes,

Seu Daidali arte, siue quopiam deo,

Ut cuncta pariter genera contingant tua,

Plorentq;, et omnis generis emittant sonos.

O rex, et o lux summa Achiuūm, flectere.

Dextramq; opiferam porge supplici. Rei

Nil aliud ut sit, attamen uiri est probi,

Ut faueat aequo, iusta quod potest, iuuans.

Contra, maleficos semper afficiat malis.

Ch Mirum est, ut omnes res cadant mortalibus.

Moderantur ipsa et fatae leges, ac regunt,

Dum qui suere nuper inimicissimi,

Saturni amici. Rursum et qui benenoli

Fuerant, eos odii acerbant mutuis.

Ag Ego teq;, gnatumq; Heq;ibq;, fortunas tuas

HECVBA.

Suscipiam ferans, supplicem simul manum.
 Voloq; et deorum, & æquitatis gratia,
 Pœnas tibi istas hospitem impium dare,
 Si quo uidebis posse confieri modo,
 Simul ut tibiq; commodetur, nec tamen
 Me multitudo fauore Cassandræ sciat
 Necem hanc tyranno thracio molirier.
 Scruplo illud animum turbat iniecto meum,
 Quod illum amicam copiae ducunt uirum.
 At rursus istum qui peremptus est, suum
 Hostem autumant. is siquidem est carus tibi,
 Prinatum id est, nec pertinet ad exercitum.
 Ad ista noris, q; uolentem me quidem
 Habes, ut ad sim rebus adiutor tuus,
 Opemq; ferre promptum, et acinctum tibi,
 Contra, pigrum, si offendo multitudinem.

Heu. Heu,

- Vt nemo quisquam liber est mortalium, aut
- Fortuna seruum reddit, aut pecunia,
- Aut scripta lex, aut multitudo ciuium,
- Vt etat suo opte uiuere ex arbitrio.

Sed quia paues, nimumq; multitudinẽ
 Tribuis, ego isto te leuauero metu.
 Sis conscius modo, siquid intendam mali
 Huic, qui peremit. cæterum adiutes nihil.
 Tantum hoc ferente, quæ feret, si qui interim
 Existet aut tumultus, aut succursio
 Compesce tu, studere dissimulans mihi.
 Porro alia, fide, cuncta conficiam probe.

Ag. Qui quæso? quid ages? num manus, cū sis amicus

Ferro prehensio barbarum interimis uirum?

An magis uenenis, siue quali tandem ope?

Tibi unde amicos? quæ tibi assistet manus?

He Hæc ipsa claudunt tecta Troadum gregem.

Ag Prædam Pelasgum forte captiuas aus?

He Per has quidem sum ultura carnificem meum.

Ag Et qui uirile robur aderit foemnis?

He Res ualida multitudo, nec superabilis,

Armata quando est clanculariis dolis.

Ag Res ualida, sed muliebre noc probo genus.

He Quid? nonne iuuenes nuper Aegypto satos

Omnes semel foemineæ confecit manus?

Maresq; Lemno sustulere foemineæ?

Sed qua gerendum sit uia negotium,

Istam mihi relinque sollicitudinem.

Quin foeminam hanc per copias duci iube

Tuto hospitem sed tu profecta ad Thracium

Dic, aduocat regna te dudum Ili

He cube, tu apte gratia haud minus, ac sua,

Gnatosq; refert scire & hos, quæ mox tibi

Narrabit illa. Sed recentem uictimam

Agamemnon inter hæc ueta sepelirier,

Germanus una ut cum sorore, uno rogo

Geminus dolor parenti, humo condiqueant.

Ag Ita fiet, at si nauigare copis

Licisset, hoc tibi haud queam largirier,

Sed quia ferentis nunc negat uentos deus,

Manendum, & opperiendum erit nobis, quoad

Detur secundus cursus, atq; commodus.

Bene uertat autem, qui ppe pariter omnium

Et publicatus,

HECVBA.

• E t publicitus, & singulorum proprie
 • R efert, malis, male euenire, bonis, bene.
 Ch. P atria heu dolor Ilium, haud
 V rbs in expugnata uocabere post hac
 T am densa circum Danaum tegere nube,
 D omita, heu domita hosti es,
 S poliataq; turrium corona.
 F umi uapore flagranti
 P ingeris miserabili nigrore.
 N on te rursus obambulabo.
 N octis medio interiui,
 C um iam a coena somnus suavis
 I n oculos spargitur.
 S olennibus ac sacris choreis,
 C antibusq; peractis,
 I acet in thalamo maritus,
 S uffixaq; lancea,
 P axillo haeret in alto.
 E t necdum agmina nautica Tro-
 iae conscendere moenia sentit.
 A st inter haec mihi reuinctis
 M itris uaga lege, & orbe
 G erto coma componitur
 A urei rotundum
 S pectanti speculi aequor, atq;
 L ecto proxima stabam,
 S ubitur aq; mox eram cubile,
 E n oppidum occupat tumultus,
 P hrygumq; talis urbe clamor
 S onat quando Achiui, quando, agendum

EVRIPIDIS

P opulati ualidam Phrygum arcem,
V estras domos repetetis?
A t dulcers thalamos ego simplici
R elinquo ueste sic, uti
S olent puellæ Dorides.
N ec profuit mihi, quod supplex
P rocumberem Artemidi infelix.
A gor autem, oculis uirum interemptum
I ntuens, pelagi per undas,
V rbemq; respectans, ubi
I am pedem redūcem carina
M oueret, undinagum per æquor,
M éq; solo abduceret Iliacō,
D olore cœncidi, ger-
manam Dioscurorum Helenam execrans,
I dæumq; pastorem,
P estiferum Paridem, q̄ e parente
T ellure me exigeret,
A t q; pellerent domo nuptiæ, non nuptiæ.
I mmo dæmonis
M ale amici

A trox calamitas quæpiam. at
I llam neq; maria tumida reuehant, neq;
A d patrias peruenerit ædēs.

Pp. **O** Priame pectori uir omnium meo
C arissime uirius, atq; item carissima
H ecuba, illachrymo te contuens, urbem ac tuam,
I stamq; quæ modo est peremptæ, filiam.
H eu

V t stabile nil est, nec licet confidere,

HECVBA.

10 *C*onfidere inquam non licet successibus,
 10 *V*t, qui secundis floret, haud in posterum hic
 10 *R*eibus repente fiat aduersis miser.
 10 *V*erum excitato susque deque numina
 10 *M*iscet tumultu cuncta. Proinde inscitia
*V*eneramur illa. Flere at hæc quorsum attinet,
*G*um nil medelæ ad pristina adferant mala?
*A*bsentiam at tu siquid incusas meam,
*I*gnosce, nam forte intumescere aberam procul
*T*hraces in oris, hunc ubi appuleras locum.
*V*erum ut reuerti, famula prostratus domo
*P*edem effrenti commodum occurrit tua,
*V*erbis tuis mihi nuntians, quæ simul ego
*V*t audii, e uestigio huc me contuli.

- He.** *O*re intueri te quidem aduerso pudet
*P*olymestor, istiusmodi sitam in malis.
*N*am cui beata uisa sim, huic me pudor habet
*I*n hoc statu, in quo nunc ago, reperirier.
*N*eq; te queam rectis tueri pupulis.
*S*ed ne putaris istud esse odio tui
*P*olymestor, atqui est quippiam in causa rei.
*V*el lex recepta moribus mortalium,
*A*d uersa nequa facmina spectet uiros.
- Po.** *N*eq; miror equidem, me sed ad quid est opus?
*C*uiusq; gratia moueo domo pedem?
- He.** *A*ratans res est, quam tibi, ac gnatis tuis
*C*upio referre. proim satellites mihi
*P*rocul his iubeto absistere & tentoriis.
- Po.** *A*bite. tuta hæc solitudo. tu quidem es
*B*eneuola nobis. benemolus mihi hic item

EVRIPIDIS

- E xercitus, Sed indicare iam tuum est,
 I n quo beatum deceat afflictis opem
 A dferre amicis. promptus admodum sum ego.
- He. Dic hoc prius, quem creditum domi tenes
 P atris e manu, meaq; Polydorus meus
 V iuit ne? deinceps reliqua percontabimur.
- Po. V iuit profecto, hac parte res bene habent tuæ.
- He. V ir optime, ut probe loqueris, ac digna te.
- Po. P ost hæc quid ex me concupiscis discere?
- He. E tiam parentis nunquid est memor mei?
- Po. Q uin clanculum ad te studuit huc accurrere.
- He. S ed saluum id aurum est, Ilio quod attulit?
- Po. S ernatur istud in ædibus saluum meis.
- He. S ernare perge, nec appetas res hospitum.
- Po. A bsit mulier. ius quæ, mihi adsunt, perfruar.
- He. S an' ergo quæ tibi proloqui, ac gnatis uelim?
- Po. I gnoro. uerbis indicabis hoc tuis.
- He. A metur ut tu nunc amatus es mihi.
- Po. A ge, quid uolebas scire mecum liberos?
- He. G aze priamidon abditæ ueteres humo,
- Po. I stuc referri filio cupis tuo?
- He. P ror sum, & quidem per te. uir es etenim pius.
- Po. Q uid igitur hos adesse oportet liberos?
- He. M oriare si tu scire & hos satius erat.
- Po. P robe elocuta es, & hoc modo consultus.
- He. S cin'iliæ delubra ubi sint Palladis?
- Po. T hesaurus illic scilicet? signi at quid est?
- He. T ellure summa prominens ater lapis.
- Po. A t nunquid, hinc quod ad hæc loqui uelis mihi?
- He. S erues uelim has, quas extuli pecunias.

- Po. *V*bi nempc? an intra amictum? an abditas hēs?
- He. *S* poliorum aceruo his delitente tentoriis,
- Po. *V*bi? nam hic pelafgum nautica tabernacula.
- He. *S*unt propria captis foeminis tentoria.
- Po. *T*utan' satis sunt intus, atq; absunt viri?
- He. *I*ntus Pelafgum nemo nos solae sumus.
*S*ed intro propera. quippe Graii ab Ilío
*C*ursum ad penates flectere cupiunt suos,
*V*ti cuncta ubi peregeris, quae te quidem
*P*eragere par est, tum tuis cum liberis
*E*oqueas reuertier uidelicet,
*V*bi meum ipse collocasti filium.
- Semi *N*on dum dedisti, at forsitan poenas dabis
- cho= *P*ortu ut procul quis turbidis uasti maris
- rus *E*rrans procellis, mox suaui orbabere
*A*nima, atq; uitam deseret. si quidem dolus,
*N*ec aequitati, nec deis sat congruit.
*P*estifera. pestifera mala.
*H*eu mentietur istius tibi spes uiae,
*L*etifera quae te adduxerit sub tartara
*E*ho miser, sterneris imbelli manu.
- Po. *O*culum orbor eheu luce. & aspectu miser,
- Se. *V*iri eiulatum Thracis audistis precor?
- Po. *H*eu rursus eheu, liberos necant meos.
- Se. *I*ntus peracta genera supplicii noua.
- Po. *N*unquam tamen quantunlibet pernicious
*M*e pedibus effugeritis, immo protinus
*Q*uatiens & ipsa tecta funditus eruiam.
- Se. *V*ibratur ecce dextera telum graui,
*V*ultis ne ut irruamus intro? locus enim

EVRIPIDIS

- H** ecubæq; & istis ferre suppeticas monet .
- He.** **R** efringe (nequid parferis) uellens fores .
O culos enim haud resarciēs unquam, neq;
V iuos uidebis, quos necaui, liberos .
- Se.** **N** um Thraci uictrix potiris hospitis?
P atrastin' hæc, cuiusmodi narras, heras?
- He.** **M** ox hunc uidebis prodeuntem ex ædibus
C æcum, atq; cæcis lubricantem passibus .
P ariter duorum liberum cadauera,
Q uos ipsa cum fortissimis Iliadibus
F erro perem. Iamq; persoluit mihi
P ænas, sed (ut uides) foras mouet pedem .
V erum hinc procul concessero, ac uita uero
I ra æstuantem Thraci, & indomitum uirum .
- Po.** **H** eu, quo ferar? quo intendam? quo torquebo
Q uadru pedem gradum, montigenæ feræ
P ressa manu uestigia tentans . Quonam
H uc, an ne illuc deflectam cursum?
V t uiricidis, quæ me perdunt,
T roadibus iniiciam manum .
S celestæ, scelestæ Phrygum nurus
P roh execratæ
Q uo me pauitantes
S e abdunt latebris?
O utinam meis sanguineis oculis
M edeare, medeare, mihi lumina
C æca adimens Phœbe .
A t at sile, occultum gradum sentio ha-
rum mulierum .
Q uo cæo pedem? carne, atq; ossibus

HECVBA.

Me expleturus? quo mihi sumam
Pœnam iniuriæ meæ. Io miser
Quo. quo rapior? sola tartareis
Bacchis relinquo secunda pignora, &
Cædem canibus cruentam
Impias dapes, montanamq; prædam.
Quo tendo? quo me uerto?
Vt sali navis in fluctibus
Turgida uela distendens
Fonestum in has me recipiens latebras
Custos meorum liberum.

Cho. E heu miser, q̄ grauiâ perpeteris mala?
Sed cum patraris fœda, pœnas asperas
Sumpsit, deorum quisquis in sensu tibi:

Po. E heu, ohe ferocis
Gens martialis Thraciæ,
Hasta ualens, equisq;
Ohe Pelasgum copiæ,
Eho duces Atridæ,
Voco. uoco rursum uoco.
Venite. adeste cursu,
Omnès rogati per deos.
Audit aliquis uocantem?
An nemo nobis feret opem?
Quæ uos moræ retardant?
Me perdidere fœminæ.
Me perdidere captæ.
Acerba. acerba pertuli.
Heu dira nostra clades,
Quo uertor, aut quor sum feror?

EVRIPIDIS

V trum ne subuolabo
 S ublimem ad aetheris domum?
 V bi minax Orion,
 V bi Sirius oculus suis
 R adios iacit micantes,
 F lammis micantes igneis?
 A n tartari nigrantis
 T ristem petam portum miser?

Ch. V bi quis malorum pondere, atq; sarcina,
 " Quā ut ferre possit, acerbiore, premitur, huic
 " S it uenia uitam calamitosam linquere.

Ag. M e exiuit huc audita uox, neq; enim (scio)
 R upis profundæ filia, per exercitum
 R eboauit Echo, concitans strepitum, at nisi
 E uersa constet marte graio pergram,
 M etum hic dedisset strepitus haud quaquā leuē.

Pol. A gamemnon animo rex meo carissime,
 N am uocem ut audii, illico agnouit tuam,
 E n ipse nobis hoc, quod accidit, uides.

Ag. P olymestor ehem te quis euertit miser?
 Q uis ademit oculos, sanguine infectis genis?
 A t q; hos peremit liberos? is quisquis est,
 I n te q; gnatosq; odia saua gesserat.

Pol. A diuta captiuis Hecuba me foeminis
 E xtinxit, haud extinxit, immo & amplius.

Ag. Q uid ais? patrastrin' facinus hoc, quod hic ait?

T un' ausa es Hecube tam stupendam audaciam?

Pol. H em quid ais? illa nuncubi hic adest prope?

A ge indica. dic ubi sit, ut raptam manu
 L aniem, ac cruentem corpus omne sanguine.

Hem

Ag. *Hem tu quid ais?*

Po. *Hoc per deos te deprecor*

I sti furentem me sine iniiciam manum.

Ag. *T ibi tempera, istam mente barbariem exuens.*

D ic, ut ubi teq; , & hanc uicissim audiuero,

Quapropter hæc patiare, recte iudicem.

Po. *U icam ergo. Quidam Priamidum minimus fuit*

P olydorus Hecuba natus. hunc Priamus mihi

D omi educandum misit abs Troia pater,

E xscidia iam tum prætimens urbis suæ.

E um peremi. Cur eum peremerim

A udito, quam sapiente providentia,

M etui, relictus ne tibi hostis, hic puer

T roiam aggregans, hoc rursus incoleret solum.

P orro ubi Pelasgi Priamidum resciscerent

S uperesset quendam, rursus huc appellerent.

T um deinde Thraces hostæ populantes agros,

I ncurrerent, nocente vicino Ilio,

Q uo nunc & ipso rex laboramus malo.

A st Hecuba simul, ac filii necem sui

C ognouerat, me hac arte duxit, abditos

I n Ilio monstrare thesauros mihi

P romittit, auri Priamidum. cum liberis

I n tecta solum inducit, ut nequis alius

M ortalium ualeret hæc cognoscere.

S pondaq; media sedeo, curuato genu,

S tatim frequentes hinc & hinc cingunt manus.

A c uelut amicum me Iliæ circumsident

I uxta puellæ, textaq; Edoniæ manus,

T ractant tenentes, lucadam uidelicet

EVRIPIDIS

A d auram amictus hosce spectantes probante.
A liæq; Camaca dum intuentur Thraciam
I am me renudant duplici stolismate.
A t quæ pepererant, hæ stupentes, pignora
Librant in ulnis, ac uicissim per manus
Tradunt, ut a parente summoueant procul.
Dehinc post se surros inter ipsas mutuos,
Tactasq; post mussiones, ærea
Quibus o dei modis, repente e uestibus
Lacrimosis proferentes spicula,
Fodiunt puellos. rursum hæ more hostico
Manusprehendunt, atq; continent, meas,
Pedesq; gnatis ferre concupiens opem,
Si fors an ora gestebam attollere,
Coma tenebant, siue motabam manus,
Densa undiq; imminente mulierum agmine
Atq; opprimente proficio miser nihil.
Porro supremum iam malum plusquam malis
Mire patrarunt, quippe correptis manus
Acibus, mihi orbem luminum miserimos
Fodiunt. cruentant, deinde mox circum domum
Fugitant. at ipse nempe profilio foras.
Vt fera cruentas persequens cursu canes,
Omnemq; lustrum parietem, uenantis in
Morem, modumq; concutioq; et dissipatio.
Atq; hæc quidem sum passus Agamemnon, tibi
Dum facere gratum studeo, sustollens tuum
Hostem Sed ut ne uerba longius traham
De foeminis si dixit antehac quis male,
Hodie ue dicat, siue post dicturus est,

Cuncta hæc ego compendio dicam semel.

• Neq; terra simile, nec fretum gignit genus.

• Atq; illud ipsa discit experientia

• Semper, cui cum illis negotium incidit.

He. Tanta caueto utare confidentia,

N eue ex tuis ipsius æsthmans malis,

M uliebre sic uel omne uituperes genus.

P leræq; nostrum aliæ quidem laudabiles,

A liæ malarum de grege, ac numero sumus.

• Agamemnon haud decet hominem lingua magis

• V llo ualere tempore, ac factis ualet.

S ed seu proba egit, oportet & probe loqui,

S eu praua, rursum dicta & esse putida,

N ec iniqua quæ sunt, posse disserere bene.

C ati quidem sunt, ista, qui callent probe,

A t non quierunt esse ad extremum cati.

V erum malis periere cuncti cladibus,

N ec ullus horum exitia suffugit sua.

E t hoc quidem ad te sit mihi proæmii,

A d hunc reuertar, ac locis respondero.

Quid ais? Achinos ut labore duplici

L euare posses, gratiæq; Agamemnonis

M ucrone gnatum tun' peremisti meum?

A t qui scelestè, Primum Achium cui piam

H aud quaq; amicum barbarum fuerit genus,

N eq; possit esse. deinde quamam gratia

P rodesse properas? num q; affinis cui, aut

C ognatus esses, aut quid argumenti habens?

A n ne reuerti carperent segetem tuæ

T elluris? horum cui putas facies fidem?

EVRIPIDIS

Aurum (fateri uera si modo uoles)
Et tua cupiditas filium extinxit meum.
X **E**tenim doce illud donec incolumis fuit
Troia, urbsq; adhuc munita turribus stetit,
Vixitq; Priamus Marte florens Hectoris,
Quintum mereri de hocce si libuit bene,
Cum gnatum haberes nutriendum in ædibus,
Aut enecasti, aut uiuum in Arguūm manus
Ductum dedisti? at nos ut occidimus, simul
Et ab hoste captam sumus urbem prodidit,
Iugulaſti amicum, & ad lares profugum tuos.
Ausculata hæc, nunc, unde sceleratus magis
Videare. Si beneuolus Arguius eras,
Aurum, quod huius esse noras, haud tuum,
Adferre decuit, ac dare iis, quibus erat opus,
Amnosq; multos patria degunt procul.
At tu manu ne nunc quidem euelli tua
Patere, at potiris possidens in ædibus.
Quod si educare filium, ut te dignum erat,
Sic educasses, atq; seruasses meum,
Laudem profecto comparasses in clytam.
Siquidem in malis qui sint potissimum boni
Patent amici, læta amicos passim habent.
Iam si fuisset opus tibi pecunia,
Incolumis & modo ille uixisset tibi
Thesaurus ingens filius fuerat meus.
At nunc nec istum amicum habes tibi uirum,
Auriq; lucrum periit, ac gnati tui
Tuq; ipse ad istum scilicet agitis modum.
Porro illud Agamemnon tibi iam dicam ego.

HECVBA.

Hunc si iunabis uir uidebere improbus.
 Nam nec pio, nec fido in hos, in quos decet,
 Non æquo amico, non bono, facies bene.
 Quin te malis gaudere dicemus, quia
 Sicut talis ipse heris sed haud conuictior.

Ch. Res miræ, ut homini materiam semper probam

rationis, facta suppeditant proba.

Ag. A liena nobis iudicare graue est, mala,
 Tamen necesse est. nam pudor sit, in manus,
 R eicere causam, cum semel receperis.
 Mihi, ut sciens sis, neq; me apte gratia,
 Sed neq; Pelasgum, hominem uideris hospitem
 Necasse, uerum ut aurum haberes in domo.
 Nunc in malis quæ conferunt tibi, loqueris.
 Ingulare forsitan hospitem, uobis leue est,
 Nobis Achiuis istud oppido est graue.

Quinam probrum ergo fugio, si pronuntiem
 Te iam innocentem? non profecto ulla queam
 Quin potius, ubi quæ, non licent, haud ueritus es
 Patrare, tolera quæ uicissim non libent.

Pol. Proh ut uidetur uictus a muliercula
 Capta. dabo supplicia deterioribus.

Ag. Meritoq; quando tute patraisti mala.

Pol. Heu liberos, oculosq; fleo miser meos.

He. Doles? dolere filium haud credis mihi?

Pol. Malefica gaudes? me q; afficias malis?

He. Quid enim? ultra te, non gaudeam iure optimo?

Pol. At non item fortassis ubi te uis freti,

He. Nunquid uehere pelasgica ad plagas soli?

Pol. Immo supremis lapsam ab antennis teget.

EVRIPIDIDIS

- He. *A t unde saltus tanta temeritas mihi?*
 Pol. *M alum ipsa celeri navis ascendes pede.*
 He. *A latan' humeris? uel quibus tandem modis?*
 Pol. *F ies canis. oculos igne lucentes gerens.*
 He. *Qui nota formæ uersio tibi est meæ?*
 Pol. *Threicius augur Bacchus ista prodidit.*
 He. *A t ex tuis nil ille præcavit malis?*
 Pol. *S ic neutiq̃ me fraude cepisses tua.*
 He. *D esunctan' illic, d'ne uiua finiar?*
 Pol. *D esuncta. tumulo nomen indetur tuum.*
 He. *S umptum a figura? aut quod aliud dicis meum?*
 Po. *C anis sepulchrum, nautis signum uagis.*
 He. *N ihil laboro, poste aquam te ultra sum.*
 Po. *Quin filiam necesse Cassandram mori.*
 He. *E quidem hæc abominor, in caput repreicans tuâ.*
 Po. *C oniuux at illam interimet huius aspera.*
 He. *N e sic mihi unq̃ gnata Tyndari furat.*
 Po. *Quin ipsum & hunc bipenne librata in caput,*
 Ag. *I tan furis tu, qui malum acerfas tibi?*
 Po. *N eca, at lauacra mortifera te Argis manent.*
 Ag. *N'on hunc ministri ui trahetis hinc procul?*
 Po. *A udire graue?*
 Ag. *N'on ora continebitis?*
 Po. *O pprimite, dictum est.*
 Ag. *Quâ potest ocysime*
N'on huncæ solas deferetis in insulas,
A deo procati quando lingua abutitur?
A t Hecuba tu proh, misera, funera gemina
A bi, atq; sepeli. uos oportet herilia
A. dire quanque Troades tentoria.

HECVBA.

E tenim hos secundos uideo uentos, patriam
 Versus bene autem nauigemus, atq; item
 Liceat domi res prosperas offendere,
 Tandem expeditis hisce iam laboribus.
 Cho. I te ad portus agite, & Graium
 Ad tentoria tendite sæua.
 Expectaturæ posthac sortis
 Aerumnas seruilis acerbas.
 Nam sic urget nescia flecti, &
 Cogit dira necessitas.

ARGUMENTVM IPHIGENIAE IN AULIDE.

Ostquam Græcorum duces oēs una
 P cum classe, reliquoq; belli apparatus
 in Aulidem conuenissent, ut inde pari
 ter ad Troiam euertendam nauigarent, tanta cō
 secuta est cœli tranquillitas, ut nequaquam esset
 nauigandi facultas. Quare cum exercitus iam
 moleste ferret, se frustra tempus inibi terere, con
 sultis extis, Chalcas augur respōdit, Dianæ Au
 lidensi immolandam esse Iphigeniam Agame
 mnonis filiã. atq; ita Græcos feliciter ad Illiũ na
 uigaturos. Itaq; conuocatis copiis Agamemno per
 suasus a Menelao, patitur fieri decretũ, ut acer
 satur puella. Cæterum quo lubentius eam Clyte
 mnestra mater mitteret, priuatim fingunt titulũ, quo

si Achilli Græcorum principum summo foret nuptura. Hoc commentum soli nouerant Agamemnon. Menelaus. Chalcas, atq; Ulysses. Atqui missis iam ad uxorem literis, Agamemnon, cum superioris consilii pœniteret, & filiaē futuram eadem ferre non posset, noctu clanculum alias ad uxorem literas scribit, denuntians, ne uirginē mittat in Aulidem, in aliud enim tempus proferendas nuptias. Eas antelucano seni cuidam seruo Argos perferendas committit exposito simul earū argumento. Verum hunc cum epistola Menelaus, dum & ipse ante lucem puellæ aduentum obseruat, intercipit, & acriter cum fratre de consilii inconstantia expostulat. Interea e comitatu Clytemnestra præcurrens quidā, Agamemnoni Menelaos præsentē nuntiat, adesse in Aulide Iphigeniam, una cum matre, & Oreste infante, neq; eam rem clam esse exercitu. Ibi simul atq; Menelaus sensit, illi iam non esse integrum filiam remittere, fictē fratri cœpit suadere, ne uirginem sua causa pateretur occidi. Dum hæc inter illos uersantur, interim aduecta est Clytemnestra cū filia, multisq; modis exagitantur patris affectis, dum consilium de iugulanda filia studet cœlare. Qua de re dum consulturus Chalcantem abiisset, interea accessit Achilles expostulaturus cum Agamemnone. Salutatur a Clytemnestra tanquā futurus gener. Achilles ignarus demiratur. Ibi seruus senex ille, cui literæ secundæ fuerant commissæ, rē profert, proditq; consilium regis. Indignatus Achilles

les ¶

les q̄ ad eadem uirginis suo nomine essent abusi, in concilio defendit eam, ne perimatur. sed uincitur suffragis. Itaq; cum res ad summum tumultum spectare uideretur, reliquo exercitu postulá te puellam, contra Achille cum uniuersis depugnare parato, ipsa ultro mutata sententia, suadet matri sa-
tius esse speciosam oppetere mortem, quam ob suá
uuius uitam aut tot. principes in certaminis pericu-
lum uocari, aut rem tantam omitti. Ducta igitur ad aram deæ, ipsa quidem sublata est in Tauricam regionem, at eius loco cerna supposita est. Sa-
 cro peracto, nauigant Græci.

GVLIELMO ARCHIEPISCO
 PO CANTVARIENSI
 ERASMY S. P. D.

P oste aq̄ huic tragœdiæ manu admoliri cœpissẽ amplissime Præsul, protinus alium quẽdam ora-
 tionis gustum, diuersamq; carminis indolem senti-
 re mihi sum uisus. Nam (ni fallor) et plusculũ ha-
 bet candoris, et fusiior est dictio. Quo quidem no-
 mine Sophoclea uideri queat; At rursus argu-
 mentorum densitate, quasiq; declamatoria quadã
 suadendi, ac dissuadendi facultate, parentem Eu-
 ripidem magis refert. Quamquam utri sit inscri-
 benda, neq; incum est pronuntiare, neq; magni re-
 ferre puto. Nobis tamen uisum est de pristina illa
 nostra religione non nihil remittere, ne non hac
 etiam in parte congrueremus argumento. Proinde

EV R I P I D I S

Iphigeniam paulo tum fusius, tum copiosius tradidimus, at ita rursum, ut ab interpretis fide neutiquam recederemus. hoc uno in utraq; sumus ausi dissentire, quod in Choris immodicam illam carminum varietatem, ac licentiam, aliquantulum temperavimus, sperantes futurum, ut hac in re docti nobis veniam darent, nimirum in tantis versantibus angustiis. quandoquidem neq; Flaccus Lyricorum, neq; Seneca Tragicorum poetarum tantam in metris, aut pedum libertatem, aut generum diversitatem sit æmulatus, cum uterq; sequeretur Græcos dumtaxat, non etiam interpretaretur. Quod si mihi per graviora studia liceret, alias aliquot uertere Tragedias, non modo me non pœniteret huius audaciæ, quin etiam non uererer chororum et stilum & argumenta commutare, mallemq; uel locum quempiam tractare communem, uel in amœnam aliquam *ἄρτιβασιν* exspatiari, quam in cœnoris (ut uocat Horatius) nugis operâ sumere. nusquã enim mihi magis ineptisse uidetur antiquitas, quam in huiusmodi Choris, ubi dum nimum affectat noue loqui, uitauit eloquentiã, dumq; uerborum miracula uenatur, in rerum iudicio cessauit.

Vale. mecum decus.

P E R S O N A E F A B U L A E.

Agamemnon imperator.

Senex seruus eius.

Chorus ex mulieribus chalcidensibus.

Menelaus

IPHIGENIA.

Menelaus frater Agamemnonis.

Clytemnestra uxor Agamemnonis.

Iphigenia filia Clytemnestrae, et Agamemnonis.

Achilles dictus sponsus.

Nuntius.

EURIPIDIS IPHIGENIA IN
AULIDE, E GRAECO IN
LATINVM TRADV-
CTA ERASMO RO-
TERODAMO IN
TERPRETE.

PRAELOQVITVR AGAMEMNON.

Se. h Orsum senior prodi tectis.
Prodeo. Sed quid molire noui
Rex Agamemnon?

Ag. Mox cognoris.

Se. O cyus appropero mea nanq; est,
Multum impigra, uigilq; senectae
Sic, ut et ipsis constet, & adsit,
Vigor, atq; acies sua, luminibus.

Ag. Ergo quod hoc age trahit astrum?

Se. Sirius ardens, qui Pleiadibus
Septemgeminis uicinus, adhuc
Medio rapidus fertur caelo.

Ag. Hinc nulla strepit uox, non auisum
Sed nec Pelagi. taciti uenti

EV RIPIDIS

Tranquillum sternunt Euripum.

Se. At tu quid ita tecta relinquis,
 Rex agamemnon?
 Aulida adhuc habet hac alta quietes,
 Nec muris cessere excubiæ.
 Introeamus.

Ag. Tu mihi sorte
 Felice senex esse uideris.
 " Nam felicem censeo sane
 " Ego mortalem, quisquis tutam
 " Ignotus, et inglorius æuum
 " Transmisit, qui uero ætatem
 " Egerunt in honoribus, horum
 " Sortem haud duco perinde beatam.

Se. At qui in istis decus est uitæ.
 Ag. Sed decus istud, lubrica res est.
 " Etenim uotis dulce quidem ipseus
 " Est honor, ast ubi contigit idem,
 " Tum discruciat modo religio
 Diuum, non sat rite peracta
 Labefactam subuertit uitam,
 Modo rursum hominum mentes uaria,
 Ac difficiles prorsus acerbant.

Se. Haud ista uiro in principe laudo.
 Non te se uit ad omnia læta
 Agamemnon Atreus.
 " Gaudere, atq; dolere necesse est.
 " Mortalis enim es. Sin tu nolis,
 " Amen eueniet sic diis placatum.
 At tu apposito lumine tædæ

Scribis

IPHIGENIA.

Scribis epistolium,
 Hoc quod manibus nunc quoq; gestas.
 Rursum deles, quicquid scriptum est.
 Atq; obsignas, deinde resignas,
 Picamq; solo illidis, liquidas
 Fundens lachrymas.
 Et sic anceps tecum uarias,
 Vt nil desit,

Quo minus insanire puteris.
 Quid habes? Quid habes?
 Quæ noua res, quæ res noua quæ se
 Te rex agitat?

Quicquid age est, imperti nobis.
 Fido, atq; probo dixeris homini.
 Nam tibi quondam dotis partem,
 Cum uxore tua me Tyndareus,
 Misit dignum sponsæ comitem.

Age Leda obtigerunt Thestadi tres filia,
 Phœbe, Clytemnestreq; quam mihi duxi ego,
 Heleneq; at huius nuptias multi proci
 Petiere, iuuenes Græcæ opulentissimi.
 Verum hinc minæ truces uortæ, et mutua
 Cædes uirum immnere uisa non leuis,
 Quisquis fuisset non potius uirgine,
 Ita ut hæsitaret mente Tyndareus pater
 Verum ne daret, an non daret, nimirum agens
 Sibi res ut ista cederet prosperrime.
 Atq; interim illud uenit in mentem uiro,
 Vt uerent iureiurando proci,
 Atq; inter ipsos iungerent dextras, adhæret

EVRIPIDIS

A dolenda diuūm poncrent aris sacra,
A c semetipsi asttingerent, diris ad id
C aput obligantes imprecationibus,
V t quisquis esset ea potitus coniuge,
H uic adessent uindicaturi simul,
S i quisquam eam per uim raperet ex ædibus,
D epellerentq; possidentem a coniuge,
B elloq; adorti, ciuitatem exscinderent,
A rmis perinde pelasgicam, atq; barbaram.
V bi fœdere autem sunt adacti, ac deniq;
A stutus ex animi sui sententia
P ersuasit illis arte, et ingenio Senex,
G natæ facit ius, uti procis ex omnibus,
D eligeret unum quenlibet sibi uirum,
Q uocunq; grata ferret aura Cypridis.
M enelaon illa deligit, et osi foret
N unquam potitus dein profectus Ilio
L acedæmona ille, qui arbiter quidem trium
F uerat dearum, uulgo ut homines dictitant,
I nsignis, ac nitens amictu florido,
A uroq; fulgens, barbarum uidelicet
L uxum, atq; cultum gentis ostentans suæ,
A mans amantem fugit abreptam uehens
H elenen, & Idæ abduxit ad bubilia.
M enelaus itaq; solus e grauis graui
I ra furens, uetusta soceri fœdera
T estatus, esse ius, et æquum prædicat,
V ti ferant iniuria læsis opem.
H ic ergo Danaūm turba, Marte percita
C a pessit arma, arctosq; in Aulidis sinus

Conueniō

IPHIGENIA.

Conuēnit huc, et ratibus, et scutis simul
Instructa equisq; curribusq; plurimis.
Hinc me ducem legere Menelai uice,
Quia frater essem. sed utinam loco mei
Alii hoc honoris contigisset cui piam.
At nunc coactis undequaq; copiis,
Hac ociosi desidemus Aulide,
Quod nauigandi copiam uenti negent.
Chalcasq; uates multans tacitus diu
Respondit, Iphigeniam, ego cui pater;
Diuæ immolandam huiusce præsidii loci.
Ita nauigandi copiam Graiis fore,
Simulq; Troiæ diruenda inœnia,
Hanc si immolassent, sin minus, tum non fore:
At ego, hæc ut audio, iubeo uoce publica
Dimittat omnem Talthybius exercitum,
Vt qui illud animo facinus haud unquam meo
Laturus essem, gnatum uti perimerem meam.
Totas ibi artes frater intentans mihi, ac
Expertus omnes persuadendi uias,
Tandem impulit me, atrox ut auderem nefas,
Egq; litteris ad uxorem datis
Quo filiam huc transmittat impero, uelut
Nupturam Achilli, & dignitatem exaggerans
Viri. negansq; hunc uelle iunctis copiis
Cum classe Achiuum soluere in Phrygas simul,
Nisi sponsa nostra detur in Phthiam domo.
Commentus hanc persuasionem ad coniugem
Meam, puellæ obtexo falsas nuptias.
At hæc ut habeant, soli Achiuum nouimus

M enelaus- ego. Chalcas. V lysses. C ettrum
 Quæ tum parum bene statueram, nunc has bene
 R ecanto, corrigoq; per tabellulas,
 Quas me sub umbra uideras noctis senex
 R euincientem, et colligantem denuo.
 S ed eis ad Argos hanc epistolam ferens
 C oncede. Quicquid intus occultant rei
 C era silentibus exaratum litteris,
 S ermone id omne prorsus exponam tibi.
 E s enim fidelis coniugi, ac domui meæ.
 H as iterum tibi mitto tabellas
 L edæ germen.

- S e. Fare-enarra, quo uoce tuis
 S criptis consentanea dicam.
- A gæ Ne gnatum horsum trans mitte tuam
 A d sinuosam E uboie rupem
 A ulim tacitam.
 S iquidem tædas uirginis aliud
 N unc in tempus producemus.
- S e. A t sponsa frustratus Achilles,
 N on ne minaces animos tollet
 I n te, atq; tuam simul uxorem?
 H inc etiam instat graue discrimen.
 C edo, quid censes?
- A gæ N omen non rem præbet Achilles,
 N eq; cognouit de coniugio,
 Q uodq; dolo nos agimus, nescit.
 N eq; q̄ finxi gnatum thalamo
 I psi iuncturum esse iugali.
- S e. D ira parabas rex A gamemnon,

IPHIGENIA.

Ite ne prolem nomine ficto
Sponsæ, fueras Danais produ-
cturus, ut esset uictima diuæ?

Ag. Hei misero mihi mente errabam.
Eheu tristem trahor in luctum.
Sed iam celeri procurrere pede,
Neq; te quicquam tardet euntem
Særior ætus. SE. Rex accelero.

Ag. Ne'ue ad fontes arbore multa
Nunc desideas lentus opacos,
Nec te blandus subigat somnus.

Sc. Quam uerba bona o rex eloquitur.

Ag. Vndiq; sectam scrutare uiam,
Circumactis obseruans oculis,
Nequa fallat te mea coniunx,
Curru præteruecta uolucris,
Gnatum rhedis huc deportans
Danaum ad classem.

Sc. Fiet. AGA. Iam te proripe sepius.
Nam si uecta occurrerit illa,
Auersa domum frena reflectes,
Ad Cyclopiæ moenia tendens.

Sc. At, qui fiet, ut hæc referenti
Dicta, fidem mihi sint habiturae,
Tum tua filia, tum tua coniunx?

Ag. Symbolon hoc, quod in hisce tabellis
Poras, serua.
Fuge, iam lux albescit, et aurora
Ignea surgit,
Ac phœbæe flamma quadrigæ.

EURIPIDIS

Hanc operam mihi sume iuvando.

- Nemo ex omni parte beatus,
 - Nunquam siquidem natus quisquam est,
 - Cui nil fuerit, quod cruciaret.
- Ch. Modo profecta Chalade patria,
 Quae semper arcto tunditur æquorè,
 Vbi marino interflua gurgiti
 A rëthusa, puro vitrea flumine,
 Rigat arua, ueni littus ad Aulidis
 Euripicos emensa fluctus,
 Agmina graiugenum ut uiderem,
 Classemq; Pelasgum
 Semideum, quandoquidem
 Ad phrygiae pergama Troiaè
 Iam mille Graium nauibus additi
 Nostri mariti, clarum Agamemnonem, et
 Flauicomum Menelaum
 Comitantur, undè ut Tyndaridem petant,
 Quam pastor Eurotae ad uirentis
 Plurima arundine ripas
 Idæus rapuit Paris,
 Præmia quæ Venus
 Donarat illi tunc, ubi leuium
 Ad fontium uinas scatebras,
 Cum Iunone Iouis coniuge maximi,
 Et cum belligera Pallade principis
 De laude formæ Cypria mollium
 Mater blanda cupidinum
 Certaret. Atqui per Trivia nemus,
 Lucumq; crebris perpetuo sacris

IPHIGENIA.

Halantem uenio mi tenera interim
 Dum sic conspicior uiris,
 Repens obortus
 Suffundit ora purpureus pudor,
 Multiugos clypeos auenti
 Cernere, & armigerorum
 Ferrea castra Pelasgum.
 Bellaces item equos cernere, & acrium
 Agmina densa uirum.
 Ac conspexi equidem duos
 Tentorii in iisdem
 Aiaces, patris hunc germen Oilei,
 Hunc Telamone satum,
 Iuge decus Salaminiis.
 Nec non Protefilauus.
 His pariter assidentem,
 Collusitantes tessararum
 Iactibus omniugis.
 Conspexi Palamedem,
 Quem neptunia proles
 Produxit, neque non uiribus, ac manu
 Insignem, Diomedem,
 Oblectantem animos iactibus aenei
 Disci. Nec procul hoc Merionem, inclytum
 Gradui sobolem patris,
 Miraculum mortalibus,
 Et Laertiaden, profectum
 Montuosa ab insula.
 Nec non Nireia, quo nemo Pelasgus
 Inter pulchrior agmina.

EURIPIDIS

Tum cursu, et uolucris pedum
 Ventis cum rapidis fugat
 Decertare potentem
 Achillem, dea quem progeniuit Thetis,
 Chiron finxit, et educauit,
 Vidi littoreis in harenis
 Armis onustum currere.
 Certabat autem cum citis quadrigis,
 Cursu uolans pedestri.
 Et anteuertens deproperat statim
 Laudem tollere palmæ.
 Eumelus acris inter
 Ista Pheretiades
 Quadrigæ moderator
 Exclamat huic profecto
 Vidi equas pulcherrimas,
 Frenisq; pictas aureis,
 Stimulo incitante cursum,
 Vastum celerare per æquor,
 Partim arcuato suppositas iugo,
 Albis terga notis diuariantibus,
 Partim hinc & hinc æqualibus additis,
 Extra iugum catenis,
 Obliquos glomerare flexus,
 Rufis conspicuas pilis.
 Porro cruribus imis,
 Quæ talum premit ungula,
 Diuerso uarias colore.
 Iuxta has in armis Aecides gradus
 Fertur citato, sæpe uolubili

IPHIGENIA.

Canto propinquas, feruidoq;
Proximus axi.
Posthac ad numerosa
Classis peruenio trabes,
Spectaculum ingens, nec recitabile,
Quo mihi blanda uoluptas
Fœmineos oculos
Gratissima tuendi
Illecebra satiare.
Cornuq; dextrum Myrmidonum manus,
Quæ Phthii ducis
Militat auspiciis,
Quinquaginta agitata carinas,
Pernices, rapidasq; tenebat,
Porro in eminentium
Puppium fastigis
Sculptiles auro, deæ
Aequoris, Nereides
Stabant, nempe Achilicæ
Signa cohortis,
Atq; his ordine proxima,
Paribus recincta remis
Classis stabat Achiuum,
Quos Mecistades agebat,
Capaneoq; satus,
Bellator Schelenus. dehinc
Proles inclyta Theſei
Quinquies denas agens
Dite ex Atthide nauens,
Per seriem positas

EVRIPIDIS

In statione tenet.
 Harum in puppibus eminebat
 Pallas diua, uolucris
 Nixa quadrigis,
 Signum bene ominatum,
 Vixitq; faustum nauitis.
 Bæotiorum bellicum
 Rursus apparatus
 Quinque decem rates
 Vidi fluctiferas, citasq;
 Adprobe decoratas
 Signis, quippe minabuo
 Cadmus in rostris erat,
 Fuluum tenens draconem.
 At cohorti nauticæ
 Terrigena præerat
 Imperator Leitus,
 Phocys cui patria tellus.
 Pone illos, totidem nauibus et Loeris
 Aduentis sequitur gnatus Oilei
 Throniaca urbe profectus.
 Cæterum cyclopiis
 Satus Atreo Mycenis
 Centum rates agebat
 Densò refertas milite.
 Huic aderat pariter
 Duxtor A drastus,
 Nempe amicus amica,
 Vixit, quæ domo relictæ
 Barbaras Phrygum

F uerat secuta nuptias,
 V indicaret Tyndarin.
 A d hæc Pylo profecti
 N estoris Gerenii
 V idi rates in puppibus arduis
 I nsignii stabat uice, taurico
 A lpheus ore fictus,
 Q ui pylios celer
 D issecat agros.
 B issenis aderant nauibus in super
 A enianorum cohors.
 H is præfectus Iunens.
 H os item sequuntur
 E uryto duce
 O ptimates Elidis,
 Q uos uniuersa plebes
 D icit E peos.
 A gmenq; agebant albiremo
 P hylliaci manipuli.
 H is ductor præerat Megetes
 Q uem miserant Echine
 I nsulæ appellentibus
 P ericulose nauitis.
 A st A iax Salaminia
 V rbis alumnus,
 C ornū iunxit utrunq;
 D extrum, atq; leuum, comminus admouens
 B issenas rates
 P ræcipites, agilesq; ex
 V ltimus agmina clausit.

EVRIPIDIS

Sicut inaudii.

Nam classicam ceternam

Hic ipsa uidi oculis.

Aduersus hancce barbaras

Quicumq; dux phalanges

Committet, is saluus domum

Nunquam est rediturus opinor.

Illicitaq; naualium

Audii, uidiq;

Agminum cohortes.

Eadem domi recordor

Meos apud penates

Audisse de pelagum

Conuocatis copiis

Se. Menelae iam audes grauiaq; ac immania,

Audere quae te neuiquam licet, aut decet.

Me. Abi-nimis profecto heris fidelis es.

Se. Mihi exprobrasti probrium honestum scilicet.

Me. Iam uapulabis eiulans, ac flens mihi

Quae te nefas patrare, si parraueris.

Se. Te soluere tablas non decet, quas ego fero.

Me. Neq; ferre Achiuis te decet cunctis malum.

Se. Contendis haec frustra. has sed amittas mihi.

Me. Haud quaquam omittam. SE: Sed nec ego remifero.

Me. Sceptro tuum tibi mox cruentabo caput.

Se. At pulchrum heri uel mortem obire gratia.

Me. Omite multa seruus homo uerba hic facis?

Se. Agamemnon here. uim patimur. hic epistolam

Tuam manus uiolentus extorsit mea,

Aequi nec ulla huic ratio constat, nec boni.

Hemo

IPHIGENIA.

- Ag. Hem quid tumulti in foribus, aut conuittii?
 Se. M eum potius, atq; huius est rem dicere.
- Ag. C æterum Menelae, cum istoc causa quæ tibi icidit
 L itis, & contentionis? curq; ni trahis meum?
- Me. A spice in nos recta, ut hoc capiã loquedi exordiũ.
- Ag. N um uerebor lumina in te tollere Atreo satus?
- Me. Hascẽ num tabulas uides, scripti ministras pessimi?
- Ag. Video, q̃ primum sed istas manibus amittas tuis.
- Me. N ò prius, quã quicquid intus, aperiã cucto agmini.
- Ag. I tã ne scis, quæ ne utiquam te fas erat cognoscere?
 I dq; refractis (opinor) epistolæ signaculis?
- Me. A periens uidelicet, quo te malorum deniq;
 P udeat, ac pigeat horum, quæ patraisti clanculũ.
- Ag. V erum eas ubi nactus? O dii mentis impudentiam.
- Me. N empe dum cautus tuam seruo, maneoq; filiam,
 N unquid Argis adueniret ad Pelasgũm copias.
- Ag. C æterum qui conuenit, tu res ut obserues meas?
 O bsacro an nõ est uiri istud impudentis, & iprobi?
- Me. S ic enim tulit uoluntas. Seruus haud sum ego tibi.
- Ag. I sta non indigna, & intoleranda quæso per deos?
 I tã ne per te non licebit, nec sinar, negocia
 P ropriæ domus meopte temperare arbitrio?
- Me. V aria sentis, nũc quidẽ illud, alia dudũ, aliud statim.
- Ag. D icta phaleras est malũ autẽ docta lingua pestilẽs.
- Me. V aria mens iniqua res est, atq; amicis abdita.
 I amq; te uerbis reuincam. tu per iracundiam
 V era ne negato. non ego te admodum laudauero.
 S cin' creati ubi studebas, dux Achiuũm ad Ilium,
 F ronte sic, specieq; nolens, sed animo sane uolens,
 Quã tu eras submissus, omnem præsitiando dexterã,

EVRIPIDIS

Ac fores habens patentes cuilibet popularium,
Et saluans ordine omnes, quisquis esset obuius,
Siquis etiam nolisset, hunc honorem quaeritans
Emere, comitate morum a multitudine cuium?

- **A**st ut imperio es potitus, non es iisdem moribus,
- **N**ec uicissim ut ante, amicus ius manes, qui se tibi
- **P**raestitere dudum amicos sed aditu superbus, ac
- **F**astuosus, abditusq; delites in aedibus.
- **A**t suos mutare mores haud decet Probum uirum,
- **P**osteaquã splendidis donatus est honoribus.
- **M**axime sed tunc amicus esse firmum conuenit,
- **Q**uando maxime inuare iam potest felicior.

Hæc tibi primũ opobraui, primũ ubi experior malũ

Deide in Aulin ut appulisti, oisq; graiũ exeratus,

Nullus es, sed abnegante prosperum cursum mari,

Illico fortuna quam diu miserant, te perditum

Mente prostrauit. Pelasgi at inter hæc dimittet

Flagrant classem, negantes esse consilii sibi,

Vt diutius laborem frustra in Aulide trahant.

Fama porro quã fuisseæt fœda, & infelix tibi,

Quanta item perplexitas, animiq; consternatio,

Mille cum præfectus esses imperator nauibus,

Ni phrygum campos replestes bellicoso milite?

Meq; consulis quid ageres, quam uere reperires uia,

Ne tibi regno abdicato, famæ & occideret decus.

Hinc ubi inter sacra uates filiam edixit tuam

Immolandã Artemidi Chalcas, atq; ita Danais fore

Cursum ad Ilium secundũ, mente grauisus, lubens

Te immolaturum puellam pollicebaris deæ,

Ac uolens, non uicinctus (hoc cauto dixeris)

IPHIGENIA

Coniugi iubes, ut hor sum filiam mittat tuam.

Nomine hoc, quo tã quã Achilli spõsa nuberet uiro.

Nunc repẽte uersus, alias mittis immemor schedas,

Filiæ nec iam futurus dirus occisor tuæ.

Ag, sed hic est ipsus æther testis, atq; conscius,

Istæ qui te pollicentem uïdit, atq; exaudivit.

• **A**cidit nimirum idem istuc plurimis mortalibus,

• **I**n cõpessendis negociis, qui quidem enixe, quoad

• **A**ssequantur, elaborant, deinde fœde deserunt.

Idq; partim incogitanti ciuium uecordia,

Partim item merito atq; iure, quando non idonei

Nempe reperiuntur ipsi, rem tueri publicam.

Ego potissimum inauspicatæ Græciæ uicem gemo,

Quæ patrare insigne qddã, & gloriosũ i barbaros

Perditos conata dudum, iam tua cõussa, ac tuæ

Gnatæ, eis risum mouebit scilicet fœdissimum.

• **N**eminem loci crearim præsidem, aut belli ducem,

• **S**eu rei, seu dignitatis, officia ue gratia.

• **M**ente duntaxat sagaci oportet esse præditum hunc,

• **B**ellicam qui rem administret ciuitatis nomine.

• **Q**uipe princeps ille, quisquis præeminet prudẽtia.

Ch. **R**es dira uerbis inuicem altercari,

• **D**ictisq; fratres dimicare mutuis,

• **S**i quando lis inciderit, aut contentio.

Ag. Bene tibi Menelæ cõtra iam uolo maledicere,

Idq; paucis, necui parum pudenter, ac nimis

Inuerecunde putemur agere, sed modestius

• **T**ibi loquemur, quippe fratri. nam uir i prõbus qdẽ

• **I**smhi uidetur esse, qui uereri non solet.

Cedo mihi, quid acerbæ spiras, sic cruento lumine.

EVRIPIDIDIS

Quis nocet tibi? quid ue factū est? annerapta cōiugis

Recipere præclara sane concupis cubilia?

Nō tibi hoc præstare nostrum est. nam tuorū tu tibi

Ipsus autor es malorum. deinde commissi obsecro

Ipsē quod nunquā patrarim, innoxius pœnas luā?

Anne honor te noster urit? at uenustam cōiugem

Missō honesto, æquo, bonoq; uis tenere amplexibus.

• Nam uiri mali, improbiq; sunt uoluptates malæ.

Ego quod antehac ista nō perpenderim consultius,

Sanus haud sum, an uerius tu? quippe qui connubio

Cum sies malo lenatus, denuo repetas miser,

Posteaquā diis secundis, res bene obtigerit tibi.

Sed proci olim Tyndarea deierarunt fœdera

Improbi, nequā, & superbis imminentes nuptiis.

As ego ipsam spem uidelicet arbitror magis deam,

Illud effecisse, quam te, uim' ue consilii tui.

Quos agens bellum auspicare. nam reor fore, ut scias

Mente uecordi imita prauē, uiq; adacta fœdera.

Cæterum meos ego non liberos macta uero.

Ac tuo quidem arbitrato, commodoq; scilicet,

Coniugis uindicta fiet præter æquum, pessimæ?

Me dies, noctesq; mœstis lachrumis confecerint,

Impia interim patrantem, & æquitati dissona,

In meos, quos ipse seui, sustuliq; liberos?

Hæc breui tibi dicta sunt plana & expedita. sin

Sapere recte tu refuses, mea bene statuam tamen.

Ch. Diuersa dictis ista superioribus

Relata sunt, at illud admonent probe,

Vim propriis esse abstinentiam a liberis.

Me. Proh habeo amicum neminem infelix. Ag. habes

IPHIGENI A.

Qui sunt amici, niuelis euertere.

Me. Vbi te arguis mihi patre communi satum?

Ag. A t sapere tecum cupio, non furere simul.

Me. D olere amicos tamen oportet mutuum.

Ag. T um accerse, cum iniurare uis, non ledere.

Me. C enses in his non adiuvandam Græciam?

Ag. A t ista tecum quopiam insanit deo.

Me. S ceptris tumescis, fratre deserto tuo.

E go porro ad alias uerto me arters quaspiam

A liosq; amicos.

Num= D ux achiui exercitus

tius A gamnon, adsum filia aduector tuae,
P ridem I phigeniam, quam uocasti in ædibus.

C omes ipsa uenit uirginis mater, tua

C oniunx Clytemnestre tuum una filium

D uicens Orestem, quo uoluptatem tibi

C onspectus horum pariat, ut qui iandiu

P rocul a tuis agas foris penatibus.

S ed q; uiam longam peregerint, apud

L ymphas nitentis fontis E uryti manent.

S inul a uia labore respirant graui

I pse iugales, quas quidem demisimus

I n pascua uirentis herbidum sinum,

V ti reficiant fessa pablo corpora.

O b hæc ego tui præmonendi gratia

H uc præcucurri. Quippe Graium exeratus

R esciuit. alis fama peruolans citis,

I am dissipauit filia aduentum tuae,

T otusq; cursu cœtus ad spectaculum

E ffrunditur, quo filiam aspiciat tuam

EVRIPIIDIS

- V t inter omnes nempe mortales solent
- Et incliti esse semper, & spectabiles,
- Quibus bonis fortuna flatibus fauet.
 Aiuntq; nunquæ nuptiæ? uel quid rei
 P aratur? an desiderio gnatae suæ
 T actus Agamemnon, aduocauit uirginem?
 A liosq; rursum hæc audiisses dicere,
 A rtemidi nunc inuiciant puellulam
 R egnum obtinenti littoralis Aulidis.
 V erum quis illam ducet uxorem cedo?
 S ed interim hæc omittimus. quod insuper
 R estat, coronam primus e calatho cape.
 V inato fertis tempora, & tu rex item,
 M enelae præbe te lubentem nuptiis.
 E t in ædibus numerosa resonet tibia,
 S olumq; læto perstrepat plausu pedum.
 N am faustus iste uirgini illuxit dies.
- Ag. Probe. Sed intro te recapito, cætera
 F ato uiam monstrante, succedent bene.
 E heu miser quid dicam? (ut abs te exordiar)
 N ecessitatis hæc quod incidimus iugum?
 F ortuna proh præuertit, imponens mihi,
 S uaq; nostra uicit astum astutia.
- A t generis ipsa obscuritas, ut quiddam habet
- E t commodum profecto, & exoptabile.
- N am liberum illis lachrymas profundere,
- Q ueriq; misera. Stirpe, at illustri satis,
- S unt hæc negata. Sed arbitrum uitæ leuem
- P opulum obtinemus, atq; multitudini
- S eruimus. Etenim me uetat quidem pudor

IPHIGENIA

- G**enas rigere lachrumis rursum pūdet
Miserum carere lachrumis, in maximas
Clades redactum. At hæc sinamus. Quid me
Respondeam de rebus hisce coniugi?
Qua fronte contra hanc obtuebor? aut quibus
Modis recipiam? Quippe quæ me perdidit,
Ad ista, quæ nunc me premunt miserum mala,
Iniussa ueniens. at tamen probabili
Caussa huc profecta est, filia comes suæ,
Quo nuptias celebret & quibus nihil
Antiquius, iucundiusq; ea collocet,
Qua nos quidem in re deprehendet impios.
Rursum miselle uirginis (quid uirginis,
Quæ mox opinor sponsa nubet inferis?)
Vt est miserum. supplicabit hæc mihi
Ad hunc reor modum. O pater me occidere
Paras? at istiusmodi connubia
Veniant tibiq; & si quis est carus tibi.
Præsens Orestes hæc mihi opplorabit haud
Scita, at scienter quippe adhuc infantulus.
Ah, ut peremit me potius nuptiis
Helenes lacænæ troico Priamo satus,
Horum malorum qui mihi est autor, Paris.
Eh. **M**e quoq; miserum est quatenus decet hospitium
Malis tyrannorum ingemiscere foemnam.
Me. **G**ermane dextram da mihi ut tangam tuam.
Ag. **D**o. te penes uictoria. ast ego miser.
Me. **P**er Pelopa iuro, qui mihi pater patris
Tuiq; dictus, perq; genitorem Atreum;
Quod loquar a parte mentis ex sententia,

EV RIPIDIS

Nihilq; *facans, immo quicquid sentiam.*
 M *ihi te uidenti oculos rigantem lachrumis,*
 F *raterna pectus perculit miseratio.*
 V *icissim & ipse ora tinxit lachrumis.*
 V *eteremq; prorsus exui sententiam,*
 H *aud iam quidem infestus tibi aduersarius,*
 S *ed facio tecum, stans tuus a partibus.*
 H *ortorq; te, ne filiam perimas tuam.*
 N *cu praeferas meum tuo negotium.*
 N *eq; enim sit aequum, tristibus suspiriis*
 T *e macerari, me suaviter agere.*
 T *uos mori, supera meos aura frui.*
 Q *uid enim mihi uolo? nunquid eminentia*
 R *ur sum queam nanciscier connubia,*
 C *onnubiorum si trahar cupidine?*
 F *ratrem ne perdens (me quod haudquaqua decet)*
 H *elenam praoptem, id est boni loco malum?*
 I *ncogitans, ac iuuenis antehac fui,*
 S *ed propius, atq; fixius considerans*
 R *em, uideo, quale erat perimere liberos.*
 A *dhac, puellae me subit miseratio,*
 D *um reputo nimirum esse cognatam mihi.*
 Q *uae misera nostri gratia connubii*
 E *rat immolanda. at quid negotii, aut rei*
 C *um tyndarea uirgini est Helena tua?*
 D *imissus abeat Aulide hinc exeratus,*
 T *u frater oculos parce tingere lachrumis,*
 S *imulq; nos ad lachrumas impellere.*
 I *am te tua de filia, siquid mouent*
 R *esponsa, me nil mouerint. tibi meas*

IPHIGENIA.

Transcribo partes. Sed q̄ in contraria

Mutatus ab eo, nunc acerbam deferens

Orationem, iure facio, si patre

Prognatum eodem caritate prosequens,

Transgressus in diuersam eo sententiam.

“ **Q**uando illud est non improbi munus uiri,

“ **V**biq; factu quod sit optimum. sequi.

Ch. **G**enerosa dixti, ac digna Tantalos, Iouis

Genere, & parentes neuiquam indecoras tuos,

Ag. **C**ollaudo te Menelae, q̄ præter meam

Opinionem, sic (uti te, dignum erat)

Orationem uerteris recte tuam.

Me. **N**onnullus olim ex cupiditate, fratribus

“ **O**ritur tumultus, & e domorum opulentia.

“ **G**ermanitatem at istiusmodi quidem

“ **F**ratrum inter ipsos, execror amarissimam.

Ag. **N**ihilo minus nos illigat necessitas,

Gnatam cruenta cæde ut immolem meam.

Me. **Q**ui? te quis adiget. gnatam ut interimas tuam?

Ag. **G**raium uniuersim conglobatæ copiae.

Me. **N**on. si remittas rursus ad Argos uirginem.

Ag. **F**efellero hic, illic sed haud fefellero.

Me. **Q**uid hoc? **T**imere non decet turbam nimis.

Ag. **C**halcas Achiuis proferet uaticinia.

Me. **N**on. si ante pereat, idq; fiet commode.

Ag. **G**enus omne uatum gloriæ est auidum malum.

Me. **A**t nil habet, nec inutile. ut nec utile.

Ag. **N**on metuis illud, quod mihi in mentem uenit?

Me. **Q**ui suspicer, quod cogitas, ni dixeris?

Ag. **C**uncta hæc scelestum Sisyphi nouit genus.

EVRIPIDIS

- Me. Nihil est, Vlysses quod tibi, aut mihi noceat.
- Ag. Vaser is quidem usq; in concionibus fuit.
- Me. Ambitio nempe hunc pestilens tenet malum.
- Ag. Hunc proinde iam nunc inter arguos puto
 A stare medios, atq; ibi eloqui palam,
 Quaecunq; Chalceas dixit afflatus deo:
 Et ut Artemidi me uictimam receperim
 Gnatam daturum, deinde promissum deae
 Mendax negarim: ita concitatis copiis
 Vbi meq; teq; iam peremerint, dare
 Tum uirginem suadebit Arguos neci.
 Quod si citæ Argos me recepero fugæ,
 Aderunt, & ipsis me simul cum moenibus
 Cyclopiis euerterint, nec non solum
 Vastauerint: ad hunc modum infortunia
 Senostra habent: heu miser, & infelix, ut hinc
 Nunc per deos perplexus inuoluor malis.
 Vnum hoc mihi Menelae serua copias
 A diens Achiuum, nequid istius rei
 Resciat uxor ante, quam gnatam meam
 Mactatam ad orcum, & inferos demisero,
 Quo lacrumis, quantum potest, pauca ssumis
 Miser siem, at uos hospiteæ sceminae
 Silentio negocium calabitis.
- Ch. Felices quibus obtingit
 Sors nec summa, nec infima,
 Sed sane modica et quibus
 Castos annuit aurea.
 Nancisci thalamos Venus,
 Tranquillaq; perenniter

I P H I G E N I A

- C onfuetudine perfrui,
- Q uorum pectora mutuis
- F lagrant incita flammulis.
- P ostquam iam geminis trahens
- S picla torquet ab arcibus,
- T incita spicula Gratis,
- C oma splendidus aurea,
- C upido deus aliger,
- Q uorum hæc dulcæ, & amabile
- A enim prospera conferunt,
- V itæ hæc perniciem ferunt,
- A cturbam, hunc equidem meis
- F ormosissima deprecor,
- A uersorq; thoris Venus,
- S it modesta mihi precor
- F orme gratia sine mihi
- A mores liciti, ac piï.
- C ontingant mediocria
- B landæ munera Cypridis.
- P orro ingentia deprecor.
- H umanis variantia
- S unt discrimina mentibus,
- 'S unt discrimina moribus,
- A t qui rectus, & integer,
- I s semper similis sui.
- Q uin probis rationibus
- E duci teneros adhuc,
- M omentum obtinet haud leue ad
- V irtutem. siquidem inserit
- P rimum illud uenerabilis.

EVRIPIDIS

P ectori sapientia,
 F ædum uti fugiat nefas.
 D eim fert hanc quoq; gratiam,
 M ente ut cernere callida
 Quid facti sit opus, queat.
 Quæ res conciliat suis
 I gnarum senii decus,
 G loriãq; perenniter
 Quæ nomen parit inclytum.
 ■ R es est maxima quæpiam,
 ■ V irtutis studium se qui.
 Quæ præstanda domi probis
 P rinatim mulieribus
 S ancta coniugii fide.
 A t palam decorans uiros
 I nter densa frequentium
 F oro millia civium
 R ei commoda publicæ
 V sq; in me ius adauxerit.
 I llic paries profectus,
 V bi alitus inter Idæ
 A rmenta læta pastor,
 V bi barbaras cicutis
 P hrygis ænens solebas
 S onare cantilenas,
 O lympicq; ritu
 C alamos liquente cæra
 A dglutinare plures,
 B ovmq; grex obesus
 P ascens urente passim

IPHIGENIA.

Obambulabat aruo,
 T u a cum chorus dearum
 A rbitria flagitabat.
 E a causa te profectum
 I n Graciam uocauit.
 H æc hospitem recepit
 T ectis superba eburnis.
 O culis ubi petulas
 C ontra intuens decoram
 H elenen, amoris æstro
 V ehemente perculisti,
 P erculsus interim ipse
 P ari uicissim amore.
 H oc fonte natalis est,
 Q uæ copias Pelægum
 C um classe tanta ad urbem
 I mpellit Iliensem.

Ch. I o. Io.

M agni magnis florent opibus.
 R ege creatam genitore, meam
 C ernite Iphigeniam reginam,
 A tq; Clytemnestren Tyndarei
 S anguine creatam.
 V t magnis e stirpibus ortæ,
 V tq; ad summum sunt euectæ
 D ecus, ac fortunæ splendorem.
 P orro diuim nunna, partim
 O pibus possunt plus humanis,
 P artim quos fors urget iniqua,
 H os felicibus ornant rebus.

EVRIPIDIS

Consistamus grex Chalcidicæ
Indigena, ac uernaculus urbis;
Quo reginam procul a turba
Excipiamus, comiter illi
Porrectis manibus, placidaq;
Mente, ac hilari vultu, uti certo
In plana soli pede descendat.
Nequid pauitetur generosa ducis
Gnatæ Agamemnonis, huc mihi primum
Nunc adueniens nequid turbæ,
Attentiue pauoris, temere
Arguorum ex urbe profectis
Moueamus hospitem hospitis.

Ely. **A**uguria nos quidem ista consulimus boni,
Certe quod ad te pertinet, felicia,
Tuæq; capimus fausta uocis omina.
Nonnulla porro spes habet animum meum,
Quod auspiciatæ pronuba huc ad nuptias
Aduenerim, at uos quas ego hor sum filia
Comites ab Argis duco dotaletis meæ,
Curribus feliciter descendite, et
Rite, ac decenter in atrium procedite.
Dein tu quadrigas gnata cauti iam mihi
Linquas equestres, membra sensim, ac molliter
Et tenera simul, et imbecillia promouens
Vos hanc in ulnas excipite iuuenula,
Procul ac citis discedite a uestribus.
Mihi fulcientem porrigat aliquis manum,
Currus uolucres quo relinquam commoda.
At uos equinis stetis aduersa iugis,

IPHIGENIA

- T**errificæ nanq; est res, oculus equi ferox.
Atq; hunc Puellum Agamemnonis prolem, manus
Corripite Orestem, nempe ad huc infantulum.
Mignate dormis uehiculi iactamine
Sopitus. expergiscere ad sororias
Auibus secundis, atq; lætis nuptias.
Siquidem ipse cum sis nobili natus loco,
Mox sortieris optimi, ac summi uiri
Affinitatem, principem Nereide
Parente natum. par deis ipsis genus.
Ex ordine huc age ad pedes propere meos
Iuxta parentem gnatae tete colloca.
Ac proxime Iphigenia consistens mihi,
Hic hospitarum faeminarum me choro
Ostende, quam sim te beata filia.
Caro salutem mox face ut dicas patri.
Iph. Ita mater, occurrens in amplexus (tuas
 Quod pace dicam. ne mihi succenseas)
Pectus paterno pectori adprimam meum.
Cly. Agamemnon o Rex, ego cui uel maximam
 Mortalium uni debeo reuerentiam,
 Adsum, tuis en obsecrata iussibus.
Iph. Sed et ipsa cupio longa iam post tempora
 Admotam genitor pectus amplecti tuum.
Etenim tuis sitio frui conspectibus
Id pace, si modo mihi liceat, tua.
Ag. Age gnata frui, quando iam pridem omnibus
Eliberis, quos uxor edidit mihi,
Te una parentis nullus est amantior.
Iph. Te mi pater lætaq; libensq; conspicio,

EVRIPIDIS

- P** ost longa secli spatia non visum mihi.
- Ag.** **I** tidem pater te gnata, quodq; ais modo,
E x æquo utrisq; competit nobis simul.
- Iph.** **S** alve q; autem huc iusseris me accersier,
A mo te, & abs te est optime factum pater.
- Ag.** **A** t qui hoc quod es modo elocuta filia
E quidem haud reperio, qui uel aiā, uel negem.
- Iph.** **H** ei mihi quid hoc est? quod lubens cum uideris,
P lacido haud tamen nos intuere lumine?
- Ag.** **R** egnum gerentem ac bellici agminis ducem,
P ermulta curis distinet negotia.
- Iph.** **A** t nunc mihi te des, & in me unam tuam
A nimum a molestis auoces negotiis.
- Ag.** **A** t nunc quidem in te, haud aliubi, mea filia
S um totus, omni dedicatus pectore.
- Iph.** **E** rgo superalium remitte nubilum,
M eaq; frontem exporge gratia pater.
- Ag.** **I** am letor ecce, letor usq; filia,
D onec tuis datur frui conspectibus.
- Iph.** **Q** uid igitur istuc, quid sibi uult obsecro,
Q uod tristibus genæ madescunt lachrumis?
- Ag.** **E** tenim hic dies præsens absentiam mihi,
T ibiq; pariet gnata quam longissimam.
- Iph.** **I** stuc quidem quod dicis haud intellego. haud
I ntellego o parens mihi carissime.
- Ag.** **A** t tu quidem quanto loquere cordatius,
T anto grauius exulceras animum mihi.
- Iph.** **I** nsulsa potius, atq; stulta dixero,
S i tibi futura hoc sim uoluptati modo.
- Ag.** **P** apæ. silere non fero ipse, nec queo,

Collaudo

IPHIGENIA:

C ollaudo uero te, pròboq; filia.

Iph. M ane o parens tuis domi cum liberis.

Ag. E quidem uolo, at qui quod uolo, quia non licet,
I stuc profecto pectus excruciat meum.

Iph. I nfausta pereant tela, & arma martia,
E t inauspicata, ac dira Menelai mala.

Ag. A lios sed huius ante perdiderint mala,
Q uibus ipse dudum perditus teneor miser.

Iph. V t absuisti temporis multum pater,
I n intima diu moratus Aulide.

Ag. Q uin nunc item me quiddam adhuc uetat rei,
R atibus per æquor copias traducere.

Iph. G entem obsecro istam, quam Phrygam uocant pater,
V bi nam locorum sedem habere prædicant?

Ag. I llic, ubi utinam proditum Priamo Parin
N ullo obtigisset sedem habere tempore.

Iph. P rocul relicta me aueris hinc parens?

Ag. Q uin ipsa eodem gnata quo pater, uenis.

Iph. Oh.
V tinam mihi, tibiq; commodum fiet,
C ursus ut & me duceres comitem tui.

Ag. I stuc quid optas? nauigabis tu quoq;
V t iam parentis gnata memineris tui.

Iph. V trum ne dulci nauigauero comes
M atri, an ne ego istam sola conficio uiam?

Ag. S ola profecto, sola, semota procul,
D ulciq; matre, pariter & caro patre.

Iph. A lias in ædis me uidelicet pater,
D omumq; peregrinam locare destinas?

Ag. M itte hæc nefas enim ista scire uirgines.

f

EVRIPIDIS

- Iph. **P**ropera mihi redire sospes ab Illo
Rebus probe illic ordinatis, mi pater.
- Ag. **V**erum hoc mihi prius necessitas loco est
Nonnullam ad aras immolare uictimam.
- Iph. **I**stoc proim spectare de negotio
Quid sis, piūmq; cum sacris decet pater.
- Ag. **S**pectabis ipsa. Nam futurum est, uti sacris
Adstes & adsis tu lauacris proxima.
- Iph. **D**ucemus aras num choros circum pater?
- Ag. **F**eliciorem te, atq; memet autumo,
Nihil q̄ horum intellegas. Sed intro age
In tecta gressum conferas, ac uirgnum
Comitumq; temet offeras conspectibus.
At triste porrige osculum, ac dextram mihi,
Longum a paternis ab futura uultibus.
Opectus. o genæ. o pares auro comæ.
Qantum heu dolorum Troia nobis attulit
Pondus, Heleneq; Sed loqui iam desino,
Nam me quidem æstus corripit rapidus, genis
Repens obortus, simul ut ora basio
Tua contigi. Sed hinc abi in penetralia.
At illud abs te postulo, Ledæ genus,
Vti nequid hæc res pectus offendat tuum,
Si mi nimius exulcerat mentem dolor,
Mox gnatham Achilli collocaturo meam.
Nam splendida quidem, & expetendæ nuptiæ,
 • **T**amen Parentens non nihil mordet pios,
 • **V**bi in familiam liberos dulcis pater
 • **T**radit alienam, quos labore plurimo
 • **C**urisq; summus eductauerit diu.

Cly. E quidem haud ita sum stultus, mentisq; indige,
 Quin hisce rebus sponte me potius mea,
 Insuper & istam parituram existima,
 Ita ut nihil monitore te fuerit opus;
 Cum rite mihi sit elocanda filia.
 Sed mos & ipsum tempus ista postulat,
 Ac res utraeq; nos secus facere uetant.
 Huius itaq; cui destinasti filiam
 Nomen quidem ipsa teneo, cæterum genus
 Quod, & unde ducat, id cupio iam discere.

Ag. A sopus Aegnam creauit filiam.

Cly. Mortalium hæc, aut cui deorum nupserat?

Ag. Ioui, at Aeacon ille generat Oenones patrem.

Cly. Sed Aeaçi quæ suscipit proles domum?

Ag. Peleus. at ille Nereïgnatam tulit.

Cly. Deon' uolente? an raptam, & inuitis deis?

Ag. Despondet auctor Iuppiter. locat pater.

Cly. Vbi ducit illam? an in marinis fluctibus?

Ag. Vbi celsa Chiron tecta Pelei colit.

Cly. Centauricon ubi mansitare aiunt genus?

Ag. Ibi diis peracta Pelei connubia.

Cly. Sed utrum Achillem nutrit Thetis, an pater?

Ag. Chiron. uti ne rudibus annis improbos

 Mores malorum disceret mortalium.

Cly. Hem.

 Sapiens quidem educator, at sapientior

 Fuit ille, quisquis educandum tradidit.

Ag. Atq; is futurus filiae uir est tuæ.

Cly. Haud malus. at urbem Græciæ cedo quam colit?

Ag. Iuxta Apidani fluenta Phthiæ in finibus.

f ii

EVRIPIDIS

- Cly. I lluc tuam, meamq; ducet filiam?
- Ag. C uræ marito hæc sunt futura uirginis.
- Cly. B ene sit utriq; at quo precor ducet die?
- Ag. S imulatq; lunæ dexter orbis uenerit.
- Cly. S ed quas oportet ante gnatae nuptias
F erire, Diuæ iam immolasti uictimas?
- Ag. M actabo nam nunc agitur hoc negoti.
- Cly. A c deinde celebraturus es connubia?
- Ag. V bi soluero diis, quas necesse est, uictimas.
- Cly. A t nos ubi epulum facinoris purabimus?
- Ag. H ic iusta Achivæ classis æratus Ratis.
- Cly. P robe & ita necesse est, attamen communias.
- Ag. S cin ergo quid ages uxor? ac pare mihi.
- Cly. R ei quid hoc? parere nam soleo tibi.
- Ag. N am nos quidem illic, sponsus ubi sese tenet,
- Cly. C ur absq; matre? uices ne obibitis meas?
- Ag. G natam elocabimus inter Argiuos tuam.
- Cly. N os interim manere quo iubet loco?
- Ag. A rgos profecta uirginum curam gere.
- Cly. G natam ne linquens? ergo quis tollet facem?
- Ag. I pse exhibebo debitam sponso facem.
- Cly. H aud moris hoc, nec ista tu censes probe.
- Ag. T e in militum uersarier turba haud decet.
- Cly. M atrem decet meos locare liberos.
- Ag. decet & puellas nostra quas habet domus,
H aud sinere solas.
- Cly. H æ quidem tutissimis
C ustodiuntur adprobe conclauibus.
- Ag. P areto. Cly Non per numen Argivæ deæ,
Q uin tu foris quæ sunt agis negotia,

IPHIGENIA

Curas ego tracta uero domesticas.
Et quid puellis competat nubentibus,
Id est mearum pensitare partium.
Ag. **H**ei mihi laboris sumpsi ego hoc inaniter,
Ac spe male frustratus exadi mea,
Dum conor ablegare quopiam miser
Vxorem ab oculis. astu at eae callido
Vtor, & in hos qui sunt mihi carissimi
Intento technas, nil in expertum doli
Linquens, & undecunq; uincor. attamen
Iam uate cum Chalcante scisatatum eo
Oraculum placitum quidem deo, at mihi
I naufragium. Calamitatem Græcæ.
¶ **P**orro uiri illud esse prudentis puto,
¶ **F**rugi ut probamq; coniugem in penatibus
¶ **N**utricet, aut ne prorsus ullam nutriat.
Ch. **I** licet sacrum Simoentis amnem
Vitreo qui gurgite uorticosis,
Impetu fertur phrygios per agros,
Iam petet collecta cohors Achiuum
Nauibus cum ueliferis, & armis,
Ilium infelix aditura Troiæ,
Conditum flauis lyra, & arte Phœbi
Oppidum. Cassandram ubi fama narrat
Aureos crines agitare uatem,
Laureæ semper uiridantis, alma
Diffluentem fronde comam ambiente.
Numinis cum iam omnis scio incitata
Non sui compos agitur æstro.
Cæterum densa Phrygiæ corona

EVRIPIDIS

H ergama cingent.
Tunc ubi Mauors ferus, atq; ahenis
Horridus scutis, properante pinu
Feruidi emensus uada cæca ponti,
Remige appellet Simoentis oras,
Castoris raptam ut repetat sororem,
Atq; Pollucis geminorum in astris
Siderum, uiq; a Priamo receptam
Fortibus telis, clypeisq; Graiūm,
Rursus in terram referat Pelasgam.
Mœnium at cum pinniferas coronas
Cinxerit teligera phalange,
Cinxerit turres ualidas, & urbem ob-
federit bello phrygam cruento
Funditus uictor populans, & inde
Ense crudeli capita amputarit
Ciniūm ceruice resecta dirus,
Tum nurus Troiæ, tenerasq; sponsas
Quin & annosam Priami beati
Regis uxorem, lachrumis acerbis
Affatim implebit, miseroq; planctu.
Interim proles Helene tonantis
Flebilis ibit,
Desbrens dulcis thalamos mariti.
Ne precor, ne uel mihi, uel meorum
Liberis unquam ueniat nepotum
Ista spes: qualis reor obtinebit
Diuites Lydas, miserâsq; Troum
Coniuges fuis simul assidentes,
Ac suis pensis querulæ inter ipsas

IPHIGENIA.

T alia dicent.

Quis putas me mox miseram capillis

P ertrahens, certa mihi lege comptis,

P atriae euerse simulatq; captam

S enferit flentem ferus hostis arcem

P olluet, uictæq; decus pudoris

D ulce decerpet uiolans, tuâq;

Gratia nimirum Helene, cygno por-

rectili ceruice superbienti

N ata, seu uera est ea fama quondam

A litis Ledam uenerem tulisse,

I pso in hanc uerso Ioue, siue natum

F abulis fictis potius amœnæ

D issiparunt hæc hominum per ora.

Ach. Vbi hic achiui ductor est exercitus?

Quisnam e ministris ibit illi nuntius

A desse Achillem Peleo satum patre.

P roforibus, ipsum conuenire qui uelit?

E tenim diu iam sorte nequaquam pari

F rustra opperimur feruida Euripi uada.

A liiq; nostrum liberi connubiis

R elicta inani, ac solitaria domo,

H oc ociofi desideramus littore,

A lii iugati uxoribus, sed liberis

N on dum creatis. Vsq; adeo impotens amor,

A rdorq; nouus, haud absq; diuini numine

H abet huius expeditionis Græciam.

I taq; quod ad me pertinet negotii,

I d memetipsum ex postulare conuenit

P orro alius istidem, si cui uidebitur

f iiii

EVRIPIDIS

P ro se loquetur ipse. Nanq; Pharsalo
P atria relicta, ad hoc parente Peleo,
T enuia pigri flamina Euripi moror,
M yrmidonas hic uel ociosos detinens,
Q ui me quidem urgent semper hisce uocibus,
Q uid hic Achilles commoramur? aut quoad
P riameia adhuc ad Pergama traiectio
S ine fine lentis prorogabitur moris?

F ace, siquid es facturus, aut retro domum,
V nde huc profecta, copias reducto,
H aud longa Atridarum manens cunctamina.

Cly. O gnate Thetidis, intus audito tuo
S ermone, celeri prodii foras gradu.

Ach. S ancte o pudor, quæ nam ista tandem foemina,
Q uam conspicio forma decente præditam?

Cly. N on est nouum, nos ante non uisas tibi, haud
A gnoscier, uerum modesta tua
D elector, ac pudore reuerenti mei.

Ach. Q uæ tandem es? aut quid Achiuū in agmen foemia
V irosq; adisti armis amictos martis?

Cly. E go gnata Leda sum, Clytemnestre mihi
N omen, Agamemnon dux maritus est meus.

Ach. D ixti probe, & compendio, quod oportuit.
M ihi at indecorum est colloqui cum foeminis.

Cly. H ius quo fugis? quin dextera dextram applicæ,
L ætum futuri initium connubii.

Ach. Q uid ais? E gon' tibi dextrâ? Atqui Agamemnonē
V reamur, horum siquid attigero manu,
Q uæ neutiquam mihi iusue, fas ue, tangere.

Cly. F as maxime, quando meam tu filiam

IPHIGENIA.

Duces, marinæ germen o nereidis.

Ach. Quas nuptias cedo prædicas? equidem mihi
Nihil est, quod his respondeam, nisi forsitan
Turem quæ istam perperam intellexeris,
Nobis proinde fibulam ad portas nouam.

Cly. Cunctis id insitum est, uti reuerentia
Capiantur, ac pudore. Si quando nouis
Visis amicis audiant de nuptiis.

Ach. Ego profecto mulier haud unquam tuæ
Connubia procius expectui filiæ,
Nec ullus unquam mihi super connubiis
Allatus est ex gente Atridum nuntius.

Cly. Quid esse tandem possit hoc negotii?
Orationem tu uicissim nunc meam
Mirare. dicta nempe miror ego tua.

Ach. Coniucato, coniectare quid sibi hæc uelint
Commune nobis. Quippe utriq; forsitan
Vera loquimur, nec fraude mentimur mala.

Cly. An non nouum mihi contumeliæ genus
Fit, quæ quidem (ut uidetur) nuptias
Conalio falsas. me profecto horum pudet.

Ach. Fors meq; , teq; quispiam lusit dolo.
Verum ista mittas, nec feras acerbius.

Cly. Vaeleto, rectis non enim posthac queo
Te oculis tueri, quando sum mendax tibi
Reperte, meq; indigna nimirum tuli.

Ach. Totidem tibi uerbis ego respondeo.
Sed ut maritum, quem peto, quæram tuum,
In ista iam nunc tecta conferam pedem.

Se. Hospes Aëaci nepos maneto, nanq; appello te

EVRIPIDIS

- E ditum dea parente, reſq; Ledaſe filiam.
- Ach. Hic em quis hic qui nos aperto iam uocauit oſtro?
O. re quã tumultuoſo, uultu at attonito uocat.
- Se. Seruus, hinc haud inſoleſco, fors enĩ haud ſinit mea.
- Ach. Cæterum illud adde, cuius? neutiquã certe meus.
S eparatæ enim meæ res a bonis Agamemnonis.
- Se. S eruus iſtarum, ante quas me ſtare carnis, ædium-
Nãq; i hæc domũ huius oli Tyndareus dedit pater.
- Ach. E n reſiſtimus, ergo fare, ſiquid eloqui uelis.
C ur gradum bene inſtitutum iuſſeris me ſistere.
- Se. N um fores ad hæc ſoli uos duo conſiſtitis?
- Cly. I mmo ſolis, quo loquare, regis ab ædibus
P rodeas foras, & ad nos ipſus huc confer gradũ;
- Se. O potens fortuna rerum, meaſq; prouidentia;
O bſecro ſeruate, ſaluos quos ego eſſe peruelim.
- Ach. Differetur (ſicutũ uidetur) hæc narratio.
P ræſq; ſe profecto quiddã magnum & arduũ geris.
- Cly. D e fide ſilenni tu nequid hæſites ſenex,
N e ue contẽris loqui, mihi ſiquid eloqui uelis.
- Se. S cis profecto quiſquis eſſem quantulusq; in te tamẽ
B eneuolum fuiſſe ſemper, ac tuos in liberos.
- Cly. S cio uidelicet meorum iandiu penatum
E ſſe te ueterem miniſtrũ, ac familiæ columnen meæ.
- Se. S cis opinor & illud, olim ut dotis in partem tuæ
M e receperit Agamemnon dux Achiui exercitus.
- Cly. A rgos es mecum profectus, additus ſponſæ comes,
A c meus ſemper fuiſti, & partibus ſtudent meis.
- Se. S ic habet res. Cæterum tibi ſum quidẽ uolens bene
H era, tuo uerum marito non perinde ſum ſauens.
- Cly. E rgo nunc aaperto tandem, quæ parabas dicere-

IPHIGENIA.

- Se. N empe filiam tuam, qui seuit, ac genuit pater,
I pse mactare cruentus manibus apparat suis.
- Cly. Qui potest, orationem abominor senex tuam.
N on enim mihi uideris sapere sanum scilicet.
- Se. Apparat cruentus inquam desecare ferreo
E nse ceruicem puellæ candidam miserrimæ.
- Cly. H es mihi miseræ, an maritus obsecro insanit meus?
Se. S anus is quidē, nisi in te cōiugem, nec non suam
F iliam. profecto parte hac ille nil sanum sapit.
- Cly. Gratia qua cedo? quis illum genius instigat malus?
Se. N uminum responsa cogunt, sic enim Chalcas ait
A ugur, ut Danaū phalanges classe sulcent æquora.
- Cly. Quo profectura est pelaspūm classis? infelix ego.
I lla at infelix magis, quam dirus occidet pater.
- Se. D ardani ad sedes, sacræq; celsa Troiæ pergama,
V ictor ut Menelaus Helenam Marte recipiat suam.
- Cly. Scilicet sic destinant fata iniqua numinum,
V t rediret Helena nobis gnatæ in exitium meæ.
- Se. R em tenes heræ prorsus omnem. nanq; Dianæ pater
M ox tuam sacras ad aras, immolabit filiam.
- Cly. Quid sibi nult ergo, q̄ prætexerit nuptias?
Q uæ quidem me res meis huc euocauit ædibus.
- Se. Q uo uolens, lubēsq; gnatam ad duceres hor sum tuā.
Q uippe eā datura Achilli nuptiū Achiuūm præcipi.
- Cly. Proh dolor miserā da gnata, quo perires, huc domo,
A tq; in exitium es profecta, tuq; egoq; parens tua.
- Se. Miserāq; et lachrumanda fertis utræq; cū sitis duæ
C æterum dira atq; acerba ductor Agamemno tulit
- Cly. Heu dolor miseranda perii, nec mihi iam lumina
D erferunt diuini, neq; temperant a lachrumis.

EVRIPIDIS

- Se. Siquidem graue esse possit, aut molestum, frondere:
 Lachrymas, quæ sit suis orbanda liberis parens.
- Cly. Tu sed ista senior, unde scire temet prædicas?
 Nunquid audisti, tibi renuntiante quopiam?
- Se. Missus iueram, tabellas adferens tibi alteras
 Præter illam, quam prius receperas epistolam.
- Cly. Vtrum ut interdiceres, an denuo nobis idem
 Nuntiares, immolandam uti filiam deducere?
- Se. Immo uti denuntiarem, uirginem ne adduceres.
 Nam tuus fors tum maritus cœperat respiscere.
- Cly. Deinde qui factum est, ut ad me quas ferēdas ceperas,
 Non eas pertuleris idem, manibus imponens meis?
- Se. Vtuit id Menelaus, has qui manibus eripuit meis,
 Vnus horum qui malorum causa, et autor extitit.
- Cly. Nate Peleo parente, germen O nereidis,
 Marte præpotens Achilles. hæcne audis obsecro?
- Achi. Audio mulier, uidelicet esse te miserrimam.
 Ceterum læsum haud leui me contumelia puto,
- Cly. Filiam dare cruento destinant leto meam,
 Ad dolum tuarum abusi nuptiarum nomine.
- Ach. Quin et ipse tuo marito indignor, ac succenso,
 Nec nego cum mihi hoc nul garibus dolet modis.
- Cly. Me quidē haudquaquā pudebit genibus aduolui tuis
 Quippe mortalem parente proditi in lucem dea.
 Cur enim nunc iactitē me, ac dignitatis sim memior
 Cuius ergo quæso matrem deceat eniti magis,
 Atque pro gnatae salute? proinde age o dea sate
 Opitulare, tum meis precor malis, tum uirgini,
 Quæ fuit tua dicta coniunx, hoc inaniter quidē
 Fator, attamen hanc ego fertis reuictam frondete

IPHIGENIA.

A rbitrata tibi futuram coniugem adduxi domo.
 C æterum ad cædē, necemq; uirginem nunc adueho.
 H uius at facti probrum in te recadet, atq; infamia,
 F erre opem qui sis grauatū licet enim non duxeris
 D ulcis es misera tamen dictus maritus uirginis.
 P erq; mentum perq; dextram, perq; genitricē deā,
 Q uando me solum profecto nomen extinxit tuum,
 H oc oportet te tuerier, alia non superest mihi
 A ra quo refugere possim, genua præterquā ad tua.
 Q uippe cui non adsit ullus hic amicus, unde mi
 A d ferendæ opus aut salutis ulla spes arrideat.
 I d genus cuiusmodi audis, facta sūt agamemnonis,
 P lenaq; crudelitatis, perditæq; audaciæ.
 A dde adhæc, q (uti uides) ad nauticas, & efferas
 M ulier adueni phalanges, turbam et effrenem uirū
 A d patranda scœlera prompta præditos audaciæ,
 N ec nisi si quando ita ipsis collubuerit, utilers.
 P roinde tu si non grauabere dexterâ mi obtêdere,
 V iq; nos tua tueri scilicet saluæ sumus,
 S in se cus, tum spes salutis nulla nobis reliqua sit.

Ch. Res efficitæ peperisse, uimq; maximam
 A moris adfert omnibus communiter,
 V ti pro suis summe adlaborent liberis.

Ch. I ngens mihi animus tollitur magis, ac magis.
 C ondidicit autem tum malis ægrescere,
 T um prosperis gaudere modicæ casibus.

Ch. H uiusmodi quidem ratio mortalibus
 R ecte instituta est, ut bene, ac feliciter
 R ectrice uitam transigant sapientiâ.

Ch. Est interim autem dulcæ non sapere admodum,

EVRIPIDIDIS

Qursum interim homini sapere conducit magis.
At ego educatus pridem in integerrimis
Domo uiri Chironis, ac iustissimis,
Simplicibus uiri consueui moribus.
Proim Attidis, si probi fuerint duces,
Parebimus, sin improbi, haud parebimus.
Sed tum loco hoc, tum Troiæ ad urbis mœnia,
Ego liberum usq; mentis ingenium meæ
Patæ me ferens Martem, quod ad me pertinet
Forti manu ac uirtute condecora uero.
Ad te quidem, quæ misera fers, et atrocia,
Et ab iis, amici qui tibi sunt intimi,
Quantum quidem præstare possit uiribus
Iuuenis, & æuo adhuc uirens impubere
Hoc quicquid est doloris, in me transferens,
Mego his procellis eximam periculo,
Tutoq; statuam, nec patri unquam filia
Tua perimetur, dicta quæ fuerit mea.
Nec enim uiro permiserim segnis tuo,
Vt te dolis nascatur & inuoluat suis.
Nam nomen etsi spicula non uibret meum,
Ferrum' ue, tamen id filiam occidet tuam.
At sceleris autor uir quidem fuerit tuus,
Verum nec ipse uacauero piaculo,
Si uirgo per me perierit, nec non meas
Per nuptias noua nec ferenda sustinens,
Violata miris simul et indignis modis.
Equidem pelagum uir fuero deterrimus,
Nullius inquam sim rei, pretii ue ego,
Menelaus autem habeatur in numero uirum,

IPHIGENIA.

N eq; Peleo progenitus autumer patre,
S ed pessimo, ignauissimoq; dæmone,
S i coniugumquã nomen ad eadem tuo
I nseruiat meum. liquenti gurgite
V olubilem tibi deiero per Nerea
T hetidis parentem, quæ mihi fuit parens,
H aud filiam Rex tanget Agamemnon tuam,
N ec uel manu summa, nec uti uel uestibus
D igitum puellæ, liceat admolirier.
A ut hercle si pylus culta sedes barbaris.
V rbs ea futura est, unde duxerint genus
C lari, gerendoq; inclyti bello duces.
A t Phthia rursum, unde stirpem duxi ego,
O bscura nullum nominis feret decus.
E t acerba Chalcæ auferet libamina
 •• **A** ugur. quis autem est augur? Is uidelicet
 •• **Q** ui uera pauca, falsa dicit plurima.
 •• **S** i fors ita ceciderit, at qui si minus
 •• **I** ta ceciderit, tum profecto disperit.
A ut proinde nostros uirginum millia decem
P etant thoros, dixi, & rata est sententia.
Q uin ipse etiam ductor Agamemnon graui
N os afficit profecto contumelia,
N am ius & æquum fuerat, ut nomen meum
R ogaret a me postulans, ad uirginem
I rretiendam, nam Clytemnestra mihi
N uptum dedisset filiam potissimum,
A tq; hanc Pelasgum bellicosus copiis.
F orsan dedissem, si quidem transmissio
P endebat ex hac diruendum ad Ilium.

EVRIPIDIS.

N eq; enim granaret publicis exercitus
 C onsulere sane commodis . quicum mea
 C oniunxerim arma . Cæterum me nunc duces
 N ihili æstimant, rei q; momento leuis
 V el adiuuare, uel nocere forsitan
 F errum hoc, mucro q; nouerit, quem stringere
 D udum in Phrygas mihi destinatum barbaros,
 M acularo cæde, & sanguine inquinauero,
 G natam modo mihi si quis eripiat tuam.
 S ed ociosa inbeo sis, si quidem tibi
 E go deus extiti, obtigi q; maximus.
 N on dum quidem hunc tibi præstiti, fatror, deum,
 I n posterum sum præstuturus attamen.
 Ch. E t te locuta es digna Pelei genus,
 E t æquoris Potente, ueneranda dea.
 Cly. Quibus obsecro te prædicauero modis,
 V t ne nimis quid dixerim, nec item minus.
 V ti nec fauorem, & gratiam amittam loquens.
 " V iri enim probi laudes ubi audiunt suas,
 " Q uodam solent odisse laudantem modo,
 " S i fors quis ipsos laudet immoderatus.
 T um me profecto dispudet de propriis,
 P eculiaribus q; calamitatibus,
 L achrymabilem sermone miserando queri,
 C um tu meis sis prorsus alienus malis.
 " H aud indecorum est attamen, si uir probus
 " F ortis q; quanquam sit alienus, adiuet
 " H os, quos acerba fors, & aspera premit.
 A ge itaq; nostri te misereat, si quidem
 M iseranda patimur. Primum ego generum mihi

IPHIGENIA.

Rata te futurum spes inaneis ceperam.
 Deim haud scio sat, an meae mors filiae
 Tibi triste forsitan omen aliquod adferat
 In posterum, Si quando duces coniugem,
 Quod omnis vitare te consultius.
 Verum probe elocutus adhuc initia,
 Idem probe perfecteris negotium.
 Mea nanq; gnata, si uoles, seruabitur.
 Num genua uis hanc supplicem amplecti tua?
 Sunt haec quidem parum decora uirgini.
 Si tu tamen ita censeas, uidelicet
 Mox huc pudoris liberalem uenerit
 Suffusa uultum uirginali purpura.
 An potius illa absente, id abs te quod peto
 Achilles exoraro, & impetrauero?

Ach. Maneat domi pudicitiam enim decet pudor.

Cly. Verum tamen pudere oportet eatenus,
 Quae res ferat, praesensq; postulet status.

Ach. Neq; tu sub oculos filiam produxeris
 Meos tuam mulier, neq; per insciam
 Fame probrum accersamus, ac uitae notam.

- Siquidem coacti turba densa exercitus
- Domesticarum, ac propriarum negligens
- Rerum, malignis gaudet obrectatibus,
- Amans maledictas dissipare fabulas.

At nullo ego hercule posuerim in discrimine, ac
 Tantundem apud me prorsus hic effeceris,
 Seu supplices, humilesq; ueneritis mihi,
 Seu neuiquam mihi supplicaris. nam meo
 Fixum stat animo uiribus contendere,

EVRIPIDIS

Niſuq; ſummo, uos ut eximam malis.

A deo ſit unum hoc me tibi ſatis, ſemel

Dixiſſe, neq; enim uanus aut mendax ego

Mihi crede fuerim. Siquid autem mentiar,

Dederoq; uerba, ſeu dolis eluſero,

Emoriar. immo haud moriar, hanc ſi uirginem

Seruaro. Cly. Dii ſaueant precor ferenti opem

Vſq; iis, acerbis qui laborant caſibus.

Ach. A uditomunc, uti res mihi hæc habeat bene.

Cly. Cur hoc aſti? te quidem audiam uolens.

Ach. Rurſum patri perſuadeamus uirginis,

Conſilia quo iam ſaniora ſumpſerit.

Cly. Ignauus eſt, ac timidus ille quiſpiam,

Nimiamq; pauitatis copias formidine.

Ach. »Ratione at expugnata ratio uincitur.

Cly. Spes iſta ſane frigida, ac leuis, tamen

Eloquere, tandem facere me quid oporteat.

Ach. Primum quidem illi ſupplicabis, liberos

Ne perimat. idq; ſi reuſet, tum tibi

Fuerit neceſſe nos adire denuo.

Nam ſi, quod optas, ſponte id annuit ſua,

Tum me quidem illum conuenire nihil opus,

Quando ipſa per ſe res ſalutem conferet.

Ad hoc uidebor erga amicum rectius

Egiſſe, neq; me copiae culpauerint,

Ratione ſi rem potius, ac prudentia,

Quam ui, manuq; uiribusq; geſſero.

Tum porro amicus, rebus ex ſententia

Ipſis uolentibus utputa, ac lubentibus,

Probe peractis, uel operam citra meam,

Tibiq;

IPHIGENIA.

- T** ibiq; fors hæc transigentur commode.
- Cly.** **V** t es probe locutus itaq; sic, uti
C enses, agendum est. Cæterum ista si parum
S uæsserint mihi mentis ex sententia,
V bi nam licebit postea te uisere?
Q uonam loci uenire me miseram iubes?
V bi liceat istam repperisse dexteram,
Q uæ sola nostris præstat auxilium malis?
- Ach** **I** psi has tibi excubias agemus, teq; ubi
R es cunq; postulabit, obseruabimus,
N e turbulentas per pelagum copias
T e cursitantem conspicietur quispiam
P auido ore, et attonitam, neq; hoc tu dedecus,
L abemq; eam domui paternæ asperseris.
I ndignus etenim Tyndareus pater tuus
E st, qui male audiat, ut pote Græcica
I n gente magnus, atq; cum primis potens.
- Cly.** **I** ta res habet. tu dux eris negotii,
M e tibi uicissim gerere morem conuenit.
Q uod si dei sunt, quando tu uir es pius,
D igna assequeris. Cæterum si numina
S unt nulla diuum, quid necesse est nitier?
- Cho.** **F** estus ut ille hymenæus erat,
L oto ubi cum lybica pariter,
C umq; suauiloquente Cheli
N on sine multiforis calamis,
G rata choris streperet cithara.
T urba ubi candida pegasidum
M ollibus irreligata comis
V ertice Pelia

EVRIPIDIS

C oniu giale bonis epulum
 D iis celebrantibus, ad numerum
 M embra moueret, et aureolis
 P eileret arua iugi soleis .
 D um liquidis, et amabilibus
 D ulciscant modulis,
 P elci ad inclyta connubia
 I ret, & undinagam Thetidem
 V oce cæret, et Aeaciden
 P er iuga florida, rumor ubi est
 N ubigenas habitare uiros,
 A eaciden per opactatens
 P eliaci nemoris
 A t phrygius puer interea
 D eliciae Iouis ætherii,
 P ocula miscet, et aureolis
 N ectareos latices
 T emperat, ac tribuit Cyathis,
 D cinde per æquora candiduli,
 L eueq; per spatium sabuli
 A equoreo sata turba sene,
 N exa sororibus e decies
 Q uinq; agitâtq; rotatq; choros,
 O rbibus innumeris,
 M olliculo pede replicitis,
 C onnubium leuibus
 C oncelebrans choreis .
 V enit & undiq; nubigenum
 N umine percita turba uirum,
 T ela ferens abiogna manu .

Possemq;

IPHIGENIA

Frondea uertice ferta gerens,
 Cum superis simul ut Bromii
 Munera sumeret, atq; epulas.
 Ibi Thessala turba puellæ
 Sublata in sydera uoce, O
 Nereia filia clamans,
 Lux inclyta cœligenarum,
 Certissimus Augur Apollo, et
 Cui mystica sacra sororum,
 Bene cognita Castaliarum,
 Chiron pius, armipotenti
 Nomen referauit Achilles,
 Fore natiuatus, ut ille
 Cum myrmidonum clypeatis
 Priameia regna ceteruis,
 Deuotaq; pergama adortus,
 Flammis populantibus urat,
 Vulcania fulminis instar,
 Quatiens trepidabilis arma,
 Thetidis pia dona parentis
 Siquidem hoc decus illa pelasgis
 Feliciter edidit aluo.
 Nereidos ergo sororum
 Primæ ac ditione potentis
 Spatiofa, hilares agitabant
 Connubia splendida diui,
 Peleiq; mariti hymenæum
 Id temporis ore ciebant.
 Porro tibi tempora flauis,
 Crispisq; decora capillis

EV RIPIDIS

M auortia turba Pelasgum
 C inget uiridante corona.
 D e inde haud se cus atq; immencam
 T eneramq; rudemq; profectam
 M odo rupibus e specuosis
 S pectantis in æquora montis,
 D iro iugulauerit ense,
 A c lactea colla cruore, hu-
 m ano(miserabile)tinget,
 F eriens, nec arundine agresti,
 M usco'ue uirentibus antris
 P astorum alitam, sed amica
 C uraq; domoq; parentis
 E xcultam, uti nupta Pelasgas
 P eteres feliciter æders

- V binunc probitas'ue, pudor'ue
- F aciesq; ipsius honesti
- V aleat, simul atq; nefastum
- S ælus, impietasq; tyrannida
- A tram obtinet undiq; porro
- N eglecta iacet, premiturq;
- P ost terga reiecta scelestis
- M ortalibus inclyta uirtus,
- C umq; undiq; legibus æquis
- M ores dominantur iniqui.

H ominum generi ergo periculum

C ommuniter imminet omni

N equa ingruat ira deorum.

Cly. E quidem e meis huc prodii penatibus
 F oras, maritum sicubi aspiciam meum.

Qui iandiuq; et lentus hinc abest, domo
 Penitus relictâ. Gnata ac interim mea
 In lachrumis uersatur infelix, leuers
 Fundens in auras omne lamenti genus,
 Simulac necem resciiuit illa, quam pater
 Statuit, paratq; . Sed ecce cerno comminus
 Sese citatis admouentem gressibus
 De quo modo loquebar, huc Agamemnonem
 Rubore cui mox ora tinxerit pudor,
 Quando ipsus adeo ferus, & immanis pater
 In proprios nefaria patrat liberos.

Ag. Ledæa proles, commodum egressam foras
 Offendo te, quo uirgine absente procul
 Tibi dicta quædam proferam, quæ neuiquam
 Fucrit decorum audire nupturas uiro.

Cly. Quid est negotii, in quo tibi ista temporis
 Oblata commodauit opportunitas?

Ag. Aærse gnatam, quo patri ueniat comes.
 Ad sunt enim parata rite piamina.
 Ad sunt profundendis item lustralibus
 Pura manu ignibus, ac iuuençæ, quas deæ
 Dianæ oportet cædere ante nuptias,
 Atri cruoris feruida exundamina.

Cly. Verbótenus quidem locutus es probe,
 Tna facta porro nominare si uelim,
 Equidem haud reperiam, quomodo eloquar probe.
 Verum age foras, procede gnata. Nam pater
 Quicquid parat nostri ordine, ac fratrem simul
 Gestans Orestem pariter ad portam tuam.
 In illa adest hucusq; morigerans tibi.

EVRIPIDIS

At ipsa quæ restant, & huius nomine
Simul et meopte, mox tibi respondero.

Ag. Quid gnata lachrymas? fronte cur hilari parum
Terram inueneris ora defigens solo?
Vultumq; mœstum pallio obtento tegis?

Iph. Hen

Quod nam mearum calamitatum exordium
Possim capere? Cunctis enim mortalibus
Datum est, uti tum prima, tum nouissima,
Tum media, quouis differant negotio.

Ag. R. ei quid hoc est? quid ne sibi uult, q; mihi
Omnes eodem sitis affectu modo,
Et mente consternata, & ore turbido?

Cly. Quæ sciscitabor, aperte, & ingenue mihi
Coniunx roganti quæ so uti respondeas.

Ag. Nihil necessum est, hoc ut a me postules
Quin ipsus u!tro cupio iam rogarier.

Cly. Gnata necare paras, tuamq; & item meam?

Ag. Hem.

Misera elocutus es, quæq; neuiquam decet
Te suspicari, suspicaris improba.

Cly. Verum illud interim mihi respondeas.

Ag. At tu profecto siquidem rogaueris
Quæ te decet rogare, quæ decet audies.

Cly. E quidem haud alia percontor. at qui tu mihi
Idem cauesis alia ne respondeas.

Ag. O fors potens o fata proh genius meus:

Cly. Et meus, et huius in super, quando triumphum
Idem est et unus genius infelicium.

Ag. Qua tandem es in re læsa? Cly. at istuc scilicet

T M NE

IPHIGENIA.

Tu me rogas? uerum astus hic astu uacat,
Atq; ista calliditas profecto incallida est.

Ag. Perii palam sunt facta, quæ cælaueram.
Cly. Scio cuncta didici cuncta, sane & audii,

Quæ tu scelestè in me parrare destinas.
 Quamquam sat ipso confitere silentio,
 Sussurrisq; plura nō tu dicere

• Conere frustra, **Ag.** En obticesco, quando me

• Mendacii conuictum, et impudentiam
 Ipsi necessum est calamitati adiungere.

Cly. Audito nunc iam, quippe aperte proloquar,

Neq; flexuosa ænigmatum diutius
 Vtemur ambage, neq; dictis nubilis.

Primum (tibi istuc primo ut obiiiciam loco)

Me non uolentem, uiq; raptam coniugem

Duxti, necatto Tantalō, cui nupseram

Prius, ac puello sortis ex usu tuæ

Itidem perempto, quem quidem per uim meo

Immitis ad necem reuulseras sinu.

At Ioue creatus uterq; germanus meus

Equis et armis inclyti sæuum tibi

Bellum mouebant. Cæterum senior parens

Tyndareus hoc te exemit e discrimine.

Iam supplicem, ac uersum ad preces. ita deniq;

Meis per hunc potitus es connubiis.

Dein ubi reconciliata sum tibi et addita,

In te simul, cura simul domestica,

Vt fæminam inculpatam ego usq; gesserim,

Istuc et ipse conscius testabere.

Pariterq; casta, domumq; commodis tuam

EV RIPIDIS

A ugens, ita ut siue introires, gaudio
Fruerere tecum, siue prodiras foras,
Sortis beatæ dicerent omnes uirum.
 • **A**t qui hic profecto captus est rarissimus,
 • **V**t id genus quis sortiatur coniugem.
 • **C**ontra improbamq; et frugis uxorem malæ
 • **N**ihil est negotii, ubilibet nana scier.
Porro puellis editis nixu tribus,
Hunc in super peperit tibi puellulum,
Quo tu quidem me pignorum e numero, necans
Vnam pater, miserabili orbabis modo.
At quispiam si te roget, qua gratia
Istam necabis? cedo quid huic respondeas?
An me tuo loqui necessum est nomine?
Helenen uti Menelaus asserat suam.
At nos honestum est, ac decorum scilicet
Necæ liberorum scæminæ pretium malæ
Dependere? **I**is, quæ possidemus optima,
Longeq; nobis omnium carissima,
Redimemus, hæc inuisa quæ sunt maxime?
Age si quidem hinc profectus in bellum iueris,
Ibiq; fueris abfuturus longius
Domi relicta me, quid animi tum mihi
Fore autumas, sedem omnem ubi conspexero
Vacantem, & hanc desiderantem filiam?
Tum uacua cuncta uirginum conclauia?
Egoq; sola sedero perennibus
Confecta lacrumis, hancq; lugens uirginem,
Ad huncæ fors sine fine lamentans modum?
Heu gnata qui te seuit, extinxit pater

IPHIGENIA.

Ipsus necans, haud aliud, haud alia manu,
Eiufmodi linquens familia premium,
Atq; in suos exempla talia statuens.
Nam deinde caussa qualibet suffecerit,
Occasione tantum opus fuerit leui,
Vt & ipsa, quiq; mihi super sunt liberi
Terminus accipiamus istunc ad modum,
Quo te accipi par est, et æquum scilicet.
Sed per deos cuncto, neu me adegeris,
Vti talis in te fuero, qualem neuiquam
Decet esse, ne ue rursus id commiseris,
Vt ipse talem temet exhibeas mihi,
Qualem probum esse neuiquam decet uirum.
Verum esto sane, sacrificabis filiam.
Sed interim illic uota quæ factururus es?
Quid tibi petes? nunquid boni? cum filiam
Mactes pater? Reditum ne? nimirum malum,
Miserumq; quippe domo profectus turpiter.
Sed me tibi boni precari quippiam
Par fuerit, ac uotis lacessere numina.
At non et ipsos iudicamus deos
Stultos item esse, ut annuant eiusmodi,
Vt parricidis nos uoluerimus bene, &
Qui propria facinus patrarint dextera.
An uero, ad Argos iam reuerſus, liberos
Tuos placabis? supplex haudquaquam tibi
Istuc licebit, Quis uel aspectu obsecro
Post e tuis dignabitur te liberis,
Cum tu sciens necatus horum quempiam?
Num deniq; hæc sunt pensitata, ac mutuis

EVRIPIDIS

Rationibus tractata? An hoc tantum sat est
 Sæptis ferundis præminere, ac bellicum
 Ducem vocari? cum tuum fuerit magis
 In Danaidum frequente multitudine
 Hæc, æqua quæ sunt, atq; iusta, dicere-
 Vultis Pelasgi navigare ad Ilium?
 Igitur vicissim sorte ducta, quærite,
 Cuius necari gnatum oporteat, hoc enim
 Ex æquo ad omnes pertinebat. Cæterum
 Haud par erat, te solum, Et unum ex omnibus
 Tuam Pelasgis immolandam filiam
 Præbere, siue fratris illud erat magis
 Menelai, ut Hermionen neci daret. suæ
 Causa parentis. Quippe ad illum proprie
 Res attinebat. Nunc ego autem quæ tuis
 Sancte fidem seruauerim connubiis,
 Gnata innocens orbabor. At contra soror
 Quæ casta pacti iura deseruit thori,
 Felix aget, reducemq; spartæ ad mœnia
 Ducet puellam. siquid horum perperam
 Dixi, refelle, sin probe, ac recte mihi hæc
 Sunt dicta, ne tuam profecto filiam,
 Meamq; pariter impius dederis neci.
 Ita rectius consultusq; feceris.

Ch. Pareto nam profecto liberos decet
 Agamemnon incolumem tueri quenlibet.
 Nec ullus hæc mortalium refellerit.

Iph. Orphea genitor si mihi facundia
 Foret, ut liceret saxa cannu flectere,
 Comitresq; post me uoce petras ducere,

IPHIGENIA.

Possēmq; delinire dictis pectora,
 Meamq; trahere, quos uelim, in sententiam,
 Nimirum ego istis experirer, utier.
 Nunc, quæ mihi una ars, ac facultas suppetit,
 Præstabo lachrymas, quando solum id possumus,
 Tuisq; genibus corpus aduoluo meum
 Supplex, quod hæc tibi uentre progeniit suo.
 Ne me puellam, æuiq; maturam parum
 Extinxis. nam dulcæ cunctis coelicam
 Aspiciere lucem. Caterum quæ tartaro
 Tellus tegit, ne me uidere adegeris.
 Ego prima te patrem uocaui, tuq; item
 Primam inter omnes me uocasti filiam.
 Ego prima quondam genibus insidens tuis,
 Atq; ea meo blande preuens corpusculo,
 Gratas uoluptates frequenter inuicem, et
 Dedi, et recepi, ac paria mentis gaudia.
 Tuâq; hæc, uti recordor, erat oratio.
 An est futurum gnata, ut olim te uiri
 In ædibus nuptam beati, ac diuitis,
 Et sospitem uideamus, et sic uti tuo
 Dignum est parente commodis, ac liberis
 In melius usq; pululantem? Ad hæc ego
 Hanc tum uicissim orationem rettuli,
 Hærens tuo, pendensq; de mento, quod hæc
 Mea prehensum rursus attingo manus.
 Quid? Anne ego te uidero senem pater?
 An ego uicissim læta te excipiam, meos
 Intra penates, ac tibi inuicem parens,
 Laboriosa nutriendi manera

EVRIPIDIS

Aliquando referam, mutuum te nutriens?
Sermonum ego horum sum memor, uerum tibi in
Obluionem abiere, meq; occidere
Paras at hoc ne feceris per Pelopa, per
Cineres parentis obsecratus Atrei,
Matrem per hanc, quæ me labore plurimo
Parturiit olim, ac denuo nunc parturit,
Paribusq; rursum tenditur doloribus.
Rei quid est cum Paridis, atq; Helenæ mihi
Connubiis? aut unde in exitum is meum
Venit Parens? Oculos age hossum in me tuos
Deflecte, & intuitum, simulq; basium
Largire, ut istuc pignus, ac monimen tui
Mihi ferre saltem fas siet. Si fors meis
Flecti refuses obstinatus uocibus.
Germane tu quidem pusillus, & impotens
Tuis amicis es patronus, attamen
Apud parentem supplicem lachrumis age,
 • **T**ua ne soror datur neci. Nonnullus est
 • **S**ensus malorum infantulis quoq; inditus.
En supplicat tibi hic silentio pater.
Age flectere, ac miseresce respectu mei,
Moneatq; tete orbanda luce filia.
En flagitant per mentum id abs te supplices,
Duo tibi cari, atq; amore proximi,
Puer alter, at subolescit annis altera.
Orationem in pauca conferam meam, ac
Summam rei uerbo profabor unico.
 • **A**spectus huius lucis est mortalibus
 • **D**ulcissimus, uerum profunda manuum

IPHIGENIA.

- Haud ullus est, qui concupiscat cernere,
- Neq; mente sana est, quisquis exoptat mori.
- Male uiuere autem satius, ac mori bene.

Ch. Infauſta, per te, perq; nuptias tuas
 Helene, heu dolor, miſeranda prorsus incidit
 Clades atridis, atq; Atridum liberis.

Ag. Equidem ſcius ſum, quatenus miſereſcere
 Conuenit, & idem quatenus non conuenit,
 Noui, meosq; caritate liberos
 Proſequor, amoq; aliâs profecto inſaniam.
 Verum patrare hæc uxor arduum mihi,
 Et non patrare durum, et arduum eſt item.
 Sed ad hoc agendum me trahit neceſſitas.
 Quantus uidetis adſit hæc exercitus,
 Quæ nauitorum armata turba militum,
 Quot bellicoſi Græciæ magni duces,
 Quibus negata ad Pergama traiectio,
 Ni te immolauero (augur uti Chalcas ait)
 Noui nec aliter Ilii uidelicet
 Populata dabitur Marte teſta exſcindere.
 Porro tenet diuinus ardor quiſpiam
 Omnes Achiuum copias, ut quam poteſt
 Ocyſſime, ſoluant rudentes littore, &
 Ad barbarorum claſſe nauigent ſolum,
 Vt entq; ne poſthac quis auſit coniuges
 Raptu proci abducere græcianas.
 Argis ac hi meas necabunt filias,
 Tum uos item & me, ſi quidem fraudauero
 Oracla Diuæ poſtulantis uirginem.
 Neq; gnata frater ſubigit inuitum meus

Ad hæc, nec huius me trahit sententia,
 Sed ipsa potius adigit horsum Græcia,
 Per quam necesse est, seu uelim, seu non uelim,
 Te te immolare Parte at istac uincimur
 Necessitate, nec licet resistere.

Immo illa quantum in teq; meq; filia
 Statuenda libera neq; ferendum illud uiris
 Græcis, uti per uim rapaces improbam
 Legitima temerent barbari connubia.

Cly. Hei mihi gnata, proh dolor hospitiæ
 Heu me miseram, tui
 Cædes exanimat. pater

O rco tradens te, fugit impius.

Iph. Hei mihi mater, mater, siquidem
 Hæc lugubris cæntio nobis
 Sic fortunæ uisum, utrisq;
 Competit, haud phæbeæ posthæc
 Munere lucis, neq; si ali hac
 Vescimur aura?

Proh proh tectæ riuibus rupes,

Atq; idæi Phrygiæ montes,

In quos olim Priamus tenerum

Pater infantem exposuit, matre

Procul amotum, uti morte periret,

Paridem quem quondam urbis Phrygiæ

Idæum plebes idæum

Dixit, dixit,

Vtinam nunquam hoc euenisset,

Inter Paridem montana boum

E nutritum armenta bubulcum,

Pellucens

IPHIGENIA

Pellucentes colere ad lymphas,
Vbi nymphis gratissima sedes,
Liquidi fontes, prata ubi uernant
Passim, & picti floribus agri,
Murice tinctæ ubi lucente rosæ,
Purpureisq; micant hyacinthi,
Carpendi unguetrium diuarum.
Quoq; accessit pridem Pallas,
Gaudensq; iocosa fraude Venus,
Neq; non Iuno, neq; non uolucer
Iouis interpres Maiæ proles.
Alite Cypris amore superba,
Hasta pallas, Iuno marito
Ioue, qui sceptris diuûm potitur,
Inui sum ad certamen formæ,
Atq; arbitrium triste profectæ,
Quod mihi acerbam peperit mortem,
Quanquam ea rursum Danais pariet
Aeternam famamq; decusq;
Dilecta omi mihi turba puellæ.
Ch. **D**elegit aris præferri uictimam
Diana te, bello auspicando ad Ilium.
Iph. **H**es mater mea, proh genitrix
Qui me progeniuit Pater,
Idem me male destitutam
Perdit, proh ego tristibus
Fatis nata, uidens acerbam,
Infaustamq; Helenen, necor,
Diri conficior Parentis
Dira cæde. utnam mihi
Portum classis in aulidensem

EVRIPIDIS

N unquam puppibus ærea, il-
lidens rostra solo appulisset.

V entis outinam secundis

R ecta cursus ad Ilium

V exisset celeres catinas.

T ransuersis neq; flatibus

I n terramq; ferentibus

E wripi exagitasset undas

I uppiter, aur as alius alias

P lacans, quo sua carbasæ læti

P lacitis uideant distenta notis,

H is immittere tristia suctus,

H os ui cohibens, alius donans

S oluere, cursumq; tenere suum,

A lios cogens proferre moras.

A n non satis profecto

C alamitosum erat genus,

C alamitosum erat parum

P er se genus mortaliuum?

A t quorsum erat necesse,

S ibi pestilens ut ipsi

A ccrserent fatum uiri?

Ch. E heu Pelasgis mala uiris ingentia,

L uctus item ingentis parit sata Tyndaro.

C erte misertum est me tui, cui talia

M ala obtigerunt, prorsus indignæ cui

T antum malorum fors iniqua impingeret.

Iph. M ater heu uirum æternam adesse uideo comminus.

Cly. N empe & ipsum cõspicis parẽte progenitum dea

G nata, cuius huc ab Argis es profecta nomine.

Iph. M ihi fores aperite sanulæ, corpus ut cælem meum.

IPHIGENIA

- Cly. Cæterum quo gnata refugis?
 Iph. Nempemeprohibet pudor
 Obtueri quisquis hic, quæ Graii Achillem notant.
 Cly. At quid? hunc reuerere tandem.
 Iph. Quod parum uidelicet
 Ista nobis auspiciato cesserint connubia.
 Cly. Noli in his, quæ nunc geruntur gnata te negociis
 Agere delicatam, at hic maneto nobis. res enim hæc
 Non pudorem postulat, nec exigit reuerentiam,
 Si modo obtinere quouis (quod agitur) licet at modo.
 Ch. Mulier heu male frustra Ledæ gnata.
 Cly. Vera prædicat.
 Ch. Inter Argiuos tumultus grauis, & igens perstrepit.
 Cly. Quis tumultus, indica mihi?
 Ch. Filia super tua.
 Cly. Omen haud lætum elocuta.
 Ch. Quod hanc necari oporteat.
 Cly. Nemo contradicit istis?
 Ach. Ipse ego uidelicet
 In periculum ueneram.
 Cly. Quod hospes in periculum?
 Ach. Nempene lapidarer.
 Cly. Anob id, quæ meæ tu filiæ
 Tenderes seruare uitam?
 Ach. At istud ipsum scilicet.
 Cly. Sed quis audeat tuum corpus manu contingere?
 Ach. Vniuersa turba Graiûm.
 Cly. Cæterum nunquid tibi
 Fida myrmidonum manus suo aderat auxilio duat?
 Ach. Immo primi hi præbuere semet aduersarios,
 Atque primi restitere.

EVRIPIDIS

Cly. Occidimus eheu filia.

Ach. M e q; dicebant amore uincier Connubii,
Proin parum consulere graiũm copiarũ commodis,
Quippe priuatis adactum, ac seruientẽ affectibus.

Cly. Verum ad hæc quid rettulisti?

Ach. N empe quæ coniunx mihi
F uerit antehac futura, non decere occidier.

Cly. I d q; recte es elocutus.

Ach. Quam q; iam fama mihi
G enitor ipse dedicasset.

Cly. Quin & Argis in super
E uocatam litteris huc aduenire iusserit.

Ach. Cæterum clamore uictus ab eo multitudinis.

Cly. N am malum istuc impotens.

Ach. T ibi opitulabimur tamen.

Cly. C um q; multis dimicabis unus?

Ach. H os ne conspicias
A dferentes arma?

Cly. D ii precor tibi adsint prosperi.

Ach. I i quidem sunt adfuturi.

Cly. P roinde gnata iam haud cadet?

Ach. N on profecto, me uolente.

Cly. S ed adfuturus quispiam,
Q ui manum iniiciat puellæ?

Ach. I am aderit innumerabilis
M ilitum cæterua. porro dux Vlysses agminis.

Cly. S isyphi num nam propago?

Ach. A t ipse ille scilicet.

Cly. N um suapte autoritate istæ agit? an ad munus hoc
M ilitum iussu uocatus?

Ach. I pse sumpsit sibi uolens.

IPHIGENIA

Cly. *M unus assumpsit scelestum, cæde cupiens pollui.*

Ach. *Verum ego hunc prohibebo.*

Cly. *N um nam ducet inuitam manu,*

V iq; raptam?

Ach. *S cilicet flauentibus tractam comis.*

Cly. *Mihi quid inter hæc agendum?*

Ach. *T u renitens filiam*

V iribus retinebis.

Cly. *Hanc quidem quod ad rem pertinet,*

G nata non mactabitur.

Ach. *Res huc uidelicet loci*

V eniet.

Iph. *A t dictis meis iam mater aurem commoda*

Quippe iam dudum absq; causa nec meretẽ te tuã

V ideo succensã i maritũ, at illã q̃ fieri haud queant

N entiq; procliue nobis sustinere, ac uincere.

I gitur huic prompto, ac parato nos iuuare, gratia

E st habenda, & approbanda pectris propensio.

C æterum tuum illud est uidere, nequid copias

T u quoq; irrites, & hac ratione nihilo plus tamen

E xplicemus Hic sibi ingens interm accersat malũ.

Quin magis, quod cogitanti uenit in mētẽ modo,

Mater accipe. Nam mori mihi certa stat sententia.

V erum id ipsum fortiterq; cumq; laude peruelim.

F acere porro animo relegans malevolentiam meo.

N unc age hoc mecum parẽs communiter considera.

N ostrã quam sit recta ratio, quam tibi iam proferã.

G raciã primũ illa tellus, quã quidẽ est amplissima

R espicit me totã, & ex me mille cursus nauium

P endet, ex me gentis una exscidia pendent Iliã,

E st situm in me, siquid olim fors nocere barbari

EVRIPIDIS

A pparabunt uim ferentes fœminis nostratibus,
N e sinantur nobiles, ditesq; raptu abducere
C oniuges e Græcia simulatq; pœnas penderit
T roia Graiis debitas Helenes abactæ nomine,
Quam quidē priameius ille rapuit abductâ Paris.
H æc profecto cuncta redimã morte (si cadam) mea,
T um decusq; et celebre nomen hîc mihi parabitur,
Quippe quæ meopte capite liberarim Græciam.
N ec uidelicet meæ me conuenit dispendio
A dmodum uitæ moueri. quando me communiter
O mnibus peperisti Achuis, non tibi uni proprie.
D einde tot uirorum in armis constituta millia,
T otq; millia classe tanta hor sum profecta, nomine
P atriae læsæ haud ferenda, præter æquum, iniuria,
P rôpta sunt patrare sese dignû in hostes quippiã,
D eniq; & pro uindicanda mortem obire Græcia.
V nius mea uita porro obsistet istis omnibus,
Quo minus fiant. i hac re quæso utrum sit æquius?
N unquid est aduersus ista quod queamus dicere?
V erum age hinc ad illa iã ueniamus. hûc neutiq;
C onuenit, cunctis Achuis unius mulierculæ
G ratia, contendere armis, luceq; priuariet.
 • **P** ræstat unicus uir, estq; lucis huius munere
 • **D** ignior, quam multa sane fœminarum millia.
D eniq; hoc Artemidi si fors uisum ita, ut meû caput
P ostulet sibi uindicare, quæso te num nam deæ
I psa mortalis manum fefellerero, aut suffugero?
I d quidem sperare stultum Dedo corpus hoc meum
G ræciæ. proin immolate. Marte Troiam exscindite.
H æc enim monumenta uiuent tæpus in longû mei.
H iq; gnati, nuptiæq;, mei; nominis decus.

IPHIGENIA.

D eniq; æquum est nos Achiuos, imperare barbaris
M ater, haud contra Pelasgis imperare barbaros.

Quippe nata est seruituti barbarorum natio,
C æterum Graiũm genus natura statuit liberum.

Ch. A t te quidem quod attinet Iuuenula,
I stoc beata es tam uirili pectore, at
E x parte sortis, ac deæ felix parum.

Ach. Agamemnonis generosa proles, coelitum
A liquis profecto me beatum fecerit,
S i te mihi liceat potiri coniuge.

A c te simul felicem opinor Græciam,
E t te tua felicem opinor Græcia.
T ua nam proba est, & gente digna oratio.

V t quæ recusans cum deis luctarier,
I d quod tuis scis esse maius uiribus,
P erpenderis, facto quid usus, & simul
P ræseus quid ista postulet necessitas.

A t me tui magis, ac magis connubii
R apit cupido, mentis indolem tuæ
D um specto, nam generosa es, atq; strenua:
A t tute tecum quid uelis considera.

S iquidem ipse de te bene mereri pèruelim,
D omumq; ducere coniugem, ac pectus meum
M ale angat, ipsa testis est mihi Ithetis,
N isi te nea subduxero, ac seruauero,
D anais resistens ui, manumq; conferens.

H æc confer. ingens mors, & atrox est malum.

Iph. L oquor hæc profecto mentis ex sententia,
N ec ullius permota respectu uiri.
B ella ciet autor, atq; cædes Tyndaris
V irus cruentas, corporis spectæ sui.

EVRIPIDIS

Verum hospes, obsecro neu mea tu gratia
 Cæsus cadas, nè ue truces quempiam,
 Quin me sinas seruare Græciam precor,
 Modo id situm in me, & quolibet liceat modo.

Ach. O mira rari pectoris præsentia.

Nequeam profecto aduersus ista dicere
 Diutius, quando hæc tuo sententia
 Animo se det, siquidem mihi uidetur &
 Generosa, & excellente digna stemmate.
 Quid enim uerebor, uera quæ sunt proloqui?
 At fors futurum est mentem ut istam pœnitens
 Mutes, proinde uti scias, quæ dixerim
 Præstare promptum me, arma ad aras committens
 Parata statuam, quo fiet si forte opus
 Non te sinam, immo ui uetem necarier.
 Nostriq; fors ut ère tum sermonibus,
 Simulac tuis conspexeris ceruicibus
 Ferrum imminere. proinde nequaquam sinam
 Tua perire uirgo te scordia.

Quin hisce potius templa, & aras numinis
 Armis adibo, tuamq; ibi præsentiam
 Opperiar aduentum puella manens tuum.

Iph. Quid obtices o mater? ac silentio

Manantibus genæ rigantur lachrumis?

Cly. Hæc misera, causa sat mihi est idonea.

Cur debeam dolere, & excruciarier.

Iph. Animum adde nobis potius, & frangi uete,

Ne pectoris minuito mi constantiam,

Atq; his mihi in rebus parens morem gere.

Cly. Dic quando nullo filia in negotio

Nos te precantem iuste, defraudabimus.

IPHIGENIA

- Iph.** Ne tu capillis igitur emulsis comam
 Lanaris, aut pullos amictus sumpseris.
- Cly.** Istuc quid ais? o gnata cum pereas mihi?
- Iph.** Minime profecto, salua sum per me tibi
 Famae perennis ueniet inclytum decus.
- Cly.** Cuiusmodi hoc est, quod mones? an obsecro
 Non conuenit lugere mortem me tuam?
- Iph.** Minime sepulchrum quando nec statuent mihi.
- Cly.** Quid? an sepulchri non sat ost occumbere?
- Iph.** Etenim ipsa diua maximo natae Ioue
 Mihi futura templa monumenti loco.
- Cly.** Age gnata in istis nunc uoluntati tuae
 Morem geram, quando ipsa dixisti probe.
- Iph.** Vt pote beata, ac bene merens de Graecia.
- Cly.** Sed quid tuis renuntio sororibus?
- Iph.** Ne quando pullis membra uelent uestibus.
- Cly.** Virginibus autem quod lubenter audiant,
 Quid me tuo iubes referre nomine?
- Iph.** Feliciter iubeas ualere. Et hunc mihi
 Alas Orestem, ut exolescat in uirum.
- Cly.** Complectere, hoc uisura postremum die.
- Iph.** Germine cordi unus meo carissime,
 Vt cunq; tu pro uiribus certe tuis
 Tuæ sorori es opitulatus sedulo.
- Cly.** Est aliud, Argis quod uelis curarier,
 In quo queam tibi facere gratum filia?
- Iph.** Mæcum parentem, coniugem genitrix tuum
 Ob ista quaeso facta nequid oderis.
- Cly.** Isti tua multum laborum gratia
 Exhaustendum, atrociasq; certamine
 & uberunda.

EV RIPIDIS

- Iph. Verum inuitus hic me perdidit,
 C onsulere quærens dignitati Græciæ.
- Cly. A t qui uolens si faciat istuc, aut dolo,
 E t indecore faciat, & parum Atreo
 D ignum parente.
- Iph. M e quis hinc deduxerit
 M ihi prius, quam tracta lanietur coma?
- Cly. E go te sequar.
- Iph. F axis caue, neq; conuenit.
- Cly. T uis adhærens uestibus.
- Iph. M ihi o parens
 O btempera mane. decorum enim id magis.
 M ihiq; tibiq;. Cæterum me quispiam
 E x his ministris patris, in pratum deæ
 A rtemidis hinc deducat, ubi mactabimur.
- Cly. D iscedis eheu gnata.
- Iph. S alicet, neq;
 R editura rursus abeo. Cly. matre uidelicet
 N um nam relicta?
- Iph. N empe sic, uti uides,
 I ndigne, & immerenter.
- Cly. A h mane obsecro.
 N e gnata ne me deferas.
- Iph. H aud te sinam
 S tillantibus uexare lachrumis genas.
 A t uos puellæ Artemidi filiæ Iouis
 P æana caute, de necæ, atq; obitu mei
 B ene ominantes. Tum Pelasgis omnibus
 P recationes, fausta q; sonent omina.
 A c primus aliquis, auspicetur tollere
 E corbe fronders. Deinde puris ardeat

S acer ignis in prochyta. Pater porro meus
 R ite fragrantis teneat aras dextera.
 E tenim salutem pariter, & uictoriam
 P aritura cunctæ uenio genti Græciæ.

Iph. D uatote me, Ilii
 D iruendis mœnibus,
 P hrygibusq; perdomandis
 D estinatam uictimam
 S erta texta porgite,
 C omisq; uinciendis
 F erte frondes, ac piis
 I rrigationibus,
 F ontibusq; sacris
 D euocate in ædem,
 D euocate in aram,³
 H eram Artemin potentem.
 A rtemin beatam.
 V ti meopte sanguine,
 C apitisq; cæde nostri,
 (Quando hoc ita est necesse)
 F ata placem numinum.

Ch. O ueneranda,
 V eneranda parens,
 Q uomodo tibi debitas
 I mpertiemus lachrymas?
 N am nefas, neq; conuenie
 M iscere sacra fletu.

Iph. O sodalium
 T urba dulcis uirginum,
 A rtemin communibus
 C elebrate antilenis,

EVRIPIDIS

Quæ croœ rubentia
 Carpentæ ducit urbi
 Aduersa Chalcidensi.
 Vbi bellicæ feruent trabes
 Nominis caussa mei,
 Nempe hic reductis portuum
 Aulidis secessibus.

I ð parens tellus,
 O Pelasgiæ,
 Mycænæq; nostri altricæ.

Ch. Vrbem uocasti Persei
 Cyclopio labore,
 Manibusq; fabricatam.

Iph. Profecto lumen ingens
 E didisti Græciæ.
 Haud quidem abnuo mori.

Ch. T uanang; tete gloria
 Nullo relinquet tempore.

Iph. I ð Ið
 Phœbea fax diurnæ
 Vectrix amica lucis,
 O dulce lumen ætheris,
 Alterum mox, alterum
 Exigemus æuum,
 O rbem alterum incolemus.
 O blanda lux, iam mihi uale.

Ch. H eus Heus
 Spectate euntem uirginem,
 Troiana per quam pergamæ
 Deuicta subruentur.
 En comante uerticæ

IPHIGENIA

S erta gestat frondea
 I niecta militum manu.
 M ox uiraginis deæ
 A ræ dicatum cespitem
 S acra scatente lymphæ,
 M anantibusq; riuis,
 P urpurante aspergine
 C ruoris irrigabit.
 C andido de corpore
 C eruice cum resecta
 P rocumbet, ac feriet solum.
 P atria te manent sacra,
 T e manent pelægum
 V niuersæ copię,
 C lassæ quæ desiderant
 P hrygios adire muros,
 Q uod quidem ut feliciter,
 F austeq; cedat illis,
 A gite prognatam Ioue
 I nuocemus Artemin.
 S emper colenda diua,
 H umana cui placent sacra,
 D a militi Pelægo
 A ppellere Phrygum in solum,
 P erfidæq; Troiæ
 S edes adire sacras.
 D a uictorem Agamemnonem
 V ictricem cum cæterna,
 P ulcherrimum triumphum
 I n Græciam referre,
 L æta uincientem

EV RIPIDIS

I nclytæ tibi tempora

V ictoriae corona.

L aude parta nominis

Quod usq; uiuat, & quod

N ullis senescat unquã,

I ntercidat' ue seculis.

Nun P rodito tectis Patre Tyndareo satæ

tus Quo dicta cognoscas Clytemnestra mea.

Cly A uditæ me me uox tua exciuit foras,

T repidamq; misere, diro & attonitam metu,

N um tu mihi aliam calæmitatem quampiam

A dfers ad hanc, quæ nunc adest?

Nun. D e filia

T ua, stupenda nuntiabo iam tibi, &

P ortentuosæ.

Cly. Prõinde ne contère, sed

F xpone rem, quantum potes, ælerrime.

Nun. Quin omni regiæ dilectissima,

R em prorsus omnem luculenter audies.

E x ordine autem cuncta narrabo, nisi

S iquid memoriæ lapsus, errantem mihi

I nter loquendum linguam item turbaueris.

V t igitur in lucum deæ peruenimus

A rtemidis, atq; in florulentæ pratæ, ubi

A derant A chiuum conglobatæ copiæ,

T uam cateruis prosequentes filiam,

G lomeratæ coit illico Arguum phalanx-

S imulatq; porro ductor Agamemnon uidet

M ox immolandam in lucum euntem uirginem,

G emitum profundo ducit altum pectore,

R etroq; flexo uultu, amaras lachrymas

IPHIGENIA.

Profundit oculis, ora uelis obtegens.
At illa patri proxime assistens suo,
Hæc elocuta est. O parens adsum tibi,
Et hocce corpus pro salute patriæ,
Proq; uniuersa Græcia trado uolens.
Vt immolandum hinc ad dicatas numinis
Ducatis aras, quando diuûm oracula
Ita canunt. Prorsum quod ad me pertinet
Et rem geratis bellicam feliciter,
Lætæq; uobis præmium uictoriæ
Cedat, proinde illud precor, ne clanculum
Mihi Pelasgûm quispiam admoueat manum.
Nihil reluctans colla porrigam, ac uolens.
Atq; hæc quidem est effata. Cæterum stupor
Omneis capit, robur tuentes uirginis,
Et uirginalis animi celsitudinem.
Talhybius autem, cuius hæ partes erant,
Media Pelasgorum inter astant agmina,
Bene ut ominentur copis, denuntiat,
Linguisq; faueant. deinde fatidicus celer
Chalcas in auro intermicantem sportulam
Nudans, & e loculis acutum proferens
Imponit ensem, ac uirginis flauum caput
Sertis reuincit frondeus. Tum peleo
Editus Achilles, sportulam gestans sacram,
Sacrasq; peluers celere cursu, numinis
Obibat aras, simul & hæc precatus est.
Artemi ferarum magna domitrix, ac Iouis
Veneranda proles, quæ nitentem luminis
Blandi facem alto noctium silentio
Vectare solita es, placida sume uictimam hanc,

EVRIPIDIS

Quam tibi damus, simul Pelasgum exercitus,
 Simul et Agamemnon imperator agminum,
 Intaminatum sanguinem, qui uirginis
 Pulcherrimæ manabit e cœuibus.
 A dextra classi prosperum cursum annue,
 Licet atq; nobis Marte capere pergama.
 Sicut inter hæc fratres Atridæ, omnisq; item
 Exercitus, solo tenentes lumina.
 Atq; ibi sacerdos, ense correpto manu
 Rite est precatus, deinde dispicit locum,
 Quam commode iugulum feriret uirginis.
 Mentem mihi haud exiguus occupat dolor,
 Scitabamq; mœstus ora defigens solo,
 Oculosq; pronos. Cæterum subbito noua,
 Visusq; mira res ibi accidit, sonum
 Plagæ per auras nemo non sensit palam,
 Porro puella, nescio quonam loci
 Euanuit subducta. Tum uocem stupens
 Tollit sacerdos. turba Graii exercitus
 Acclamat uniuersa, dum quoddam uidet
 Mirabile ostentum a deorum quopiam
 Conspectibus spem præter obiectum suis.
 Quod credier nequibat. ac ne tum quidem
 Oculis ubi coram pateret testibus.
 Siquidem iacebat cernua palpans humi,
 Visenda uasti mole mira corporis,
 Specie decente insignis, ac spectabilis,
 Cuius cruore imbutæ numinis affatim
 Undabat ara. Proinde Chalæas interim
 Quantum putas gauisus, hæc effatus est.
 Huius pelasgum principes exercitus

Communis

IPHIGENIA.

C ommunis, hanc coram uidetis hostiam,
 A ltaribus quam diua suppoſuit ſuis,
 C ernam uolucrum? En hancce uirginis uicē
 A mplectitur libentius, nequid ſuas
 C ommaculet aras nobilis uirgunculae
 C aede cruenta, & hocce conſulit uolens
 B oni, accipitq; ac proſperos per æquora
 V ndoſa curſus annuit nobis, uti
 P riamcia liceat claſſe adire pergamā,
 Q uapropter omnes claſſe ueſti milites
 A nimum bonum, fiduciaq; ſumite,
 A cpetite nauers hoc enim nobis die
 C uruis relictis portuum ſeſſibus
 A ulidis, aranda A egæa ratibus æquora.
 V t penitus autem uicāma eſt uulcanus
 E xuſta flammis, tum precatuſ proſpera eſt
 S acrificuſ, ut redituſ ſecunduſ ab Ilio
 V ictriabuſ domum daretur copiis.
 A t me tibi tranſmiſit A gememnon, uti
 H æc nuntiarem, ac certioreſ redderem,
 I pſi deūm quid accidiffet numine.
 E t ut pararit ſibi per omnem Græciam
 F amæ decuſ, quod nulla prorſuſ ſecula
 O blitterabuſt aſt ego uidelicet
 Q uod ipſe præſenſ hiſ & oculiſ uiderim,
 I d narro, proleſ ad deūm conſortia
 T ua ſubuolauiſt Proinde quod reliquum eſt, age,
 I ſtam remittas mentis ægritudinem, ac
 T uo marito deſinas irāſciet.
 I nopinā diuūm fatu, quosq; diligunt,
 S eruant hic unus filiam mulier tuam

- Et mortuam conspexit, et uiuam, dies.
 Ch. Vt ista uolupe est, tibi ferentem nuntium
 A uidere, porro cœlitum in consortio
 Transigere uitam pignus affirmat tuum.
 Cly. Quis te deorum gnata rapuit?
 Qui te compellabo rite?
 Quid dicam, aut quid suspicer? an ne hoc
 Mihi frustra blandirier his uerbis,
 Tristi ut luctu tui desistam?
 Ch. At qui huc Agamemnon uenit ductor,
 Vnde hæc ipsa possis audire.
 Ag. Vxor, beati filiae caussa sumus
 Forsan futuri. quippe certum est, cœlitum
 Illam in deum manere contubernio.
 At tibi puello hoc pariter abducto, domus
 Repetenda. siquidem ut nauigare copie
 Properent. uides. Valeto colloquar diu
 Troia reuersus, & interim tibi sit bene.
 Ch. Felix Atrida terram adi phrygiam,
 Felix redito.
 Mihi pulcherrima abs Troia spolia huc reportans.

FINIS.

Erasmi Roterodami de laudibus Britannia, Regisq;
 Henrici Septimi, ac regiorum liberorum, carmine
 hexametris, et Iambico trimetro catalectico,

BRITANNIA LOQUITUR.

- I iactare licet magnorum munera diuini,
 Sibiq; ueris fas placere dotibus,
 C ut mihi non uideat fortunatissima tellus.

Dignus

Digna est malis, bona quæ parum novit sua,
Vltima lanigeris animosa est India lucas,
 Suis superbus est Arabs odoribus.
Thuriferus gaudet Panchaia dives harenis.
 Ibera flumen terra iactat aurcum.
Agypto faciunt animos septem ostia Nili.
 Laudata Rhena uina tollunt acolas.
Lætæ nec uberibus sibi displicet Aphrica glebis.
 Hæc portubus superbit illa merabus.
At mihi nec fontes, nec ditia flumina desunt,
 Sulci ue pingues, prata nec ridentia.
Fætæ uiris, fœcunda feris, fœcunda metallis.
 Ne glorier, q̄ ambiens largas opes,
Porrigit Oceanus, neu q̄ nec amicus ulla
 Cælum, nec aura dulcius spirat plaga.
Serus in occiduas mihi Phœbus conditur undas,
 Sororq̄; noctes blanda ducit lucidas.
Possem ego laudati contemnere uellera Bœti.
 Vbi uillus albis mollior bidentibus?
Et tua non nequeam miracula temnere Memphi.
 Verum illa maior, iustiorq̄; gloria,
Quod Latias, q̄ sum celebrata Britannia Graiis,
 Orbem uetustas, q̄ uocauit alterum.
Non tamen hæc iacto. nam sunt antiqua sed inde
 Attollo cristas, ac triumpho serio,
Quod mihi rex pulchri pars est pulcherrima regni,
 Rex unicum huius seculi miraculum.
Instructus pariter Martisq̄; Palladis armis,
 Belli peritus, pacis est amantior.
Indulgens aliis, sibi nil permittit, habenas
 Suis relaxans cuiusq̄; stringit sibi.

Hoc regnum ille putat, patriæ carissimus esse
Blandus bonis, solis timendus impiis,
Non Decius sua Roma suo non Attica Codro
Pluris fuit, factis redempta mutuis.
Numinis ac cæli tanta est reuerentia, quantæ
Nec erat Metello, nec marito Aegeriæ.
Non mellita magis Pyllo facundia regi,
Nec Cæsari mens maior, aut sublimior,
Nec Mœcenati uel dextra benignior unquam,
Vel sanguinis tam magna parsimonia.
Creditus Aeneas Veneris de femine cretus.
Dictus parente Scipio satus Ioue.
Quid si prisca meum uidissent secula Regem,
Hoc ore tam decente, tali pectore?
Non ne Iouem humanis ipsum succurrere rebus,
Nostro latentem credidissent corpore?
Atq; hic semper erit magni mihi numinis instar,
Meus hic Apollo seculi pater aurei.
Hoc oriente meis gens ferrea cessit ab oris,
Fraudes reuersa Aстреa distulit malas.
Non secus ac toto uanescent sidera cælo.
Simul ore Titan emicauit igneo.
Claudere iam Ianum fas est, iam ducere longas
Custode rerum tam potente ferias.
Me miseram cur huic æternos Iuppiter annos
Non addidisti, cuncta cum donaueris?
Nolunt nostra suis æquari numina regnis.
At si qua magnos uota tangunt cœlites,
Særus sidereas certe referatur in arces,
Fatale sera stamen amputet Atropos.
Finiit Alades speciosos morte labores,

Debetur

D ebetur altum regibus caelum bonis.
H unc repetant superi, sed tum, cum Nestoris ævum,
 V bi senectam uicerit Titoniam
E t uiuet tamen usq; mihi, dum regia proles
 R eferet parentis nomen, os, & indolem.
Q uæ mihi purpureis iam quina adolescit in aulis,
 R egum futuri tres patres, matres duæ.
N on aliter pittis Pesti uernantis in hortis,
 A lmo nitentes rore pubescunt rosæ,
F ormosæ Veneri flos acceptissimus, et quo
 N ec spirat alter, aut renidet blandius,
N ec cui nexilibus sit gratia tanta coronis,
 A mbire solus regiam dignis comam.
H ic ubi cultoris lasciuia industria docti,
 M iscere gaudet punicantes candidis,
P lurimaq; in spina rutilat rosa, & albicat, una
 V t lacteum si murici iungas ebur.
O mnibus idem odor est. ros omnes educat idem.
 E adem iuuenta. forma par idem frutex.
A tq; eadem tellus succo nutrit eodem,
 F ouentur auris isidem, eodem sydere.
S unt duo, quæ uariant, cognataq; germina pulchros;
 A ctas, colorq; diuidunt discrimine.
H æc modo nata, latet prope cortice tota iuuenti,
 T enuiq; rima tenera lucet purpura.
H æc niuei tantum fastigia protulit oris,
 S ensim at dehiscens turgidos rumpit sinus:
E xerit hæc totum discissa ueste mucronem,
 C lausas minata iam comas euoluere.
I llâq; lacteolos non dum exinuauit amictus;
 V ix credit auris tam rudes adhuc opes,

Candida sed tenui suffunditur ora rubore,
 Sæu fratris hic est, siue sideris color.
Maxima ter seno foliorum gaudet honore,
 Tyrio mucantes explicans ostro comas.
Non sic lana rubet bis concha imbuta marina,
 Non sic eois Phœbus emergens aquis.
Nec solum arridet pulchro uenientibus ore,
 Luteola sed iam pollicetur semina.
Hic meus Arcturus qui nominis omne felix,
 Virtute reddet, quem refert uocabulo.
Aspice quod speciem generosæ frontis in illo est,
 Ut lucet oculis niuidus mentis uigor.
Præcoqua nec tardam expectat sapientia pubem,
 Præuertit annos indoles ardens suos.
Talis Iesides, illi q; simillima proles,
 Hic cum timendas dissecat puer feras,
Hæc quando ancipitem potuit dissoluere litem,
 Malam q; fraudem fraude doctæ prodere.
Proxima consequitur nymphe, quæ nomina ducit
 Ab unione, Persici foetu maris.
Omine delector, blando candore lapillus
 Placet, pudore Margaritæ lacteo.
Hic teres est, nec inæquali leuore rotundus,
 In Margaritæ moribus scabrum nihil.
Est noua cum liquido gemme cognatio cælo.
 Claret sereno sole, pallet nubilo.
At mea uirgo piis est addictissima diuis,
 Cælum q; manult, quam uagum pelagus sequi.
Hanc qui cum sociis uidisset ludere nymphis,
 Habili q; fratrem, tela torquentem manus,
Aureus hic Phœbus, soror hæc argentea Phœbi est,

Per ipsa iuret alma phœbi lumina.
Iam puer Henricus genitoris nomine letus,
Monstrante fontis uate Laurigero sacros,
Pallidas teneris nudatur ab unguibus arters,
Quam inultus illi lucet in uultu pater.
Talis in Aſcanio renitebat imago parentis,
Sic pulchram Achilles ore reddebat Tethyn.
Nescio quid Maria præclari spondet ab ipſo
Nunquam occidentis sideris cognomine.
Sed cunas Edmonde tuas quo carmine dicam?
Adeste plectris huc Sorores aureis.
Et puero fidibus placidos accersite somnos,
Ac fesceninis insonate uersibus.
Muneribus blandis cunabula spargite nymphæ,
Aggerite, quicquid est odori graminis.
Ambrosiam. Casiâ. Caltamq; Fhymumq; Crocûq;
Et Syra Amôma, nec insuauem Amaracum.
Tum florum mille species, ac mille colores,
Sed plurima omnes inter ardeat rosa.
Hanc turbam, hanc niueam pulchris miscete corollis,
Gaudet paternis parua proles floribus.
Vos precor o puero date uellerâ candida rarcæ,
Eatq; fausto molle stamen pollice.

FINIS.

Erasmi Roterodami ad Gulielmum Copum Basiliensium
De senectutis incommodis, Heroico carmine, et Iambico dimetro catalectico.

Nica nobilium medicorum gloria Cope,
Seu quis requirat artem,
Sine fide spectet, seu curâ, in quolibet horû,
i iiii

Vel iniquus ipse nostro
Precipuos tribuit Gulielmo, linor honores.
Cedit, fugitq; morbi
Ingenio genus omne tuo. teterrima porro
Senecta, morbus ingens,
Nullis arceri ue potest, pelli ue medelis,
Quin derepente oborta
Corporis epotet succos, animiq; uigorem
Hebetet, simul trecentis
Hinc atq; hinc stipata malis, quibus omnia carptim
Vellitq; deteritq;
Commoda, quæ secum subolescens uexerit ætas,
Formam statum. colorem.
Partem animi memorẽ cum pectore lumina, somnos,
Vireis, alacritatem.
Autorem uitæ igniculum decerpit, & huius
Nutricium liquorem,
Vitalis adimit flatus. cum sanguine corpus.
Risus. iocos. lepores.
Deniq; totum hominem paulatim surripit ipsi,
Neq; de priore tandem,
Preterquam nomen, titulumq; relinquit inanem.
Cuiusmodi tuemur
Passim marmoreis insculpta uocabula bustis.
Vtrum hæc senecta quæ so,
An mors lenta magis dicenda est? inuida fata, et
Impendio maligna,
Vt quæ deteriora labantis stamina uitæ,
Pernicitate tanta
Accelerare uelint, rapidisq; allabier alis.
At floridam iuuentam

V s que adeo male præcipiti decurrere filo,
V t illius priusquam
C ognita sat bona sint, iam nos fugitina relinquunt.
E t citius, atq; nosmet
P lane uiuere senserimus, iam uiuere fracti
R epente desinamus.
A t cerui uolucres, et cornix garrula, uiuunt
T ot seculis, uigentq;
V ni porro homini post septima protinus, idq;
V ix dum peracta lustra,
C orporeum robur cariota senecta fatigat.
N eq; id satis, sed ante
Q uam decimum lustrum uolitans absoluerit ætas,
T entare non ueretur
I mmortalem hominis, ductamq; ex æthere partem.
E t hanc laceffit audax,
N ec timet ingenii sacros incesse neruos,
S ua si fides probato
C onstat Aristoteli sed quorsum opus obsecro tanto
A utore, quando certam
I psa fidem, heu nimium facit experientia certam.
Q uam nuper hunc Erasimum
V idisti media uiridem florere iuuenta?
N unc is repente uersus,
I ncipit urgentis senii sentiscere damna,
E t alius esse tendit,
D issimulusq; sui. nec adhuc phæbeius orbis
Q uadragies reuexit
N atalem lucem, quæ bruma incunte calendas
Q uinta anteit nouembreis.
N unc mihi iam raris sparguntur tempora cænis.

E t albicre mentum

- I**ncipiens, iam præteritis uernantibus annis,
Vitæ monet cadentis
- A**duentare hyemem, gelidamq; instare senectam.
Eheu fugacis, ohe
- P**ars ueluti melior, sic & properantior æui
Oseculi caduci
- F**los nimium breuis, & nulla reparabilis arte,
Teneræ o uiror iuuentæ,
- O**dulces anni, o felicia tempora uitæ,
Vt clanculum excidistis,
- V**t sensum fallente fuga, lapsuq; uolucris,
Furtim auolastis, ohe.
- H**aud simili properant undosa relinquere cursus
Viridens fluentæ ripas.
- I**mpete nec simili fugiunt caua nubila, sicis
Quoties aguntur Euris.
- S**ic sic effugiunt tacitæ uagæ somnia noctis,
Simul auolante somno.
- Q**uæ desiderium, curas & præter inanens
Sui nihil relinquunt.
- S**ic rosa, quæ tenero modo murcice tincta rubebat,
Tenui senescit haustro.
- A**tq; ita (me miserum) nuabus dum ludo puellus,
Dum litteras ephebus
- A**rdeo, dum scrutator pugnasq; uiasq; sophorum,
Dum rhetorum colores,
- B**landaq; mellifluæ de amo signenta poesis,
Dum necto syllogismos.
- P**ingere dum meditor tenuis sine corpore formas,
Dum sedulus per omne

- A** uorum uoluer genus impiger, undiq; arpo
A pis in modum Matinae
P aedias solidum cupiens absoluer cyclum
 Sine fine gestitur,
S ingula correptus dum circumuector amore,
 Dum nil placet relinqui,
D umq; profana sacris, dum iungere graeca latinis,
 S tudeoq; moliorq; ,
D um cognoscendi studio, terraq; , mariq;
V olitare, dum niuosas
C ordi est, et iuuat, & libet ereptare per alpeis,
 D ulcers parare amicos,
D um studeo, atq; uirus iuuat innotescere doctis,
 Furtim inter ista pigrum
O brepsit senium, & subito segnescere uireis
 Mirorq; , sentioq; .
V ixq; mhi spatium iam defluxisse ualentis
 P ersuadeo iuuentae.
C ur adeo circumspecte, parcaq; lapillis,
 C ur purpuris, et ostro
M ortales uiuantur, et aetas aurea, tanto
 P retiosior lapillis,
E t quouis auro, quouis pretiosior ostro
 P rodigitur, inq; nugis
C onteritur miseris, nullo uecorditer usu,
 S initurq; abire frustra?
A dde q; illa queant sarcari perdita, Crassos
 S peres tibi licebit,
E t Lydos speres Croesos, iam Codrus, & Irus.
 S ed quod semel seuera
P ensilibus fuis Clotho deuoluerit aenum,

- I**d nec uenena Ciræ,
Nec magicum Maia nati gestamina, sc̄pturū
 Neq; dira thessalorum
Medeæ succis reuocare peccamina possint.
 Non si uel ipse diuum
Nectare te saturet pater, ambrosioq; liquore.
 Nanq; his ali inuentam
Arcteri senium scripsit nugator Homerus.
 Non si tibi efficta
Rore riget corpus Tithoni Lutea coniunx.
 Non si ter, octiesq;
Phaon per chias Venerem transuexeris undas.
 Non si tibi ipse Chiron
Omnes admoueat, quas tellus proferit, herbas.
 Nec annulus, nec ulla
Pharmaca cum neruis annos remior antur euntis.
 Aequi ferunt magorum
Monstrifico sists torrentia flumina atntu,
 Iisdem ferunt relabi
Præcipites amnes uerso in contraria cursu,
 Et Cynthia uolucres.
Et rapidas phœbi sists. figiq; quadrigas.
 Sed ut hæc stupenda possint
Carmina, non speres tamen improbus, ut tibi quondam
 Aut iam peracta uita
Secula iterum referant, aut prætereuntia sistant.
 Sol mergitur, uicissimq;
Exoritur nouus, & nitido redit ore serenus.
 Extincta luna, rursus
Nascitur, inq; uices nunc decrescente minuta
 Sensim senescit orbe.

Nunc uegeta arridet tenero iuueniliter ore.
 Redit ad suam iuuentam
Bruma ubi consenuit, Zephyris redeuntibus annus,
 Et post gelu, niuersq;
Ver nitidum, floresq; reuersa reducit hirundo.
 A t nostra postea quam
Feruida præterit seclis labentibus ætas,
 Vbi tristis occupauit
Corpus hyems, æpitisq; horrentia tempora postquam
 Nive canuere densa,
Nulla recur suri spes, aut successio ueris,
 Verum malis supremum
Imponit mors una, malorum maxima, finem
 M ore phrygum inter ista
Incipimus sero sapere, & dispendia uitæ
 Incogitater actæ
Ploramus miseri, & consumptos turpiter annos.
 Horremus, execramur,
Quæ quondam heu nimium placere, et quæ uehementer
 Mellita uisa dudum,
Tum tristi cruciant recolentia pectora felle.
 Frustraq; maceramus
Tam rarum sine fruge bonum fluxisse, quod omni
 Bene collocare cura,
Par erat, & nullam temere disperdere partem.
 A t nunc mihi oscitanti
Qualibus heu nugis, quanta est data portio uitæ.
 Satis hætenus miselle
Cessatum, satis est dormitum, pellere somnos
 Nunc tempus est Erasme,
Nunc ex pergisca, & tota respiscere menta

Velis dehinc, equisq;
Et pedibus, manibusq; & totis deniq; nervis
Nitendum, ut antea acti
Temporis, ut studio iactura uolubilis æui
Vigilante sarciaur,
Dum licet, ac dum tristis adhuc in limine primo
Consistimus senectæ.
Dum noua canices, & adhuc numerabilis, & dum
Pilus notata raris
Tempora duntaxat spatium effluxisse uirentis
Iam clamat iuuentæ,
Nec tam præsentem iam testificantur adesse,
quam nuntiant, citatum
Ferre gradum, et sterilem procul aduentare senectam.
Cuiusmodi uidetur
Tum rerum facies, cum autumnii frigore primo,
Iam uernus ille pratis
Decessit decor, ac languescunt lumina florum.
Iam iam minus nitentis
Herbas affirmes boreasq; geluq; nocentis
Iam prætimere brumæ.
Ergo animus dum totus adhuc constatq; uigetq;,
Et corporis pusillum
Detrimenta nocent age iam meliora sequamur.
Quicquid mihi demæps
Fata æui superesse uolent, id protinus omne
Christo dicatur uni.
Quo cui uel solidam decuit sacrariæ, ut cui
Bis, terq; debeat,
Prinæ piogratia donata, hinc reddita gratis,
Tonesq; uindictæ,

H uic saltem pars deterior, breuiorq; dicitur.

P ost hac ualete iugæ,

F ucatæq; uoluptates, risusq; iociq;

L usus, & illecebræ,

S plendida nobilium decreta ualete sophorum,

V alete syllogism.

B landæ pegasides, animosq; trahentia Pithûs

P igræta, flosculiq;

P ectore iam soli toto, penitusq; dicato

C ertum est uacare Christo.

H ic mihi solus erit studium, dulcesq; camœnæ,

H onos · decus · uoluptas.

O mnia solus erit, neq; quicquam ea cura (quod aiunt)

M onebit Hippoclidem.

T erreæ si moles, compagoq; corporis huius,

M arcescet obsolescens,

M ens modo pura mihi, scelerumq; ignara, per illum

N iteatq; floreatq;

D onec summa dies pariter cum corpore mentem

A d pristinum nouata

C onuictum reuocabit, et hinc iam uere perennâ

P ars utraq; fruatur.

H æc facto, ut rata sint, uitæ exorabilis auctor,

V itæq; uindictor,

Q uo sine nil possunt unquam mortalia uota, &

V ires labant caducæ.

FINIS

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI

MENSE DECEMBRI.

M. D. V. II.

